

Medical miscellany

Publication/Creation

1470

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/pbpu9x29>

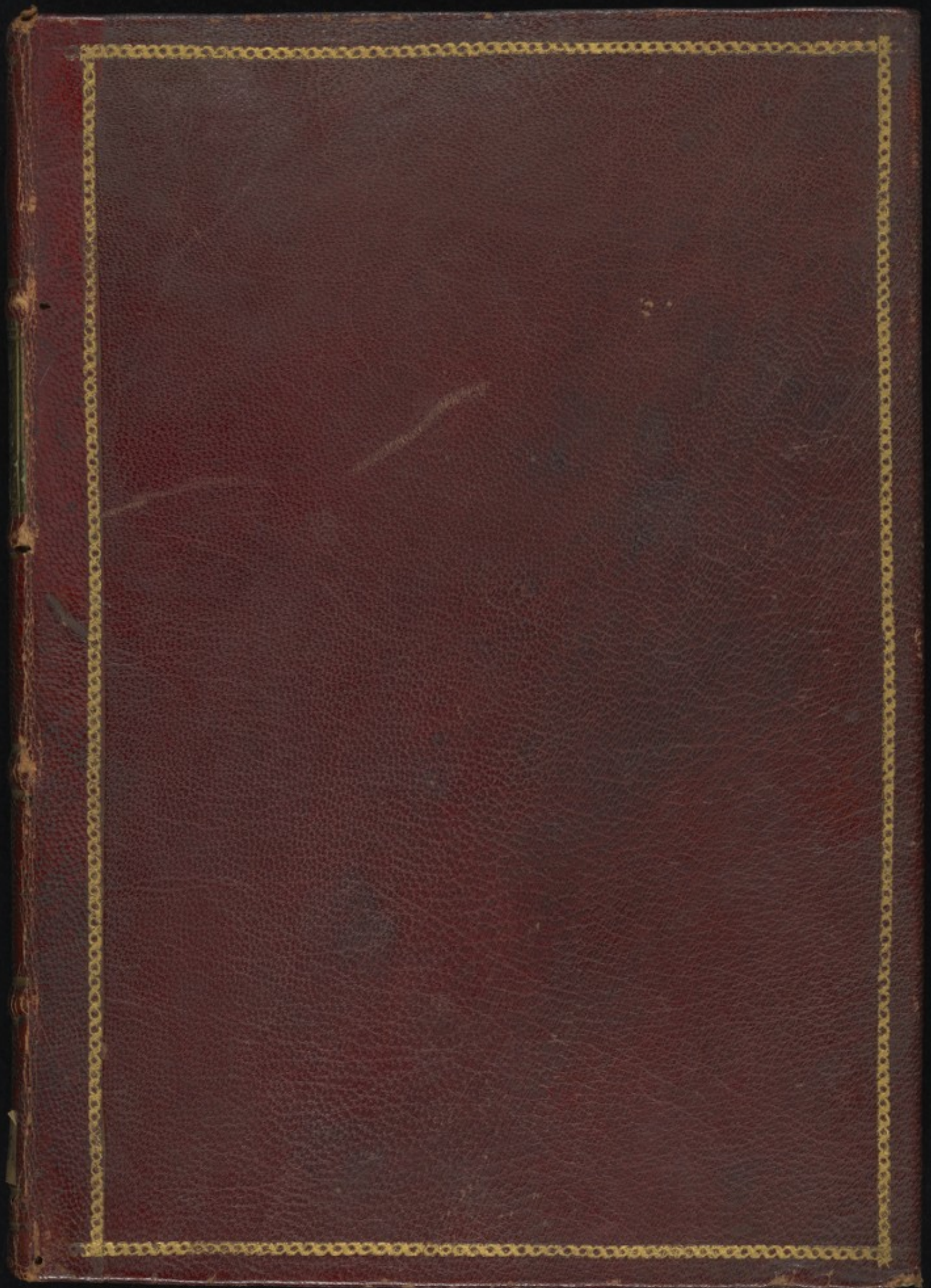
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

29

97

Petrus de Abano

De venenis.

[Venice?] 1470

De septem aetatibus mundi

limitibus mundi

Principium.

[Venice?] 1470

MS. No. 616.

ACCESSION NUMBER

11895

PRESS MARK

29

97

Petrus de Abano

De venenis.

[Venice?] 1470

De septem aetatibus mundi

De septem climatibus mundi

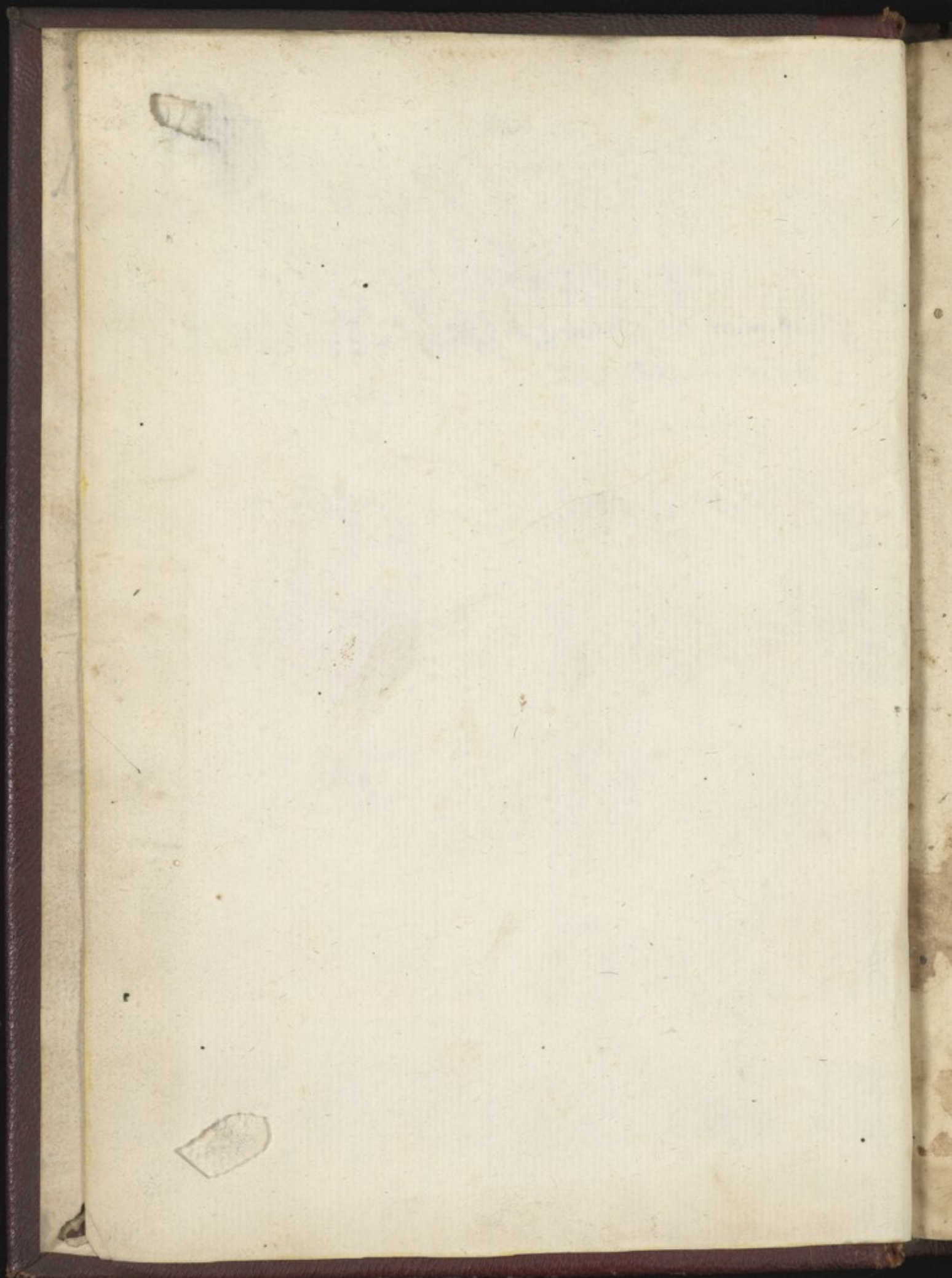
Praelaturae Provinciarum.

[Venice?] 1470

Ms. A. 9. 2. 11895

Alano

SOLEMNIS TRACTATUS CELEBERRIMI
VIRI PETRI DE ABANO PADVANI.
DE VENENIS INCIPIT FELICITER

REVERENDISSIMO In xpo patri dno
dno Iohi divina providentia summo pon-
tifici. Petrus de abano minimus me-
dicoꝝ cū deuotione p̄ntis scriptū
tam ur̄e potitioni q̄ comuni utilitati parere p̄po-
nes ur̄ae lauditati cum ea qua potui breuitate
destinare decreui: in qua de uenenis erit copiose
descriptum. Primo siquide diuisione faciā de
uenenis. Sunt .ii. magis nota nobis q̄cumq; diui-
dunt̄ p̄ partes q̄ totum. Secundo ponā unūque
diuisionis membrorū hīc ad terminū singulare:
sic .ii. cuiq; rei scia compleur a ḡnalissimis ad
sp̄tialissima descendes. Tertio describā modū
q̄ uenenu mortificat & nocuitū; idūc hīano cō-
pōri a proximatū. Ideo q; notitia cutationis in arte
medicinae uariat. Quarto sermone faciā de p̄u-

Studia & cautela ne uenena ppinent. aut si ppinata
fuerit non nocent. Pre custodiua cni ars & curatiua
exulat. Quinto signa ponā & curas ad qdumq; ue
nenū assumptum & ad ei nocimta introducta
Sexto & ultimo uirtutes & bezoarticas & amor
te liberantes occulta uirtute potius & diuina: q̄a
complexione & nā ad qdumq; uenenu describi.
Et quoniam hoc dissolues q̄ones duas difficiles ualde:
quarū p̄ma erit de tiriaca magna utz tiriacha sit
alicui ueneno bezoar t̄ medicā. S̄da utrum ue
nenū aliq̄ possit ad certum tps tate exhiberi q̄ ex
eo q̄ ad illud tps moriat̄ & nō ante. Qd̄ uene
num oppositū est cibo nri corporis: Ideo sic cibus
ille fit pars nri corporis & se totum assimilat p̄ti
nutritiue uicē tenet p̄ti dissolutę: Ita uenenu corp̄
nri seu p̄ti cui approximaui ad sui ip̄i uenenosaz
nām totum trahit & conuertit & demū sibi assi
milat̄ ip̄m: adeo ut sicut aialia a terra nascētia
q̄ nā cibum conuertit ī sp̄em ī quacūq; corpora
ueneno sbacta si comedat̄ a nob̄ transeuntia faciūt

nra corpora i uenenu. Qm ome agent pstantius est
patiente: sic u. nra sibi p modu passiu trahit ad pre
sentiam uenenu q se hnt p modum actiuu i uenenu
sic palea sibiecta igni transit i ignem. e. emu ignis to
tus actiuus ad paleam. Qr lapides medicor uene
num es de gne rez interficienu & destruendum
complexione & composioe & interdum inducenu
solutione continuans: ita ut egritudies q accidit
ex uenenu sit ex gnib; corb; & no proprijs. Diui
ditur aut uenenu trib; modis: uno m consideratur
pro ut sit diuisio gnis in spes. & ob hoc dixerut: Aui
cenna & Auerois q uenenu: aliud e de mineralib;
aliud de uegetabilib;: aliud de animalib;. De mine
ra quide est: ut quecuq; sibi terra gnata pntiosa; hnt
nam: ut argentu uiuu & aes: & quida lapides: ut
magnes & lapis armenus no lotus. Plumbu ustum
arsenicu resagal cetusa plumbi & mltia alia de qb;
ifra in spetiali dicet. De uegetabilib; uo s; qamque
plantaz q confectissime sut nature cibali. Ut apie
natz n; sut ad nutriti spe;: s; potius s; prompta con

uenter: ut eleborus & Turbith nigrū Hapellus & gummi
napelli / fungi quide & tubera / mezerēo. cleander ap-
pium risus: & multa alia de quib; ista speciali dicitur.
De animalib; uō uenenosa s̄ oīa q̄ nā longissime distat
ab humana & complexio opposita ē. & inimici ei spū:
quales s̄ serpentes. dracones tri uiperę. lepus marin/
carnes assate statim suffocate. pisces frigidi & carnes
maride & putride & q̄ a fulgore sunt percusse
& mortue & quecumq; sūt patientia rabiem &
mita alia q̄ in speciali dicent. Scdo considerat
uenenū ad nos delatum. & scdm hoc dixerūt sapi-
entes medici: Venenum aliud ē assumptiū in
tra corpus aliud ex. Qd aut assumptū intra corp̄ ē
de gñe potionum p̄nitioſar; datum s̄ sp̄e ab̄i ut
potus ut medicine. Et hoc illd uenenū a q̄ Reges pre-
lati & odiosi cauere deb̄. Qd uō ex corpus ē
reptilium morsus ē: sic cum uisu. auditu & gustu
aut tactu & odoratu sentitur uenenū: Visu sic q̄
uocant. Basiliscus. Auditu sic q̄am uocat Serpentes
indiae: qui ē corpulentie duar; palmar; acutu h̄ms

caput uiridis uiridis existens coloris: qui regulus uocatur
Nam sibilando aues & animalia eū audientia iterum
Gustu sicut alpis surda quae gustu suo quos tangit ite-
rimit & Tyrus ac uipa quos mordet & pedit. Tactu
u sic spens: quem miles de quo Auicenna dicit Interfecit
cum lancea & ex tactu lanceae manus militis &
totum corpus mortificata fuerit. & pilas quae qui stupor
uocatur de quo Gregorius dicit quom intrat rethe pi-
scatoris manus & brachia stupescit in tantum quod in sen-
sibiles efficiunt. Odoratu uero sic quidam fungi per-
nicioli: de quibus dicit Rasis quod quum e terra egrediuntur
odorati interficiunt odorante. Tertio consideratur
uenenum quantum ad specificam dramam qua differt spes
a specie: & secundum hoc dixerunt omnes medici & philo-
sophi quod uenenum aliud est quod facit operationem suam a qualitate
siue complexionem. Aliud est quod facit hoc idem per
uirtute fluentem a tota specie qua medici formam specifi-
cam uocant: Quae nihil aliud est quam meritum quod unumquodque
compositum ex quatuor elementis secundum altiore & bre-
uiore proportionem ipsorum elementorum in compositorum

Regulus:

quidam Fungi
odorati ne-
cunt odorante

fortitur & ingret h're ab influentib; stellis fixis: que
spēs inferoz. compositor. respiciūt p ut ipoz apte
nate fluūt iuxta illud uirtutei stellaz uehementel
inferius mediantib; lineis piramidab; & rectis:
q̄ illuce iparum stellarū formant: qd lum p line
as diuersas a stellis simplicib; deportat uirtutes spe
cificas quas derelinqt in compositor s; q̄ cōponentia
meruerūt. Et hoc ē q̄ dicit Auenaria i. li. suo. Qd
tāt forma specifica adducit reb; pp primā cōplexio
nem elementoz i compositor. Et qa ignorabimus
in eternū quantitates & pondera elementoz i cōposi
tis iō tales formas específicas aduenientel iux me
ritum talis & tāt compositor & incōpositi necesse ē
ignorare nec de ipis plus scire possumus nisi q̄taz
hominuz experientia probet. Et p̄ea pl in talib; cō
ferūt exp̄iri q̄ rōnabiles medici sic hētur i pro
hemio metaphisice. Auenaria dicit. Ergo uenenu
q̄ a q̄litate sola fac opatione: uariat sm diuersi
tatem qualitatu. Nam aliud ē calidū aliud est
frigidum: aliud siccum: aliud humidū. Venenu

calidum duob; mois interfic: quia assumptū aut ca-
lesfaciendo corrodit interū usq; ad cor: & ex politū
usq; ad medulla ossis. & sic interfic soluendo co-
tinuu quāle ē lepus marin? Aut calesfaciedo i-
flamat intus & ex usq; ad cor. & sic interfic staz
cordis supflue inflamando. & hoc ē. sic euforbi-
um & eleborus. Venenū aut frigidū interfic
duob; mois aut stupefaciendo pp ei nimia frigi-
ditate usq; dū cor reddat immobile: & hoc est
tale quāle ē oppium: Aut opilando vias hanelit
& claudendo ita q; q̄i hanelare nō possit: & usq;
ad cor aufertur hanelitus: & hoc ē tale quāle est
plumbū ustum. Venenū sicutū interfic duob;
mois aut consumendo humidū sanguis cordis
& q̄i in crustam cōuertendo & hoc ē tale q̄le ē calx.
n̄ extincta: & colcothar: aut separando p̄temā
parte: donec omnia membra usq; ad cor in mi-
nimas ptes liquefiant & soluant & hoc quāle
ē realgal. Venenū ū humidū dixerit q̄dam
n̄ inueniri qm̄ nō ascendit hūiditas ad quātūz

gradum & quartus gradus uenenoſus, reddit quilitate: quoniam
corruptiuum est: & mortale ſecundum Galienum. Narrat. u.
Galienus de quoda quae in ſomno ſerpens momodit.
& excitatus non ualens ſurgere tractus per manum
remansit caro corrupta & putrefacta ſuper terram
& ossa denudata apparuerunt. Unde ex putrefac-
tione occulta & facili carnis ſolutione probatur ue-
nenum eſſe humidum. Et ex hoc genere ſcilicet ali-
quod argentum uiuum uidetur eſſe uenenum: quia ſo-
lum humidum in quarto gradu uidetur. Sed ue-
nenum quod a tota ſpecie ſiue ſibi ſiue forma
ſpecificata ſoluendo uirtute interficit. non quia
ſit calidum nec frigidum nec humidum, nec
ſiccum ſed quia tale uenenum oppoſita habet uirtu-
tem ad hominis uitam & ſanitate: & illud uenenum
in quantacumque puritate per quilitate ſumptum ut
& ſenſum interfugiat. interficit multiplicando
ſe ipſum: quia quantacumque humiditate in noſtris cor-
poribus inueniat: ſtatim ipſam in uenenum conuer-
tit. Et hoc uirtute ſpeciei & hoc eſt tale quod napellus

Venena facta seu creata a natura.

VENENA minerarū spalia plantarū & aīalium;
n̄ nisi nota & famosa dicem⁹: ne occulta nar-
rantes unius magnos aduceremus. Ob eā so-
lam cām: ut praeuisa minus ledant: aut unū
quemque liberant h̄ scribimus nō ut alios le-
dere doceamus. Mineralia ig̃ uenena q̄amiss̄
a n̄a: quaedā ab arte procreata. **A** natura de-
st̄ q̄ in uentre terre ḡnat⁹. & horū unum est ar-
gentum uiuū: q̄ intus assumptū q̄nq; inter-
ficet sua humiditate faciete putrefacere n̄ales
humiditate corporis. Q̄nque interficit sua
frigiditate actuali congelante cor: cū de si-
gnum ē siue ex̄. Quam q̄dam apothecari⁹ ip̄e
magis aestus sitire & tentans inuenit ampullā
argento uiuo plenā q̄ uino crederet bibit. &
ī mane inuentus ē mortuus. Vn̄ inuenietes
argentū uiuū egressi de ano ei⁹. anothoma-
tizantes inuenert̄ ei⁹ sanguinē circa cor cōgelatū

& i stomacho fere libram unā argenti uiuū. Aliud ē ar-
gentum uiuū q̄ fit ab arte alūm sblimatū in aluthūb
q̄ est uas alchimistarū & illud est deterius & magis p-
nitiosum q̄ nāle. Qm̄ minerale sepe p uentre sece-
dit ut sponte ut cum cristeri. S& sblimatus intus
corrodit intestina & apostemat cor. retinetur uria
& prohibetur exitus ei & moritur. **Extinguū**
enim argentū uiuū cum forti admixtione saluē-
hois donec dispagatur. Qd si proieceris sup ipm a-
quam feruente & redierit ad p̄ma; dispositionem
extinctum adhuc s& adhuc ē deterius q̄ purum
uiuū & minus malum q̄ sblimatū. **Scdm**
uenerū q̄ a nā minere ē egyptum q̄ intus assūp-
tum sua frigiditate coagulat. sanguine. & i spūlit
sp̄m & induc difficultate hanelitus & demū mo-
ritur ex hoc datum crudum i potu tritu coctum.
i uino nō est uenerū s& medicina sūptica ualde
Nasatur enī inuenis terre montuose. **Tertiu**
ē aes q̄ metallina h̄t nām compositū ex argento
uiuū & adherente sulfure ad formā ruboris dedu-

Quo interficit
Argentū
uiuū

cente d' quide quim p' fabros p'cutitur & malleat
scoria q' cadit data in potu uenenat & uentre for-
titer soluere fac. Idem & si unū reponat in
uase aeneo aut cupri: aut cultri & bibat uome-
re facit. Etiam est scoria ferri erugine si &
ip̄a erugo q' inuis assumpta adherendo i testi-
nis excitat humiditate & corpus i senectate; idu-
at & quanda egritudine; prouocat qua medici
uocat marasimum. Utunt' tñ medici scoria
ferri cum solatro & aliis medicinis i curatioe
multaz egritudinū. **Q**uartū est lapis ma-
gnetis qui assumptus interius limatus ut pista-
tus fac recipientē melanconicū & lunaticū.
Utunt' tñ eo medici cum solatro & cū aliis me-
dicinis cōuenientib; incuratioe melancolie. Est
aut lapis iste duarum spez. Vna ē q' trahit fer-
rum uertel id ad polum septentrionale ubi
dr ēē minera magnētis. Alia ē que trahit
carnes humanas uertens tractum uersus potu
meridionale ubi dr ēē minera ip̄us. Hec aut

trita & data i potu uiscera contrahit & i globu red-
dit. Quintu est lapis armenius: Qui rubeus est
& assumptus intus si no est lotus s; doctrina
medicoy e uenenum uomitiuu & sbuersiui
totius corporis & eo pparato utunt medici i
cura melancolice passionis Sextu est lapis stel-
latus que medici uocat lazuta. Si n fuerit lot^o
datus in potu sbuxetit stomachu & dolore in-
testinoy fac: q utunt medici pparato cōtra quā
tana. Septimū est arsenicū seu aurpimtum
q̄ est de spete gypsi: ut dic albertus: q̄ sua ca-
liditate & licitate e pntiosum: nā uenenu
e pessimū & putrefacies & ualde mōtificatiuu.
& si sublimet sc̄tm alchimia in uale albathel
e pessimū uenenu intus sumptū. & si sepi sblī-
mētur fit albiissimū: & tanto deterius uenenu
efficitur. **De uenenu p̄ artem factis**

ENENA autem que p̄ artem fuit st̄ litargiriū
q̄ ex plumbo fit infuso i olla cū restis olle fral-
te. q̄d intus assumptū. & si sepi sblīmet̄ t̄at;

tantam intestinoꝝ sic siccitate q̄ assumēs fere nuq̄
egerere pot̄: & puomitū educūt̄ quæ p̄cessuꝝ
educi solebant. Sūt aut̄ cerusa quæ ex lamis
plumbi supposito aceto colligitur: quæ frigi-
ditate sua ex siccitate intus assumpta sic as-
sumentes paralyticos & contractos sic calcetu-
menon. i. viridi aeris q̄ fit ex lamis cupri sic
sup aceto expositis q̄ quide ē uenenū cor-
rosiuum & mortale sic & plumbū ustum
q̄ fit ex sulfure & aurpimento q̄ ē uene-
num hanelitum oppilās & interficiēs suffo-
cando. Azurcum q̄ fit ex lapide lazuli q̄
uenenū desiccātū est & realgal q̄ fit ex sul-
fure & plumbo q̄ uenenū intus assumptū
ē ualde corrosiuū. **De uenenis uegetabilibus**

v. v. **VENENA** aut̄ qua p̄ artem fiūt s̄ Litargiriv
q̄ ex plumbo fit infuso ī olla cū textis olle
fractis. Egetabiliū uō uenena s̄ q̄da succus
herbarum: q̄am fructus arboꝝ quæda uō se-
mina earum. **De succis uenenosis.**

VCCVS sem cicute & thithmalloze & succus cu-
cumeris asinini. succus usuce. succus bothor ma-
rini. succus coriandri. succus mandragore. suc-
cus papaueris nigri de q fit opium. succus ap-
prisi. Succus kerua .i. grani solis. succus napel-
li. Succus oleandri. Succus mezereon. Succus
elebori nigri. Succus effelua .i. uitis albe. Suc-
cus brionie .i. cucurbitę siluestris.

De fructibus uenenosis

FRUCTIBVS uo s̄ cornea oleandri. Bede-
guar & anacardi. & nuces & auellang māci-
de & uornica nux: & colognida q̄ solita-
ria fuit. nata i arbore suo. & ficus pharaonis
& poma mandragore.

De seminib, uenenosis

SEMINA u uenosa s̄ usq̄amus semina cognidii bac-
ce lauri maride. Cataputie & semina urticę. sem
papaueris nigri. sem elebori. sem cicute. sem cori-
andri humidii & sem spentaie. Quae oia comesta
aut bibita aut p̄mūt. aut i firmat corpus & altant:

De animalibus uenenosis

DE ANIMALIB⁹ uenenosis quaedam uenena s^ut de g^{er}ebro ip^orum. Quaedam de caudis. Quaedam de sanguine. Quaedam de saliuā & sputo: Quaedam de fellib⁹: & quaedam de corpore toto.

De ueneno in cerebro animalium

IN CEREBRO quodam gattae uenenu^m est p^{er}nitiosum faciens hominē amentem: similiter in cerebro uesp^{er}tilionis. **De ueneno in cauda animalium**

IN CAUDA uero cerui uenenu^m est pessimu^m p^{ro}p^{ter} quod uentores extremitates caudae cerui quoniam illum uolunt comedere absciunt. similiter in cauda scorpionis & rutelle & uespe & apis. & ex sanguinibus animalium & quaedam serpentium. **De ueneno in sanguine animalium**

IN SANGVINIB⁹ animalium uenenu^m est sic in sanguine bouis ueteris & sanguine buffonis & eius sputo & in sanguine hominis colerici ruffi in furia positi & in sanguine mestruo mulieris.

De sputo & saliuā animalium.

IN SPVTO siue saliuā uenenosus est. ut in saliuā

hoīs ieiuni ī sputo buffonis ī sputo uipe. q̄ qui
uult cohire cum pulce uenenū deponit ī littore
sup lapidem: deinde redies suum uenenū recol-
ligit & ī salua seu sputo canis rabidi. & ī sali-
ua gatte simie & muris & hoīs ieiuni faciē
tis morsum. **De ueneno in toto corpore animalium**

E toto corpore animalium ē uenenum sic est in
cantaridib; & salamandra: q̄z om̄ium ī sumā
dictum ē: quia aut qualitate aut specie inter-
ficit dictum uenenum. **De ueneno in fellibus animalium**

E FELLIB; animalium sic est Leopardi q̄ est uene-
num a forma specifica statim p̄mēs

Operatio ueneni & quō opatur.

MNE nanque uenenum appositā h̄t qualitatē
corpori n̄o. dubium magnum sit: q̄ & qua
uia uenenum ad cor hoīs transitū habeat. Na;
ut uenenum trahit̄ a corde sic ferrū a magne-
te: aut transit ad cor sua pprietate penetratē:
aut utroq; mō .s. corde attrahente & ueneno
currente. q̄ si nullo p̄dictorū modorū asserēdu;

9
ē q̄ nullo m̄ uenenu ad cor transire pot̄ & si
cessabit oppositio ueneri ad ip̄m cor. q̄ posito dicem̄
uenenum nō ēē p̄emptiuū cordis: Cuius oppositum
uidemus q̄ assumpto ueneno p̄nitioso ut napell̄ statim
sincopi appar̄: q̄ ē passio & tremor cordis & puls̄
defectus & oīa accidentia cordiacę passiois. p̄ q̄
sciendum ē. q̄ cor dum ē sanum sic cetera m̄bra
nihil attrahit nisi sanguinē sibi cōlites & ip̄m q̄
unum reponit ī dextro uentriculo cordis alium
ī sinistro. Q̄n uō infirmum ē qualitate cōtraia
sui nocenti: sic q̄n est sup̄calestium attrahit ad
se sanguinē frigidum & aerē. Et hoc fac̄ p̄ uirtu
tem nāles attrahentem sui sitem dū ip̄m ē impo
testate naturae: & p̄ appetitū sensitiuū aiālem
q̄ unum q̄q̄ m̄bz lesūm appetit̄ delitia: & sen
tire conuenies & contrariū sui nocenti. Vene
num ḡ. ut ī nullo p̄cip̄e cum complexionē
cordis hominis & nā ab ip̄o corde dum sanū est
trahitur ymo tanq̄ inimicū oppositū: q̄n cor
ē infirmū & appetitū sensitiuo appet̄er̄at

trahere contrariū suae passiōis. & s̄m istum mo-
dum uenenum ueneno curat. Nam q̄n aliquis
uenenum assumpsit ut puta opium q̄ infri-
gendo corpus usq; ad cor deim coagulando san-
guinē cordis. ex q̄ mors inducit/ an q̄ paties sen-
sū amittat. Ex frigiditate senties nocūm̄tuz
desiderat calidam medicinā. Et tūc si detur ca-
storeum q̄ est de genere uenenoꝝ cor trahet
mediante appetitu sensituo nō ut uenenu oppo-
situm s̄bz cordis. s̄& ut oppositum qualitati ma-
le p̄ oppium introducte. Hęc aut̄ rō nō plus
monstrat q̄ cor attrahat ad se uenenu: si sicut
q̄libet membrum infirmū ad se trahit oppositā
qualitatē. Praeterea dato q̄ cor q̄n sentit nocu-
mentum, cā ueneni frigidi uirtute appetit̄ sen-
situi appetat medicinā calidam & ipam ad se
trahat: ad huc stat quō uenenu illud pmū
datum transiuit ad cor: quia dicendū uidetur
q̄ nullo cor ad se nunq̄ uenenu trahat/ qm̄
nec inq̄tum ē simile cordi quia nllam, sititu

dinem cum ipso habet: neque in quantum contrarium quoniam
 cor nunquam fuit talis dispositionis quae uenenum esset op-
 positum illius nec possit inferre ullam causae op-
 positionem inter cor & uenenum. Quoniam licet cor
 uenenum non trahat. uenenum licet non curat non
 esse utroque modo contingat. est tamen dandum alius modus
 quod directe appareat operatio manifesta & per-
 emptio ueneni. Nam uenenum quoniam actiuum
 & formam habet perniciosam ac destructiuam cor-
 dis quicquid tangit in humano corpore con-
 uertitur in illam speciem uenenosam qua multi-
 plicata augetur uirtus ueneni. Nam dicitur in
 geometria quod geminata quantitas augumentat uir-
 tutem. Unde ex modico ueneno assumpto
 conuertente eo quod tangit ad suum simile augetur
 uirtus eius & multiplicatur ita de facili per motum
 continui corporis cum extrema se tangunt
 attingit primum in quantitate ueneni. Et ex eo tamen
 spiritus uitalis non habens debitum organum in quo resi-
 deat: & cedit formae ueneni: & egrediens

de corde dimittit cor & corp^s sine motu. Et hec
ē mors cuius signum ē. si illud cadauer comedit
uenenū efficitur comedenti. Est tamē sciendū q̄ ar-
terie cordis & ipius uentriculi motu diastolis
& sistoli & p̄ motum n̄ale; attrahendi & expel-
lendi quē h̄nt continuo q̄to t̄p̄e uiuit aīa
attrahunt ad se circumstantē sp̄m: ita q̄ & arte-
riae q̄ ad curtim terminant̄ p̄ poros suos aere
exteriorem nos continentem attrahūt usq; ad
cor. & p̄ eandem cor eluſtando expellit calo-
res & fumos. Ita q̄ si aer continēs nos sit ue-
nenosus & pestilentiali^s p̄ ipas arthaiās motu
dilationis attractus cor infic̄ & in aegritudines
pestilenciales contingūt ne artaiā nec cor de
sui n̄a attrahit uenenum / s̄ & q̄ sp̄s aeris &
sp̄s attractus uapor uenenosus ingredit̄. & s̄
hoc dixerūt sapientes dormire ut degere s̄
arbore nucum & i ortis caulium & s̄ um-
bra oleandri & balneari i aquis s̄ cui ripis o-
leander & arbores uenenosae celsant eē p̄ci-

Narrat Galienus de quoda q̄ balneauit se ī balneo
calesco de lignis in caueris serpentū q̄ mortu-
us fuit ex uapore lignoz cū quib; fuit balneū ca-
lesfactum infectoz ueneno. Et Aristoteles ī li de
proprietatib; elementoz & plantaz dicit q̄ t̄p̄e
regis philippi oēs mercatores transeuntes p̄ qua-
dam uia q̄ ad ciuitatē applicabat q̄n erant in
parte illius uie in qua duo montes un̄ hic alē
illinc existebant statim moriebant̄. Tuo Aristo-
teles parari fec̄ caueam uitreā in qua intras ip̄e
illuc se portari iussit. ubi uidit duos serpentes
uān in singulo mōte qui loci hui aerē inficie-
bant: vñ transeuntes moriebant̄. Ruffus &
dicit q̄ antiq̄ reges fecer̄ puella nutrix ex napel-
lo. ut reges p̄ eius amplex̄ & hanelitū cū ea mo-
rerent̄. Similit̄ in sentinis nauitū & ī cauenis
profundis atq; locis ī habitatis & fetidis pp̄ ae-
rem uenenosum attractum h̄itantes uenenant̄
Dicit h. Auicenna ī p̄ q̄ n̄lla res ē magis inimica
calōri innato & cordi q̄ magnus fetor: q̄ subito

sp̄s uital̄ a corde recedit & q̄to cōpulsio cōdi & arte-
riarum alicui hōis calidior fuerit & rarior tanto
citus uenenum tam bibitū q̄ respiratū p̄mit &
occidit. Qm̄ cor calidum pl̄ attrahit q̄ frigidū
d̄ hanelitu frigidū. Vn̄ usquam p̄sseres nō
occidit p̄ stricturā uiaz̄. ad cor aut̄ hominū sic
& hoc ē q̄ altiores uias h̄t p̄ quas facilior ē tran-
situs sp̄s uenenati. Et q̄to uenenu calidius de sui
complexione tanto deteri' efficit' datū in hōie
calidiori. Quia utriusq̄ caliditas se uiuat i unū
effm̄. Verumt̄n̄ tanta poss̄ & ee caliditas n̄ali
q̄ & uenenu calidū super& & repeller& &
ip̄ius nocum̄tu; prohiber& aut̄ mortē. Et in
s̄ q̄ multi uenenati uno cibo eadē q̄titate in
una cena ex ip̄is aliquis morit'. & aliquis se
uadit & excoriatur ut̄ infirmat'. Sic ego uidi
q̄nq; i una **c**ena fuisse quatuor uenatores cōe-
dentes singuli ferculū uenenatū: q̄ unus
fuit statim mortuus alius euasit oīo reliq̄ duo
fuert̄ infirmati ad mōte; Qui ū euasit aīosus

erat & calidi cordis qui mortuus fuit min^{us} cali
de complexiois. Qui uero fuerunt infirmati min^{us} cali
di q^{ui} qui euasit & calidiores q^{ui} qui decesserat hoc
aut^{em} esse non possent: nisi quia calor naturalis q^{ui} mo
uet ad formam uite resistit in quantum potest calori acci
dentali tam febrili q^{ui} causati ueneni q^{ui} & ceteris
ris pestilentialis & causati aestus. Et dicitur canicu
larium quia omnis mouetur ad macerationem & disso
lutionem compositorum. Vnde Auicenna dicit in primo q^{ui}
nihil est q^{ui} resistat malis qualitibus & calore fe
brili potest q^{ui} calor innatus adeo q^{ui} in ueneni calidis
repugnat non complexionatur sed formatur q^{ui} calor
naturalis informatus est regulatus ab anima nostra q^{ui} mouetur
adiutam mediante calore naturali tanquam suo instru
mento. & ideo dicitur q^{ui} omne opus nature est opus intelligentis.
regentis. Vnde signanter natura dicitur de calore tam apud
q^{ui} a medicis q^{ui} dicunt calor naturalis & non frigiditas
naturalis & proportionatur ut dicit Dorachius astro
logus ad colcothem & ad constellationes & lo
cum celi q^{ui} dicitur dator celi uite. Venenum uero

frigidum datum i complexione hois frigidi frigiditate utriusq: citius punit q̄ datum i complexioe hois frigidi calidiori. S & si uenenu fuerit de ill uenenis q̄ a tota specie interimunt. e Napellus & ei granum & fel leopardi & tirus tuc complexio bibentis nihil impedit uenenu ut confert: nisi pro tanto q̄ i calido hoie uie sunt latiores ad transitum i frigido aut homine uie st̄ strictiores;

Præseruatiua a uenenis.

PORTET suspicantē aut timentem potione uenenosam uel cibum uenenosum: ut utatur regimine duplici. Primū regimē est cum cautela defensio. Scdm̄ e destructio assumpti ueneni cū uirtute. Defensio aut̄ cum cautela e ut comestioes i sua m̄sa coram suis fecuti sint res destruentes uenenu: & significantes ibi fore uenenu si fuerit. Et hoz unū e. Videt̄ cornu serpentis q̄ sudat i aduentu nappelli & tyri & fellis leopardi & nō alioz uenenoꝝ. Aliud e lapis quidā noie præsius q̄ e mat & palatium smacagdi. Quia smerald̄ in ip̄o lapide

3
inuenit. Est aut uiridis uiriditate hñs spissam sic
pralius Et inuenit aliquñ cum rubeis guttis: aliquñ cū
albis. & hoc exptum ē. q̄ p̄secuat reges auenenis. Na
si lapis is fuerit inmensa ī qua uenenuū apponatur
statim uiriditate amittit ab alto deim ueneno illico
uiriditas redit. De hoc lapide dr̄ in epta. Aescula-
pii phi ad octauianū. Ut uenena timeat & plia.
Vñ alexander macedonicus ī plio semp̄ illū hebat
lapide īcingulo fixum. Quom de m̄ reuerteret
saluus ad eufratem fluuū deposito cingulo ī q̄ la-
pis erat inclusus & ad arbore suspensio. serpes q̄
abscidit cingulum ipm q̄ lapide uomit in eufra-
tem. Et de hoc dr̄ aristoteles mentionē fecisse ī
li de nā serpentū. Aliud ē & q̄ scribit̄ in libris regū
psarum q̄ si sculpere feceris ī lapide ematibris unū
genū flexum tenentē caput serpentis dextera manu
& sinistra caudā: euncte uō lapide posueis ī anu-
lo aureo s̄b q̄ lapide sit congruo mō posita radix
serpentarie trita & deim anulum portauis tutul
eris ab omi ueneno: quē q̄m lapide parari feci &

ad hūc usum reſeruaui. Caueant & ne uasa q̄b; ui-
num portat' ſtent diſcopta ī cellariis: nec unū
ſt & diſcoptum. Qm̄ oē aīal uenenolum fugit
unū: Lambitq; uasa unū: q̄nq; ī eis īuenta ſt aīa-
lia uenenoſa ſuffocata. Caueant & fercula po-
tiones & confectiones & ſapores dulciſſios:
aut diſſubis & diuerſis ſapōib; confectos. Qm̄
ī his conſueuerūt uenena quieſcere Smerald' &
& ē optimus: quē ſi buſſo intuebit' hoc ē exptū
oculi eius expirant ad p̄ntiam ipius. Si tenet in-
menſa uenena debilitant & ſi in ore teneatur
uenenatum p̄ optime a morte liberat & ſit of-
q̄tital dragmē die. q̄ ego ſum aīn exptus. Auen-
zoar hoc & inuenit: ut ī li° tranſſato p̄p̄ bonifa-
tio ē ſcriptum. Comēdat & ſemp̄ an̄ om̄em cibū
chriſtanchas cum ficub; ſiccis aut calam̄tum re-
cens ut ſiccum ī frittelli. Aut radice dittami rei-
tam & cum uino potā. Pra caud. n. ab oī uene-
no illum q̄ biberit ieuano ſtomaco unū ciatum
puri & optimi unū ī q̄ t̄p̄e muſti ī una m̄ſara

musti duo serpentes fuerint suffocati. Preseruat
& ut ē exptum accipe oī mane dragmas duas ty-
riacę quae dē tyriacha de terra sigillata: q̄ sic fit
Recipe bacharum lauri dragmas. iiii. terre sigil-
latę dragmā unā terant & cum libra una mel-
lis dispumati conficiant & reponat in uale uitreo
Et sumat oī uice ex ea dragme due

Destruentia uenenum assumptuos

ESTRUCTIO ueneni assumpti fit hoc mō. Nam
si scitum fuerit de spē ueneni destruat p̄ medicas
appropriatā illi: quae bezoar appellat: & de hac
singulare faciā cap. ad cognoscendū unūq̄ue ue-
nenum p̄ signa p̄pria: ubi docebo uirtutes bezoar-
ticas. Si uō ignoratū fuerit uenenu: aut medicus
fuerit absens: & dubitatū fuerit de ueneno cui spē
sit tunc statim butire & aqua calida simul disso-
luta bibatur: & cogat̄ euomere. Et post pmū uo-
mitū iterum cum butiro cogat̄ euomere cū aqua
mellis. Et mundificato stomacho statim tyriacha
magna exhibeat cū decoctione uini i quo decoctę

fiat radices dictami. Et si tyriacha dragmarū .ii.
& unum onz .ii. Et n̄ comedat patiens usq; ad
vii. horas post sumptionē dictae decoctionis. &
tūc utatur reb; uentolis & ficub; uiuis passis a
uellanis iute galline pinguisime & assati igni
ut edi q; si ardor ut dolor sentiatur ī testinis
miciatur clistere factum ex aqua mellis disso-
luta cum adipe anatis ut galline. & eiecto cli-
stere illo iterum clisterizet cū lacte ouino calido.
q; proiecto cibetur iute p̄dicto: si ad huc dolor
uel morsus in stomacho remanseat. tūc modicu
balsami dissoluti in lacte unum ciatum detur
ī potu. Hec aut supradicta liberant uenenatu
si cito exhibeant.

De morsu & passionibus uenenatis

¶ VERO morsus aut gladius fuit uenenatus
statim supra morsum aut uulnus gallina una
euiscerata supponat. & reteret uina aut ore
alicui serui ut sclauū sugetur locus & os serui
sepe abluatur cū uino in q; dictamus sit coctus

5
dem tyriacha magna loco supponat & cum
fuerit ex tyriacha exiccata iterum recens alia suppo-
natur donec locus potest non excites tyriacha. Si uero
morsus siue locus uulneris fuerit siccus tunc tyri-
acha non apponatur. sed loco tyriache lactucella super
uulnus illigetur & remoretur lactucella super uulnus
alligetur & toties quoties locus fuerit humecti-
tus & tunc sanus est. *Quoniam. H. et tyriacha exiccata*
Lactucella humectat. Amplius intelligat uere
reuerentia scitatis quod sic herbe quare cuiuslibet
nam nullus est inter est speciem cuiuslibet plante sin-
guli ex peccata uirtute date non a complexione
elementali quia frigida ut siccata ut quia humida
calida ut quia talis a natura ut mediante stella
sic dotata donauit uirtutem liberandi a uene-
no sic abis & potibus & locali ueneno a uulnere
siue morsu. Prima quare est hyperico quare alio nomine
perforata dicitur: quam Achilles oraculo apollinis fer-
tur in exercitu troianorum ut ait plinius. Secunda est
uincetoxicum. Tertia enula. Quarta rasanus

Hipico quare perforata

Quinta dittamus. Sexta aristologia longa &
rotunda. Septima lattucella. quarum unaquodque dicitur
equipollere tyriace. Ita ut in uulneribus uene-
nolis succus aliquarum herbarum predictarum datus
in potu uulnera ueneno infecta purgat &
sanat. Et per hunc modum omnes antiqui talia
curabant uulnera uenenosa ante quam tyriaca
harent. Morsus uero ab animalibus uenenosis curat
quibus tyriaca supposita loco morso. Venena
uero bibita curat puluis factus ex aliqua predicta-
tarum herbarum datus in potu cum uino la-
qua mellita. Dicitur praeterea auicenna quod stercus
galli bibitum cum aqua statim promittit
omne uenenum educit. & lac asinae bibitum
prohibet uirtute profundari ueneni. Ita
quod inquit prandio ut cena lac asinum fuerit
bibitum aut comestum nullum uenenum potest
napellum poterit nocumtum inferre. Tyriaca
autem omni ueneno & complexionali & specifico
directe apponitur & contrahitur secundum totas

6
spem & scdm bonā pmixtionē medicinarū q̄
intraunt in confectiōib; artificialib; tyriacae a
qua resultat q̄da diuinū & formale destruc-
tiuū om̄is ueneri: ut infra ī sp̄ali dicitur.
Dent̄ aut̄ de ip̄a dragme due ut tres duob;
ut trib; dieb; continuis. q̄a tosicū resoluūt &
prouocando sudorē liberat. Terra & sigillata
aut̄ in comestione aut̄ post comestione bibi-
ta ut comesta h̄c h̄t pprietatē q̄ si uenerū
repiat̄ in stomacho ip̄m repellit p̄uomitū. Si ū
post eam uenerū exhibeatur nunq̄ permittit
uenerū ambulare p̄ corpus: itaq; utiq; cor de-
fendit & ei humiditate conseruat & custodit.
Q̄ r̄ & p̄ncipes de orientalib; ptib; usi erat exhibe-
re uenera. ut homines morerent̄. hoc p̄nitel
& hoc nefandissimū peccm̄ q̄ridie ī ualuit &
usq; nunc & p̄p̄a dicti reges orientales semp̄
ī suis cenis & prandis terram comedūt sigil-
latam. Et quia sigillis regū talis terra sigilla-
batur. terra sigillata uocat̄. n̄c aut̄ piit fides

sigilloꝝ quia tam legalis q̄ inlegalis eā ad nos si-
gillatam portat. Et est sciendum q̄ rasis in ip-
sius experientia testatur & dicit i. li. diuisionū
q̄ aduenenū napelli parum aut nihil tertia-
ca prodesse uidetur: quia pp̄ ad aliud remedi-
um p̄sus ē accedendum. Et nō in tam mo-
dico t̄p̄e spatio ī q̄ ē necesse napelli uirtutem
ne ad cor transeat in q̄ uenenum si nō citissime
impedatur moritur hō ī una die ut duobꝫ
aut plus in tribꝫ. S& de hoc infra dicitur: ubi sin-
gulares medicinas ad singulare uenenuū in-
duca

De argento uiuo

¶ ¶ E q̄ argentum uiuum sumpsit dolore;
patietur intestinorꝫ & laterꝫ aut grauedie;
& adultum deducet ad epilepsia: ut a pople-
siam q̄ tūc uenenat cadit & ab ip̄o interfi-
atur. Cura ei est distere cum adipe anatis
ut butiro de m̄ reteret cū aqua mellis: Et
si credatur q̄ fuit extinctum t̄ s̄blimatu
uomitibus p̄uis prouocet: & hoc statim an̄ q̄ ad

7
intestina descendat qm̄ tūo penitus intestina
excoriar& & sanguine facer& exire & tenal
monem inducer&. tūc .n. cū disterib' eēt so
lum intendere: & expedita argenti euacuatio
ne eīt ad tendendum ad accidentia derelicta:
quæ teia eē consueuerūt. Prīmū mala cō
plexio frigida & humida & intestinis. Scđz
ē debilitas cordis & timor. Tertū uulnera
in stomacho ut intestinis. & p̄ nos opponēz
cū reb; confortatiuis sicut calidis & desiccati
uis seu desiccantib;. Dabim̄ .n. tūc mirrā &
castoreum decoctum ī uino & saluā & ru
tam tutam & cum aqua ī qua nucez apssi
sint bollite potui propinabimus. Et s̄m
opponemus cū exhibitione diamargariton
& diamusci amari. Et 3° oppōem̄ cū medicis
sigillantib; uulnera p̄ clistere: si fuerit uulne
ra in intestinis ī potu. Si fuerint ī stomacho cō
trifera minori aut uinū rubeū in q̄ mirabo
lani cocti fuerit. Et si urina fuerit retenta ex

potu argenti uiui tūc ponemus ipm i balneo aq
calide. & postea ponemus sup uelicam spongiā
infulam in aqua iunipi & seminis appii plib
uicib. Et dabimus in potu uinū optimū purū
i q bullita sit radix cypi & i unge testiculos pa
tientis cū olo rutaceon & uinipino. Et ei bezo
ar ē costus. **De gipso dato in potu & ei cura**

LLE uō cui datum fuit in potu gypsum hē fri
giditatē in stomacho difficultatē hanelit & sic
citatem uentris & labia alba seu mortificata.
Cura ei eēt ut bibat aquam calidam cū butiro
& euomat. Deim bibat itez aquā calidā cum
melle & euomat postea dent ei in potu mellican
dragme duz cū optimo uino. & si stipticus remā
serit clisterizet cum adipe anatis & olo. vngat
uenter ei olo de Kerui. Et ei bezoar ē stercus mu
ris tritum & bibitum de q dot cū uino dragmas.

De scoria aris data in potu et ei noatūto & cura
LLE cui data fuerit i potu scoria aris multū assel
libit. aut euom & cū dolore & punctiōe i intestis

& stomacho. Cura ei sit balneū in q̄ bullita sit capi-
ta hyrcorum ut limace & d&ur s̄ i potu succismite.
& ungetur stomachus & uenter ei cū oīo rosaceo
calido. Et ei bezoar ē succus acori de quo bibant
dragme duę cum uino **De scoria seu erugie ferri**
& ei noūmento

ILLI cui data fuerit scoria ferri aut ei erugo exic-
catur quotidie & uent' adheret renib; & mar-
asimum patitur. Cura ei est humectare totum
corpus cum balneis i quib; testudines sint bullite.
& clisterizetur uenter cum decoctione pedum e-
doꝝ: aut cum aqua maluauisca & comedere butiri
recens & uita pinguis ē optimū. Bezoar ei est
lapis magnetis tritus & datus i pilulis cū tmdes
de succo mercurialis & blitis i modum pilular; &
sit dosis magnetis i uice dragma una.

De lapide magnetis & eius noūmento atq; cura.

ILLI cui datur lapis magnetis n̄ consolatus effi-
citur Lunaticus. melanconicus & erraticus Cura
ē ut det s̄ i potu limatura auri & fragmenta s̄p̄ra

smaragdi simul ana dragme quinq: cū uino &
clisterizet cum lacte ouino & lacte amygdalarū
dulcium. Bezoar ei est smerald' tritus & datus
ī potu trib; iucib; ī nouem dieb;.

De lapide lazuli nō loto & ei nouimto ac cura.

ILLE cui datus fuit in potu lapis lazuli nō lot'
patiet' sbuerfione stomachi & tristitia. Cura ei ē
bibere multum lac asing oī mane usq; ad .vii. die
& comedere auuculas assitas ī speto. Bezoar ei est
carabe tritus dragme duę & dent' in potu cū uino.

De Arsenico sblimato & ei nouimto ac cura.

ILLE cui datum fuit arsenicum sblimatū patiet'
excoriationē intestinoꝝ ac stomachi arsurā & do
lorem & mordicationē & sitim linguāq; hebit
exiccatam nec spuerē poterit & demū sincōpi
pati&ur. Cura ei ē: ut bibat butyꝝ cū aqua
calida ī qua semina rape sint posita & cocta &
euomat clisterizetur de m̄ cum oto amygda
larū dulcium oī die bis & cibetur cum uite gal
line pinguisime. Bezoar ei est cristallus eitrita.

stuliter

Subtiliter & data in potu dragma una cū oīo amig-
dolaz dulcium. & si nō fuerit submatū erit accide-
tia remissiora & cura eēt eadem.

De Litargiro dato ī potu & eī noūmento ac cura

LE cui datū fuerit Litargiriū in potu nō
potit egerere. s& p uomitū emitt& q̄ consue-
uerat emittere. p secessum Cura eī ē cura coli-
ce p clistere iniectum fīm ex aqua mellis &
dat in potu oleum amigdolaz dulciū. & coede-
re ficus succas an cibum & ungere stomachū
cum succo appii & uentrē cum butiro ē optimū
Bezoar eī ē semen Kerua tritum & datū in po-

tu. 3. duc. **De Cerusa data ī potu & eī noūmento ac cura.**

LE cui data fuerit cerusa habebit dentes
nigros & dolorem uentris grauiūū eger& q;
sanguinē ac hēbit tenasmonē. Cura eī eēt uo-
miti puocatio cū aqua ī qua semina rape &
atrupicis sint bullita & demū clisterizetur ue-
ter cum brodio caulū coc toz. & olez sine sale
detur ī potu mitridatū cum optimo uīo q̄ bonū

est. Bezoar eius ē potus uini albiſſimi & pprie
ī ebricatorū. **De calceamenon & ei noūmto ac cura**
LLE cui datum fuit calceamenon .i. uiride
es ī potu oppilationē & suffocationē pulmo
nis habebit & hanelitus & q̄ nō poterit
respirare & patiet̄ solutionē continuitatis
in interiorib; & uulnera & ulcera ī intesti
nis. Cura eius ē statim cū uomitu prouocato
cum butiro & aqua calida sepe reiterato de
in̄ inicit̄ clistere factum cum lacte asinino
& oīo amigdalaz dulcium. Postea detur ī
potu de terra sigillata dragina .j. cum uino
albo. demū si nō confert fiat balneum ī
tina ubi sit oleum ī tanta q̄titate q̄ atti
gat ad stomachum. Bezoar ei ē corallus
rubeus tritus & datus ī potu cum uino
dragme due. **De plumbo usto & ei noūmto ac**
LLE cui datum fuit in potu plu **cura**
bum hustum nō pot loqui & morit̄ suffo
catus : & uox ei nō audit̄ sic plumbum

2
& eius lingua & labia plumbea s̄. Cura ei est
dare in potu tiriacam magnā drachmas. iij.
usq; ad quinque dies oī die cum aqua mellis
& induere pelles uulpinas & ouinas nouas
& intrare uentrem mule ut a sine calidum
& reiterare deīn introitum sepe. Bezoar ei
st grana citrorum mundata trita & data
potu cū uino cocto dulci drachmas. iij. *ac cura* —

De Azurro minio q; cynaprio & eoz nomīto

LE cui datum fuerit Azurrū aut minium
ut cynaprium patietur uomitū & uentris stip-
ticitatem & in uomitu discernet unūq; eoz
Cura omium p̄dictoz e eade. Det butiz cū
aqua calida i qua semina rape sin bullita &
euomat. Post uomitū spontaneū. Dein cli-
sterizetur cū aqua mellis & oīto. Bezoar ei e
spondium q̄ fit ex ebore combustum datum
i potu cū uino drachmas duas dabis.

De realgal & ei nomīto & ipoz curatione

LE cui datū fuerit realgar in potu patiet sitim

extuatiōe exiccationē & cōsumptiōem
humiditatis : ita q̄ nisi ei succurrat̄ aut
moritur : aut paralyticus : aut contract⁹
remanebit. ego uidi & curavi quēdam
iuuenē cui datum fuit realgal tritum
cum epate porci affato euasit mortem
adeo q̄ remansit circa om̄s uincturas
q̄i immobilis & ex nimia siccitate. Ei
cura ē uomitus cum butiro saepe iterat̄.
Clisterizetur c̄ lacte asinae iterando bi-
batq; oī mane quinq; uncias lactis ali-
ne ac cibetur brodiis pinguib; . Et ungat̄
totū cōpus oīo amigdalaz dulciū. sit u
ipius sedet̄ cū iulep. Bezoar ei ē oleum
de nucleis pini datum ī potu statim in
p̄ma die Vncias quatuor *curantis ac cura-*
De succo Et primo de succo Cicute & ei no
LLI Cui datus fuit in potu succus cicute
stuporē habebit. Et sensum pd& ex eo. n.
succo. Socrates ab Atheniesib; fuit interfect⁹

3
Cura ei^s ē sumere ī potu dragmas duas tyriace
distempate c̄ decoctione dictami. Bezoar ei^s
ē gentiana trita. & dant^r in potu dragme due
cum uino **De succo titimaloz & ei^s nocum̄to-**

LLE Cui datus fuerit titimal. **ac cura.**

loz ī potu patitur fluxū uentris & uomi-
tum & accidentia colice passiois. Eius cura
ē tyriaca magna cum uino ī q̄ dictam sit
bullitus. Bezoar ei^s ē mirra trita & dent^r
ī potu cum uino dragma una **& cura**

De succo cucumeris Asinini & ei^s nocum̄to-

LLE Cui datus fuerit succus cucumeris asi-
nini ī potu patitur ex coriatiōe guttus
solutione uentris & dolore intestinoz. Cu-
ra ei^s ē tyriaca magna c̄ decoctione bachaz
lauri & melle dragme due. Bezoar ei^s ē
succo mente drag. j. **De succo usnee & ei^s**

nocum̄to ac cura

LLE Cui datus fuerit succus usnee patiet^r
cursum humiditatu supfluar^r ad os & guttur

ita ut strangulari uideat̃ p̃p̃ea h̃c herba stran-
gulator adib. i. lupi uocatur. Strangulat. n.
lupos ip̃am comedentes. Cura eĩ ẽ sumere ĩ
potu de terra sigillata statim dragmas duas
cū uino decoctionis gentianẽ eĩ Bezoar ẽ
aristologia longa. *cumento cura.*

De succo ut radice bothor marini & eĩ no-
LLE Cui datus fuit succus aut radix bo-
thor marini in potu patiet̃ strangulatioz
& q̃ suffocationē p̃p̃ q̃ uocat̃ panis p̃ocri.
Cura ẽ baccharum Lauri tritaz̃ uncię due
date ĩ potu. Eius Bezoar ẽ piper album.
dragme due. *De succo coriandri & eĩ no-*
cumento & curatione.

LLE Cui datus fuit succus coriandri pa-
tietur q̃ destructionē intellectus: ut q̃ e-
brius uideat̃ & tandē moritur stupidus
cura eĩ ẽ tyriaca magna: dragme due cum
uino optimo dentur. Bezoar eĩ ẽ herba q̃
dr unctosicum datū in potu. drag. duas.

De succo mandragore ut pomis ut radice & eius noxiamento ac cura.

LLE Cui succus mandragore aut poma ei ut radix datus fuerit in potu rubore in facie & oculis & mente; stupida ac alienatione mentis & amentia atq; sompni profunditatem patietur. Cura ei est sumere in potu statim tyriacam magna cum uino optimo & tardare comestione per die unam & bibere uinum optimum purum & odorare acetum forte. Bezoar ei est radix rafani comesta omni die usque ad tres dies cum pane & sale.

De succo papaueris nigri & eius noxiamento & cura

LLE Cui datus fuerit succus papaueris nigri patietur stuporem mentis & alienationem & dormitionem & hebetiam: sic illi qui oleum comedunt. Cura eorum est bibere tyriacam magna & diacastoreum: aut oppopira aut gfectione deanacardis drag. ij. cum uino. Bezoar ei est aleu crudum comestum. *De oppio & eius noxiamento & cura*

1
LLE Cui datum fuerit opium in potu si co-
gatur euomere apparebit odor oppii in uo-
mitu ac hebes pigerque erit ac dormitat abs-
que sensu & non intelligens neque sentiens
cui si non succuratur morietur. Cura eius est
potare albidissimum uinum & fricare extre-
ma intro & sapone & prouocare extirmita-
tione cum rebus intro missis in nares eius. Be-
zoar est castoreum tritum & datum in po-
tu cum uino drag. ij.

De succo scamonee & eius nocimento & cura

LLE Cui succus scamonee datus fuerit in po-
tu patietur cordis defectum & syncopi & siti
extirmitatione diarriteria & febre. Cura eius est
potare aquam ordeii saepe & ingredi bal-
neum aquae tepide. deinde post illud bi-
bere syrappum rosatum & buglossatum
tota die prouocare somnum & odorare
nerufar & rosas & mirthum & cybari cum
cibo sic cum sumach & berberis & emplastrare

uentrem & stomachum ē pulpa citoniorū
Bezoar ē herba q̄ uocatur ribes t̄ susus ē.

De appio risum & ei cura & noxiūto.

ILLE cui datum fuit in potu Appium ri-
sus fac homie; ex mente & continuo ridet
& pp hoc uocatur appium risus. Cura ei
ē prouocare somnuū t̄ potū boni uini ita
q̄ inebrietur. Ei Bezoar ē succus melis
se c̄ aceto datus in potu.

De succo Kerue & eius noxiūto & cura.

ILLE cui datus fuerit i potu appiū risus
Kerue: uomitum continuū & dolorem
uentris patietur. ei cura est tyriaca ma-
gna data in potu drag. ij. c̄ uino optio
calido. Ei bezoar hypericon. **ac cura.**

De succo napelli siue ei fructu & noxiūto

ILLE cui datus fuit succus napelli siue
ei fructus siue de ei sba in spatio unū diei
aut trium ad p̄t morietur & patiet̄ sin-
copim & defectum cordis & denigra-

trionem & offuscationē paulatine omniū mē-
brorum. & dem̄ tumebit totū corp̄: & oculi ei
foras pueniēt. linguā in ore cōtinere nō potit
Succurrat ei ī instanti dando ei terrā sigil-
latam distempatā cum butiro & uino &
aqua reuomat. & statim exhibeat s̄ smeral-
dus optime trita drag. ij cū uino & sup
cor ponat sircium tinctum ī grana ī fu-
sum ī aq̄ buglossae & rosata. & reiteret
dem̄ serui sugant cum ore extremitates
cōporis q̄ serui morerent nisi accipent de
smeraldo. Et ei Bezoar ē nux quae nasci-
tur in radice napelli q̄ exiccatur. & dat̄ in
potu drag. ij. cum uino. *eius curatione*
De succo oleandri & cornib; ul' cōtice &
LE cuius succus oleandri aut ei cōnua
ut ei cortex dat̄ fuerit in potu patietur
sincopi & tribulationē cordis & anxietya-
tem & excoiationē intestinoꝝ. Cura ei ē
sumere diacastoreum datum ī potu drag. ij.

Eius Bezoar. ē granū iunipi tritū in q̄tate
drag. ij. c̄ uino.

De succo mezereon & ei nocum̄to & cura.

LE cui succus mezereon dat̄ fuit̄ i potu pa-
tietur fluxum uentris anxietate excoriatio-
nem intestinoy. Cuius cura ē siccup̄ rosatus
cum aqua ordei & odorare fructus frigidō
odoriferos. Bezoar ei ē origanum assatum
& bibitum. **De succo ut radice elebori & ei
nocum̄to ac cura.**

LE cui datus fuit̄ succus elebori aut ra-
dix ei patiet̄ strangulationē & pfocationē
gutturis & fortasse pfocabit̄ subito. iō uo-
catur strangulator canis Cuius cura ē statim
sumere i potu aquā mellis & quiescere i
loco separato Bezoar ei ē flos nenufaris
succus & tritū drag. ij.

De aluesifera. & eius nocum̄to ac cura.

LE cui datus fuit̄ alphesira patiet̄ excori-
ationē uentris & uomitū. ei cura ē potare

aquā mellis dem tribuere citoniū assatū Be-
zoar eius ē anagallus

De succo brionie & eius nocimēto & cura.

1
LLE cui datus fuerit succus brionie patiet scotoniū &
Aolliditate cum angustia sp̄s ei cura ē tyriaca cū ui-
no decoctionis anule ei Bezoar ē piper.

**De cornibus & primo de cornib; spice ei nocu-
mento & cura**

2
LLE cui data fuerit cornua spice patiet tortio-
nē uentris & nauſeā Cura ē tyriaca drag. ij.
cū decoctione uini i q̄ dittam sit bullitus

De cornib; oleandri & ei cura & nocimēto.

3
LLE cui data fuerit cornua oleandri aut co-
mederit assaturat in uero iaso ex oleandro
aut dormierit s̄b umbra ei aut biberit aquā
fluente ex ripis in qb; crescit oleander cū
copia ē in insula sardinie (Ex ptus. n. sum
illud) & uidi patiet extuatioes; am̄tia; & ru-
gitū uentris & si quis balneū factū ex oleā-
dro intrauerit. sincopum i eo patiet. Eius ai

205

977
ra & Bezoar dca st in capitulo de suco o-
leandri seu oleandro. *cura*

De cornib; bedeguar nocimento &

LE au data fuerint cornua bedeguar in potu patie-
tur difficultate transglutiedi cura ei e bibere oleu de
amigdolus dulcib; . Bezoar st mora celsi

De anacardis nocimento & cura eor

LE qui sumpsit anacardos patitur i censionem
in gutture uehement & qnq; inflabit & acuta fac &
egritudie; cum mentis alienatione Cura ei fit cum
reb; unguolis sic cum lacte amigdalino sisamino &
butiro lacte & iutib; gallinarum & si dolore hebit
i intestinis tunc conuenies e balneu & si iduxerit
febre acutam tuc conuenies e uti tenui dieta frigida
& humida. & si fuerit mentis alienatio prouocet sem-
nus cum semine lactuce & papauere albo. Bezoar
ei st grana pini torrefa comesta *& curatione*

De nucib; & auellanis rancidis & eaz nocimtis

LE qui sumplexit nucel & auellanas rancidas
patitur accidentia mala .s. nauisam destructioez

appetit uomitū c̄ debilitate uirtutū aīaliū. Et erit
cura rob citoniorū & rob pomorū. & si accideit erue
tuatio hñs odorem lini putrefcū tūc poss& mori.
Bezoar ē diaciminū ut diapipeon & detur ī eius
potu uinum purū & fomentet stomachū cū oīo nadio.

De malo castoreo & noūmto ei & cura

ILL eū fūc̄ datum ī potu malum castoreū pa
tiet clamorē risum & dolorē linguā hēbit foras
eminente & febrem. Cura ei ē uomitus & heat
colorem castorei. de m̄ det̄ s̄ ī potu rob limonū
aut mororū. Bezoar ei ē sem̄ coriandri assatum
& tritū drag. ij. **De malis fungis & tuberis eorū
noūmto & cura.**

ILL qui cōcedit malos fungos p̄cipue illos q̄ orti
st̄ infimo uel terra mala aut ī locis termarum
p̄focabit. & dolorē patietur ī pectine & phibe
bit ei urina. ac dolorē hēbit ī uentre. & si odo
ruerit malum fungum & tubera mala patietur
epilepsiam & fortassis moriet̄. Eius cura ē uinū
optimū ī q̄ p̄p̄ sit bullitū. De m̄ cristerizet̄ cū

18
aqua mellis & sale. & fomentet femur cu olo ana-
cardino nardino. qn aut decoquantur fungi aut coe-
duntur misceantur secum pira frustatum i cisa & sit
decoquantur. Eius bezoar e post comestione alei
crudum. **De nucē uomicā eius nocūto & cura.**

LE Qui nucē uomicā biberit ut comedēt hebit
uomitū pessimū & dissolutionē uentris Eius cura
e rob citoniarū & myrti & potus alti uini. Bezoar
ei e cortex citri. **De colocuntida nocūto & cura.**

LE Qui colocuntida solitaria natam i arbore sua
comedēt uenenu letale sumpsit. Nisi succurrat
ei subito tertia die morietur. Cura ei & bezoar e
simul & semel smeraldus optime trita & data in
potu drag: ij. **De ficibus pharaonis nocūto & cura.**

LE Qui comedēt ficus pharaonis statim patet
febrem & frigiditate totius corpōis & uidebitur
ei q sit ydropicus. & ego hoc uidi i sardinia &
i iudicatu gallarie ubi istarum ficū est habun-
dantia q q unam comedebat patiebat febre qui
duas. duas q tre tres febres & ut plimū; iste febres

erāt tertiane: Eius cura ē aqua ordei parata aut seoz
caprimū. Bezoar ei ē s̄ grana siue semina ciuame
ris mundata & trita data in potu drag. ij.

De seminib; & p̄ de uisquamini nocūto & cura.

ILLE cui data fuerint semina uisquamini patiet̄ ebrie
tatem & mentis alienationē & stupore cū im
mobilitate omnium membroꝝ. Cura ei ē p̄p̄ loqu
ritum & datum ī potu drag. ij. Eius Bezoar s̄
grana fisticoꝝ comesta ut bibita.

De gr̄ib; seu seminib; cocognidij nocūto & cura

ILLE cui data fuerint grana cocognidij patietur
uomitū & fluxum uentris & tribulationē in sto
macho. Cura ei est tiriaca magna drag. ij. cū uio.
Bezoar ei ē s̄ amigdale amare.

De bacis Lauri nocūto & cura

ILLE qui comederit baccas Lauri marcidas patiet̄
illa accidentia q̄ patiet̄ ille q̄ biberit giralsolem
supius d̄cā kerua Cura eius ē Bezoar s̄ eadez

De semine urticae nocūto & cura.

ILLE Qui comedeit sem̄ urticae patiet̄ gutturis &

oris & lingue

oris & lingue ex coriacione & arsurā seu ardorez
inmictu. Cura ei erit potare aleum amigdalarū dul-
cium. Eius Bezoar s̄ grana extonii trita & pota cū
aqua calida. *De semine cataputie noūmto & cura*

ILLE qui comedēt cataputiā seu ei semina patietur
accidentia q̄ patit̄ ille qui oppiū sumpsit̄ come-
derit nuces rancidas. Eius cura & bezoar s̄ eadē;

De seminibz papaueris nigri noūmto & cura

ILLE qui comederit t̄ biberit semina papaueris nigri
patiet̄ accidentia q̄ patit̄ q̄ opium sumpsit̄ licet
remissiora. Cura ei & Bezoar s̄ eadem.

De bacis Lauri rancidis noūmto & cura

ILLE qui comedēt baccas lauri marcidas patiet̄ ac-
cidentia q̄ patit̄ ille q̄ comederit nuces rancidas
Ei cura & bezoar s̄ similia.

De semine elebori noūmto & cura

ILLE qui comederit t̄ biberit sem̄ elebori patiet̄
accidentia q̄ patitur: q̄ suā aut radice elebori bi-
berit. Cura ei & bezoar ē una.

De seminibz ciute noūmto & cura

ILLE qui biberit semen cicute patietur illa acciden-
tia quae patitur quae succum eius biberit: sed magis reus
se cura & bezoar sunt eadem cura

De semine coriandri humidum nominato &

ILLE qui biberit ut comederit semina coriandri
humidi patietur accidentia consilia illis quae patitur
ille quae succum eius biberit. Cura eius & bezoar sunt
eadem. De semine serpentinae nominato & cura

ILLE qui comederit semina serpentinae patietur
stuporem & punctioem gutturis & dentium super
estuationem & feruorem. Cura eius est butyrum re-
centis bullitum. Eius bezoar est succus ordeis de-
coctus in aqua. De moribus & puncturis vene-

ILLE qui morsus aut punctus fuerit. notis
ab aliquo animali uenenoso. & ignoretur an sit
punctura & supponatur argentola cum scarifi-
catione & sugatur locus cum ore serui de-
inde supponatur cancri tritici. Quod si locus
coepit uenire ad corruptionem abscedat membris
si locus fuerit aptus: aut membris aptum abscedat

sioni q̄ si nō cauterizetur. nā qn̄ locus incipit
denigrari aut putrefieri ē signū q̄ punctura
fuerit uix cor aialis uenulosi seu p̄ntiosi dū
aut nō incipit tendere ad putrefactionē &
corruptionem q̄ uis sit uehementis doloris &
nō dum fiat ei uelox pambulatio i corpore n̄
ē malum nisi punctura fuerit iuxta cor aut
arteriam magnam. *De morfu uipe & ei cura*

Ut uō quē momordeit uipa sumā medi-
anarum & bezoar ÷ tyriaca magna: & fortasse
confert mitridatus & medicam̄ de assa fetida
& butirum: medicam̄ de orobo: & comestio ale-
oꝝ & parum uini puri.

De morfu scorpionis & cura.

Ordinatio aut scorpionū confert uapora-
tio olei & aleoꝝ & tiriaca diacelsareon & o-
leum antiquum linitū Eius bezoar ē corpus
scorpionis tritum & sup̄ potum loco morfo.

De morfu rutelle & cura.

Ordinationi aut rutelle confert balneum

Remediū mor-
sus scorpionis.

calidum ualde & sepelliri in arena aut in cinere calida
& bibere puluere denigella.

De morfu & punctura apum & cura ei.

ORDINATIONI aut apum & punctura confert epitima
cum bolo armeno & aceto & camphora & q manus
& facie succo maluz abluent non punget ab apib;

**De aculeis & dentibus remansis in uulnere & post mor-
sura eorum extractione.**

Autem animalia mordentia aculeos habeant & eos aut
dentes in locis morsis dimiserint tunc oportet ut locus
fricetur cum olo & cinere suauit deim fiat empla-
strum super locum ex fermento & olo & dentel & acu-
lei uenenosi educentur.

De morfu araneorum & cura.

ORDINATIONI araneorum confert succus pomorum aut
pirorum aut appositio ferri sepius iterati.

Eius bezoar est endiuia. **De morfu canis rabidi &
eius signis de noxamento ei & curatione.**

AUTEM aliquis morsus fuerit a cane & dubitet
utrum fuerit rabiosus ut non fricet cum butella p[er]is

m
ut alias non
pungit ab
apibus:

s

m
Cura Morsus
Aranei

s

Ad cognoscen- si
aliquis canis mo-
rdat, verum
canis ille sit
rabiosus vel ne

3

locus morsure: dem̄ illum panē: exhibeat alius canib;:
quem si reuenerit rabiosus ē. Si uō comederit minime.
Signa aut̄ p̄ter hec q̄ sit rabiosus s̄ q̄ canis lingua
suam proicit ex: & intromittit cuncta sua inter coxas
suas & ht̄ uocem rauca & abhorret canes sanos uiros
q̄ mordet domos domus suae: & os q̄ obuiat ca
nelq; alii fugiunt ab eo. Qui ū morsus fuerit nisi
curet̄ infra .xl̄. dies ydroposorbisum timet aquam
& hoc ē q̄ p̄ rabiem fit siticulosus: & appetit aquam:
& quum uidet eam ymaginat̄ canes esse in eam & mo
riens siti p̄ timore canum fugit aqua & tunc non
ē spes salutis. Et quum procedit in egritudine fit cu
ip̄o rabidus & emittit sp̄ma in pollutione sui admo
dum catulorum: & hoc ē q̄ imaginatio continua
quā habet ad cane sigillat in humiditatib; suis figuram
canum: & scias q̄ si equus & mulus & asinus &
simia & hō patiant̄ rabiem circa maximū frigus:
aut circa maximum calorem ei cura erit: ut sup̄
locum morsum ponant̄ uentose cum scarificatione &
ponat̄ desup̄ aleū; aut coepe tritu & coctū cum bu

tiro uaccino & sumat in potu electuariū cancroꝝ flu-
uialium & intr& balneum oī die & labor& in cura
ethicorum & melaneū oī die & labor& in cura
ethicorum & melanconicoꝝ & balneet̄ in aquama-
ris ante .xl. dies: Bezoar ei s̄ cancri fluuiales adhu-
sti & puluerizati & dentur ex eis dragme tres in
potu omnibus trib; dieb; **De cantaridib; bibitis cura**
AVTEM cantarides q̄s biberit patiet̄ mictum
languinis & estuationē & accidentia p̄ntioli Et
cura ē ut sumatur ī potu lac ouinū cū oto amig-
dalino deim curentur ulcera uesig; Eius bezoar
erūt grana alchenhegi nūo decem.

De lacte coagulato in stomacho & cura

AVTEM Lac fuerit bibitum & coagulatu in sto-
macho patietur bibens stomachi mollificationē &
nauseam & sudabit sudore frigido ei cura ē bibe-
re acetum fortissimū. postea sumat de assa fetida
dragmā unā; aut de syrappo acetoso unciā .j. uice
una post uicem aliam. **De reb; assans & suffocans**
noimento & cura.

IQVIS comedēt affaturā suffocatā q̄ inuoluat in
pannis qum exhitur de furno patiet uertigie; lites;
epilenſie. Eius cura ē: ut euomat. Poſtea ſumat rob
fructuum ſtipticorū & Zucharum roſatā cum xilo
aloes & maſtice & querat ſomnum & iſgrediatur
balneum. *De comēſtione piſcium ac carniū frigidorū
alonge occularum nocumento & cura.*

IQVIS comedēt piſces frigidos q̄ aduenerit poſt
iporū captioneū una dieſ ut duę. Aut ſiquis p̄die
ut ante tertiam diem ut quarta carnes occiſas: aut
morticinas: aut p̄uſſas ā fulgure ſeu tempeſtate
mortuas: aut morbo peſtilentiali p̄emptas accidit
ei q̄ ex comēſtione fungorū euenit: ei cura ē: ut ſu
mat in potu uinum purū cum pipe: ſ& añ euomat.
Curetur ſ; curā fungorū malorū. p̄cet q̄ n̄ come
dat pira: *De cerebro gattę nocumto & cura.*

ILLE cui datum fuit caerebrū gattę ad comedē
dū patietur ſtolliditate: & p̄ſtigioſus uidebit. Ei
cura ē uomitus c̄ terra ſigillata oī menſe bis & ac
cipe de confectione dia muſci oī die ſumo mane

Eius Bezoar ē diamusci drag. quinq: datē ī potu cū
uino albo. **De extremitate caudę cerui nocimto & cura**

LE cui extremitas caudę cerui data fuit ad comeden-
dum patietur accidentia napelli ei cura ē potio smeral-
di drag. quinq: triti & dati ī potu cum uino: Dem
fiat fricatio totius corpōis cū oīo fco de semine citri
Eius bezoar est tyriacha magna drag. tres

De sanguine bouis ueteris nocimto & cura

LE cui datus fuit sanguis bouinus uetus ad co-
medendū ut bibendum patietur mortificationem
membroꝝ & euomē uomitum coagulatu. ei cura
ē acetum acerrimum calidum. dem uomitus: de
m tyriacha dem balneum aque calide

De sanguine & sputo buffonis nocimto & cura

LE cui datus fuit ī cibo ut potu sanguis buffonis
patietur difficultate hanelitus & accidentia cardiaca
Et si quis sputum ipius sumplet erit prope mo-
tem sic qui napellum sumplet. Ei cura erit potio
smeraldi drag. j. dem intrare corpus aulis magni
quadrupedis: ut ē bos. asinus mul' ut equus & uita

reiterare. postea fumere in potu tyriace drag. ij. eius
Bezoar ē lapis inuentus ī lapide buffonis qui apud la-
pidarios uocatur borax apud uulgares tropanide

De sanguine hominis ruffi colerici nocūto & cura.

ILLE cui datus fuerit ī potu. Sanguis hoīs ruffi co-
lerici redacti in furorē patiet̄ furorem mentis &
p̄ mixtionē intellectus & inuerecundia. dem̄ pau-
latim exatabitur. Eius cura ē bibere aquā cucumēis
almini. & masticare grana ips̄s deglutiendo suay
& potare siruppum nenufarinū. Ei bezoar ē troas-
cus unus de tyro. **De sanguīe mestruo & leprosi nocūto**

ILLE qui sanguīes mestruū & leprosi bibe & cura.
rit uidebit̄ esse pistergiatus Lunaticus maleficiat̄
& obliuiosus. Eius cura ē. potare margaritas tritas
drag. j. c̄ aqua mellisse. & balneari ī aqua tepida
& coire cum puella s̄z legem nature. & conūlari ac
amplexari a puellis & iuenculis. Ei bezoar ē co-
medere serpente a q̄ cauda & caput ablata sint p̄
palmum. **De morſu hoīs ieiuni & cura ei.**

ILLE qui morſus fuerit ab homine ieiuno ponatur

sup morsura stercul galline alioquin patiet' ulcus uene-
nolum & difficilis sanationis **De mōsu spētum cura**

VI morsus fuerit a serpente statim liget' locū cum
corio caerui. dem supponat tyriacam. & simile
sup cor ponat smeraldum ut corallum. aut mar-
garitas locum uo morsure faciat sugi a seruo.

De felle leopardi nocumēt & cura

VI biberit fel leopardi patiet' accidentia napelli
& uipe. Eius cura & bezoar st eadem cū cura
napelli & uipe **De salamandra nocumēto & cura**

VI biberit salamandrā patiet' accidentia cantari-
darum eius cura & bezoar st eadem

De lepore marino t rana marina & cura

LLE Qui lepus marinus aut rana maria data
fueit in potu. hēbit uomitum unctuosu; totūq;
ei corpus efficiet' turgidū inflatū sic ypolarchi
& foetebit hanelitus ei. Cura ē festinus uomitus
cū butiro & aqua mellis. dem fumere post illd
i potu tyriacā diateseron p tres dies & abari car-
nib; passerum & potare bonū uinū. Ei bezoar ē

caro uulpis assata & comesta.

De morsu muris gatti ut symia & cura eius

VI ū a mure gatta ut symia morsus fuerit: apponat
morsificationi sterco galline & curet ut i morsu hois
ieiuni ut supradctm est. *Diffinitio ptcheima bezoar*

*E*Zoar anthonomalice dē a q̄da lapide q̄ sic uocat̄.

Cuius ppria & specifica uirtus cōtra letale uenenu
a morte subito liberat: absq: ullo medicoꝝ i genio.

io de oī medicina que liberare pōt a morte hoīem

ab aliqua egritudine ut ueneno pōt dici q̄ sit bezoar
illius morbi: siue sit illa medicina ut granū ut su-

Bezoar
qd sit

cus ut aliqua medicina cōposita. Et q̄ illum lapide

h̄t tutus ē ab omī ueneno mortali. Tert. n. & dat̄

in potu de eo. drag. j. p̄ que lapide regem anglic. s.

dn̄m odoardum dē fuisse liberatū in ciuitate airon

q̄n fuit uulneratus p̄ passialmū soldani gladio tossi-

cato. Huc lapide tribuit ei general̄ p̄ceptor templi

& ego consimilez uidi. Est aut̄ rubeus pudrilent̄
leuis ut spongia & frangibilis ut gypsum. h̄t aut̄

uirtute contra q̄libet uenenu tam i minerale q̄

inuegetabile & quamlibet aliam medicam opposita
ei a qua oppositione uirtute specifica fit liberatio
mortis ab illo ueneno & ideo bezoar est unicuique uene-
no & est illa medicina que absque uirtute electuarij
curat omne uenenum. **Questio de tyriacha magna**
SI autem quod utrum tyriacha magna sit bezoar. i. a for-
ma specifica liberans a ueneno an medicina elementat
liberans a complexione & non a forma. Et uoluerunt
quidam dicere quod omnino erat Bezoar fundantel ratione;
Galieni: qui cum andromachu phm conspexisset
que tyriacham inuenit & eam probauit nunquam pro-
desse nisi in morbis frigidis pro appositione; mita-
rez frigidarum quae intrant in ipsam. Et per hoc dicit
Galienus illam tyriacham andromachi esse medicam;
a complexione sed ipse adiunges carne tyrronum
& terram sigillatam fecit eam ualere formaliter
ad omne uenenum licet ad quosdam singulariter data
& ad quosdam cum additione. Alii omnino dicebat quod omnino
a complexione elementari agebat quecumque in cor-
pore humano operatur fundantel se super debilitate

opationis. Sūt autē penitus uanitates qñ ipā dat
contra napellum & uipam ac fel leopardi & bre
uiter contra omne uenenū mortale. s; specifia for
mam in quib; parum aut nihil uidet conferre ut

dic. **Ralis Solutio questionis supradicte**

OLVTIO autē ei qñus ÷ q̄ curatio cūlib; uener
uū. moīs contingit. s. q̄ aut frangit acūm ueneri
aut sba ei resoluit: aut ipm uenenū expellit aut
ipm oppositionē specifia corrumpit. & ab eo ūtus
iplius prlus aufertur. Ex¹ pmi ē oppium q̄ frangit
oppiūm euforbium & castoreū q̄ frangit oppium
Ex² scū est terra sigillata aleum q̄ sbam ueneri puo
nitum aut p sudore resoluit. Ex³ tertii ē smeral
dus que uenenum fugat & attrahit usq; ad finem
extremitatu membroꝝ. Ex⁴ quarti ē forma specifia
opposita ueneno q̄ innālib; inuenit̄ ut ī lapide
Bezoar. Et in artificialib; ut ī diuina & nobili
compositione tyriacē ex commixtioē oūm singulari
medicinarū simul confectarū resultante. Et q̄ ī ty
riacha ē uirtus cōplexional̄ mltarū medicinarū uene

uenum frangentiu s; oppositionē qualitatu & uene-
num resoluentium. Ideo p̄dictum ē q̄ tyriacha est
medicā complexionat ad uenena. Et quia ex cōpo-
sitione tali resultat res diuina q̄ potius ē ab extr̄o
q̄ ab intus secundum formā artificiate q̄ oīo uene-
no opponit̄. Ideo bene dictum ē q̄ ip̄a ē bezoar
uenenis omib; licet & magis & minus. & licet q̄da;
sint magis bezoar ad quēda uenena q̄ ip̄a. Verū
ip̄a ē ad oīa. Et iō magister omnium medicinarū
tyriacha ē a medicis appellata. Et hic finit̄ q̄o pri-
ma ut supra p̄missa.

*Expleto tractatu de uenenis: sequunt̄ aliquę dispu-
tationes ad materiam uenenorū p̄tinentes.*

9
VESTIO ē utrum medicā altifidoria. i. q̄ aue-
neno liberet̄ & possit eē delitargio. i. uenenosa
siue mortē induces data corpori nō indigenti &
corpori sano. Et uidetur q̄ sic. p̄ Galienū q̄nto
de simplici medicā: q̄ dicit q̄ medicā liberans a
ueneno ē media inter nām corporis & ueneni.
Quam igit̄ medicamē p̄cip̄ & nām extremorū igit̄

2
medicina liberatā a ueneno erit uenerosā compa-
ta hōi sano nō uenenato. In contrāriū qz hoies cō-
cedunt tyriacham hominib; sanis ad sanitatē &
cautelam pestilentie ista qō licet uideat gñalit
querere spetiatr tamen uidet proponi pro tyria-
cha an possit dari hōi sano. Ad quelitū iq̄ ge-
nerale dico qz medicis que liberat hoies sup̄t
ut aliqñ occurrentes s̄ triū modoz ī gñe. Que-
dam sunt que faciunt hoc indirecte. s. hoc facie-
do / confortando calidum nāle cordis a p̄petate
q̄ est in eis. Ut unum lapides p̄tiosi. auz. & in-
summa oīa que uere cordialia s̄. Et tales medi-
cine nō s̄ uenerosae: ut notum ē ymo poss̄ com-
petere hōi quantumcumq; sano. Vñ facim̄ con-
fectiones ex auro & lapidib; p̄tiosis p̄ regib; sanis
qb; utimur ad sp̄s multiplicandos & ad prolon-
gandum uitā. que confectiones actu uenenat
competeret confortando calidum nāle. Hoc. n.
cum nāle ē uenenuū expellit: ut dicit Auicena fen-
prima Cap̄ scdo de signis complexionū. Alij sūt

medicines que liberant a ueneno agendo i ue
nena & iste sunt duorum modoz. Quaedam
enim agunt corrupendo uenenu. Quaedam agunt
illud expellendo a corpore. Ille q agunt corrup
pendo uenenu itez sunt duplices. Quaedam cor
rumpunt uenenu cum uehementi opatione qria
ueneno. Quaedam sunt q corrupunt cu opa
tione no uehementi. sunt que corrupunt ue
nenu ei opponendo i complexioe & opatioe
Verbi gra si uenenum e frigidu ut oppiu &
uisquamus datur castoreum. Et si e suffocans
uiscolitate damus incisua sic contra fungos
damus rasarum & steracis gallinae. Quae aut
corrupunt uenenu cu opatione n uehementi s
duoz modoz. Aut qualitate large sumedo
qualitatem: ut contra distinctione forme spe
cifice sic lac aliq m corrupit aliqua acuta
& hoc p sui qualitate siue moum sbe exprimit
acuitatem uenenoz. Ut diuena quarti. lexio
tractatu p de curatioibz eoz q sumplert uenenu

Aut proprietatis q̄ proprietas nō est cōiuncta
qualitati fortis agnitę in corp̄ sanū. nec ipa p̄pe-
tas corpus sanum fortit̄ transmutare h̄t. sic
grana citri corrumpūt uenena. Auicē q̄ sexta
tractatu 3. Cap̄ sexto. dicit q̄ semen citri contra-
rium ē cum ueneno. Medicine q̄ agunt in
uenena & liberant ab eis euacuando p̄ uomi-
tum uel p̄ solutionē ut p̄ sudore ut aliter seu triū
modor̄. Quędam sunt que faciunt hoc cō propieta-
te cōiuncta uehementi opationi sic caro uipe &
adeps cocodrilli ad morsum cocodrilli ualē &
sic agaricus & alia solutiuu fortia. Quędam s̄ que
faciūt hoc p̄ proprietate occulta cōiuncta opationi
debili: sic terra sigillata cuius p̄prietas ē expelle-
re uenena p̄ uomitum: ut Auicē q̄ 6. de causis
curatiōis eius q̄ in potu sumplit uenenū. Que-
dam s̄ q̄ curant sine proprietatib; ut s̄ si impo-
nat̄ uomitus medicie ut aqua calida & cibis
quib; hoc expellit̄ & cū illis euomit̄ ut Auicēna
p̄ allegato cap. **D**ico 3. q̄ s̄ q̄dam medicie

liberantes a ueneno trib; modis gn̄alib; dicit̄ con-
fortando cor: & corrupendo sb̄am ueneni & eua-
cuando illud sic tiriacha for̄mata hec apt̄ Aui-
cenna. Colligendo ex diuersis sermōib; ei & for-
san q̄ talis medicina ē lapis dicit̄ bezoar. i.
lapis liberatiuus. His habitis dicendū ad questio-
nem quum quaerit̄ an medicā liberās a uene-
no sit uenenosa si aut̄ quaerit̄ de ea q̄ liberat
a ueneno liberando & cōfortando cor q̄ medi-
cina dicit̄ cordiat uere sic sunt. uinū aurum
& lapides p̄tiosi. dico q̄ talis nō est ueneno-
sa & pot̄ concedi hōi sano: ut iā diximus: si
aut̄ quaerat̄ de medicā quae liberat a uene-
no agendo in uenenu: & tūc aut̄ de ea q̄ agit
corrupendo aut euacuando. Si de ea quae a-
git corrupendo & tūc aut̄ de ea q̄ agit cū
opatione uehementi contra iā opatione ueneni
& suae complexioni sic castoreū & rasanum
& stercus galling contra fungos & tales medi-
cine poss̄ dici uenenoſe. Ille medicane poss̄ dici

10
uenenose que hnt effectus fortes potentes exidere
sana corpora s& huiusmodi medicinis s& huius q ptn
gunt ad quartum gradum ut uersus quartum gradum
caloris. Vel si alterent uersus uenena calida ptn
gunt ad quartum gradum ut quartum gradum fri
goris sic aqua niuis contra cornua spice: si aut
querit de medicinis liberantib; a ueneno corum
pendo ut remouendo malitia ueneni cu opatione
no uehementi siue sit a proprietate: ut grana citri
si hoc faciunt ut si no qdamq; aliud sit si repit
siue sit a qualitate siue a substantia mitigatiua
acuitatis sic lac: & tales opationes & medicinis n
s& uenenose. & poss dari sanis hoib; De lacte q;
n est dubium quon sit nob ab; conuenies mlti
nutrimti. Et quo quon sit sanguis paz transmu
tatus ut Auiq 2o canone Cap de lacte. Et me
sus de appropriat de semie citri declarat de
mente Auerois quinto sui qlib& Vbi loques de
medicinis liberantib; a ueneno & a morte dicit q
qn ho sanus comedit istas medicinas liberantes

a morte & a ueneno: sic sunt uenenu exoptis
granul citri. Si aut querat de medicis libran-
tib; a ueneno p hoc q̄ euomat uenenu q̄cumq;
mo euomationis fit. s. p quamcunq; ptem. Et
tunc aut querit de his que euacuant cu ppe-
tate siti. aut euomit cu conuincta forti i pres-
sioni: sic caro uipe trahit ut pellit uenenum
uipe & sic Agaricus & alia fortia solutiua q̄ et
euacuant uenena p uia cois propetatis. Et ite
dico q̄ iste medicis sūt uenenose & nō cō-
petunt sanis q̄. n. sint uenenose ē certū. Caro
enim uipe & agaricū aliquid hnt uenenositatis
Ymo omnia solutiua q̄ ex soluendo euacuat.
ut Mesue de consolatione medicinar; eoz; iḡ
ulus nō conuenit sanis. Aut querit de eis q̄ eu-
acuant cum ppetate conuincta debili opatioi &
qualitati sic est terra sigillata & forsan de istis est
& sem citri. Causa patet. S& de terra sigillata ē
notum ex oib; doctorib; medicis. Nullus. n. i po-
suit s opationē uenenosa; & tñ os concedūt ipam

12
11

ēē de reb; mirabilib; in opatione ueneni. Non. u. ces-
sat prouocare uenenum quo usq; uenenū expellat.
Ut conceditur. & omnes dicant. Eius igitur usus
nō est suspectus sano sic ēēt suspectus usus rei
uenenose: ut caro uipe: & usus medicinaꝝ habe-
tuum magnum excessum qualitātū ut castoreū
aut opium datum. Si aut querat de medicinis
euacuantib; uenenum sui proprietate sic aquate-
pida & cibi usuales post quos prouocat uomitū
tūc manifestum ē q̄ tales medicinaꝝ nō sūt uenenose
& eorum usus pōt sanis concedi: ut notum est.
Restant igitur uidere quō se hñt medicīe q̄ li-
berat auenenis confortando cor & agendo i ue-
nenum. Et dicem q̄ si quis subtilit̄ consideret
mentes auctōrū inueniet q̄ ille medicinaꝝ sūt du-
plices. s. quedam que confortant cor hoīs sani &
hoīs uenenati. sic forte ē lapis ille p̄tiolus die-
tus bezoar. Et sic unū q̄ confortat cor hoīs sa-
ni ut notum ē. Et & cor hoīs uenenati & agit
contra uenenū proprie si uenenū sit frigidū.

ut notum ē. Et q̄ talis medicā nō sit uenēnosa y-
mo sit conueniēs ē certum. nec oportet i hoc mi-
rari. Quidam concedūt q̄ tales s̄t medicāe q̄
solum confortant cor hōis uenēnati. & agit con-
tra uenēnum tñ sua proprietate nō conueniūt
nisi hōi uenēnato: ut dicit Auerois de tyriaca cōi-
lpa. n. dat corpori uenēnato unā p̄p̄tate p̄ qua
euacuetur a uenēno: s̄c̄ i homine nō uenēnato
nō faceret aliquid ymo noceret. Auq̄ ē huic
opioni contrārius & iō querit s̄b hoc titulo utz
tyriaca conferat solumō hōi uenēnato t̄ hēnti
disputatiōez illi consilē: sic s̄t hōies in qb̄ s̄t ma-
li humores ut conferat hōi quantumcūq; sano.
& uidetur q̄ tyriaca hōi sano noceat p̄ Auerois
tractatu de tyriaca ubi dicit. Ego iā p̄cepi sociis no-
stris famosis i arte medicāe: q̄ curabat filios re-
gum: ut prohiberet eos uti tyriaca i regimie sa-
nitatis & probatur rōne. Illud nocet sano q̄ facit
i eo dispositionē uenēnosā: s̄c̄ tyriaca facit hoc.
Nam facit q̄ hō sanus nō patitur a uenēno utens

triacha. s& si nō patit̄ ē pp̄ similitudie. Iq̄ ē fcs̄ uene
 nosus. S& q̄ complexio hōis sani p̄ triacha est
 fca multimo contraria uenenis & p̄ eā uincit hō ue
 nena. Rind & Auerois q̄ illa solummō n̄ ual& Qz .
 scdm̄ hoc complexio hōis eēt similis uenenis libe
 rantib; a ueneno. Et quia medicie liberantes a ue
 neno sunt medie inter corpus & uenena iq̄ tale
 eēt corpus hōis. & sic eēt ualde elongatū a cōple
 xione humana. Item p̄ duas rōnes quas adducit
 dinus 2° canone prima. Medicie q̄ attrahūt
 ut euacuat uenena sunt files uenenis. S& q̄
 ē simile ueneno nō conuenit hōi sano. s& ty
 riaca euacuat uenenum ut notū est q̄ & q̄ta
 Aliud nota q̄ dicimus carthamū eē simile fle
 gmati q̄ euacuat. Ut tertio de simplici medicina
 cap̄ penultimo. item q̄ corrumpit sbam ueneni
 nō comp̄xit hōi sano ut medicie triacales & ty
 riacha sunt s̄ eiusmōi. q̄ q̄ nō possūt cōrumpe
 nisi q̄ n̄ possūt corrupe nisi q̄ sit fortissime al
 teratiois ut patet. Itaq̄ p̄ mutat sanū ad colicaz

complexione nō comp&it sano tyriaca ē huius-
modi ut dicit Galienus octavo therapentice cap̄ pe-
nultimo. Item adiungo unam meā rationē
sic. In tyriaca quantumcūq; fermentata ē for-
tis transmutatio ē: iō non comp&it: & sic est
q̄ in forma ista saluantur simplicia i uirtute.
ut alias dixi & simplicia s̄ fortia ualde ut
opium coctum ut acetum squille: & sitia i ḡ
& q̄ In contrariū ē. Auicenna de medicis
cordialib; dū dicit. Homo temperate complexio-
nis quā utitur altero ipoz. s. tyriaca & mitrida-
to in t̄p̄e frigido: aut moderate & i temp̄
ata q̄titate nec minus frequent̄ prodest ei.
Ad confortationē cordis maxio iuuam̄to. &
conseruat sanitatē in ipo atq; i securū efficit
ab incurſu pestilentialiū accidentiū prauis hūoz
motib; atq; lesionib; obuiat & uenenis cūctas
q; uirtutes corroborat ei & uite longitudo
pr̄at. In ista q̄one supponēdo q̄ ego quero in
hoīe sano. siue sit optima sanitas siue sanitatis.

ut nō

ut nō dummodo nō actualit̄ egrum faciat nec
paratum egritudinibꝫ prauis de mat̄ia ueneno-
sa. Et quero utrum conferat tyriaca hōi sano
simpliciter: uel s̄ nō parato ab intra cadere ī mō-
bos uenenosos. Respondeo considerādum ē q̄
p̄ oportet declarare punctū istum. An tyriaca
p̄ formā specificam hēat confortare cor hōis ue-
nenati. Auerois credit q̄ forma specifica tyri-
acę & aliarꝫ medicinarꝫ tyriacalū hēt p̄petatē
ī s̄bieto determinato. s. ī hōie uenenato ut
habente consimile dispositioē p̄ hūores ueneno-
sos ut patet tractatu de tyriacha & quinto q̄libet.
Et patet ibide & dicit. Istęq; medicinę bezoariti-
cę nō curant nisi qum recipiunt̄ in corpore ī q̄
fit dispositio f̄ta uenenoſa a ueneno & tūc dat
corpōi unā dispositioē & uirtutē que est con-
traria uirtute ueneni & sic curat̄ uenenū q̄ sic
p̄ accidens. Propterea qm̄ ipas comedit hō san̄
s̄ sic uenenū ex ceptis generis citri. Auq̄ uō uult
q̄ a for̄ sua specifica confortet̄ cor & calore & uis

innatum in homine sano. dico quod in hac dubitatione neutra pars est demonstrabilis. & ratio quia forme specificae non sunt demonstrabiles ut Galienus 4° de simplicibus medicina. vi. & xij. capitulis & Auenzoar. p. li. tractatu. x. cap. 4°. s. & forma tyriacae quae dicitur confortare cor sanorum hominum autem autem quae dicitur nocere & solum confortare cor uenenosorum ut habentium sitam dispositionem cum forma specifica. Ergo neutra pars est demonstrabilis. Opportet ergo quod in hoc credas experientiae. & credas auctori cui maiorem dat fidem. quod plus confidimus de Auienna quam de Auerrois & plus credimus dea sua esse conformia dictis Galieni & Andromaci. Ita teneo quod tyriaca data homini sano simpliciter ut si sano quis non sit in eo ut in eis aliquis humor paratus facit egritudines uenenosas uel uenenosus confortat cor ut calorem innatum propter suam formam specificam Tertio notandum quod quia tyriaca propter suam formam specificam confortat cor & calorem innatum homini sano. Et credendo Auenno. in non propter suam qualitatem habet magnam calefactionem & exiccationem;

2
p̄ quā hōi sano poss& aliquam distempantiā inducere
S& si tu dicerēs iḡ si distempat quō confortat. dicen-
dum q̄ illa stant simul q̄ aliqua res a for̄ s̄pecifica
inducat aliquem effectum dissimile ei q̄ īduc
a qualitate ut qualitas ē. sic coriandrū p̄p̄tate
dissoluit scrofulas qualitate aut̄ p̄hib& resolu-
tionē. & sic magnes trahit ferrū & t̄n aliqd cali-
dius impedit attractionē ut calor alei. Ut aueris
dic̄ vii p̄hiscoz & viii aggregator cap̄ de magnete
Eius t̄n attractio ut attractio attribuit̄ calori. Ut aueris
v. q̄l̄. His habitis quū querit̄ an tyriaca cōpe-
tat sano. & conueniat ī regimie sanitatis. dico q̄ re-
gimen ē pure cōseruatiū aut̄ p̄seueratione. Si dem̄
sit pure cōseruatiū dico q̄ corpōib; sanis p̄dicta
tyriaca nō competit. Ratio ē quia illa corpora distempat
si sint tempata & et̄ si sint distempata sc̄a flematica
ut melancolica distempat. & si sint colerica p̄p̄ appe-
titus inflammationis corpōz colericoz & ī distempat
nō obstante q̄ dicat̄ q̄ colerica corpora cōseruentur
cū calidis. alias aut̄ de hoc prolixē scripsimus. Si aut̄

regim corporum sanorum sit cōseruatiū cū p̄ser-
uatione pot̄ tyriaca sanis corpōib; comp̄ere. Ista aut̄
p̄seruatio ē ab impressiōib; om̄ium uenenoꝝ poten-
tium nobis occurrere potu ut morſu ut aere peste-
tiali ut generatione ab intra ad q̄ oīa hoīes possēt
occurrere. Tyriaca aut̄ disponit corpus tate q̄ i
uenena nō reprimūt: nec in nob̄ generant. **S&**
si tu diceret q̄ si hō est optime sanus ut s̄ non
paratus ab intra gn̄are uenenosos huores: q̄n dat̄
isti tyriaca. Dicendum q̄ solum datur ut p̄ser-
uēt ab occursu extrinsecōꝝ uenenoꝝ ut aliter q̄
licet hō tempatus ut aliter bene sanus ex n̄a cō-
plexionis tempate ut talis ymo cōplexiōis speci-
ficē nō sit paratus i se generare humore uene-
nosum t̄n ex aliqua indiuiduali cōplexione seu
cōditiōis nob̄ ignota ē possibile q̄ i se uenenum
gn̄et sic contigit hoc q̄ duo hoīes eiusde cōplexi-
onis & eodem t̄p̄e uiuant: ut Auerois dicit. vi q̄lib; 3
cap̄ p̄. Concedendū t̄n q̄ tyriaca q̄uis cōcedi possit
hōi sano optime ut s̄ sano: & hoc q̄ confortat cor

3
& dispoit corpus. ne patiat̃ ab occurrētib; uenenis
cū in hoc debeant conseruari conditioēs tres ī gnē
P rima ex pte tyriacę .s. q̃ ex ea datur paz̃ & raro:
quia licet ip̃a confortet̃ a proprietate tñ est calefa-
tiēs & exiccans fortiter. Scctā conditio ē ex pte te-
poris quia nō det̃ in t̃p̃e calido. Nā distempat
p̃ cam dictam. Tertia cōditio ex pte corpor̃. Et p̃
ex pte etatis q̃ nō datur ī pueritia. s. ī ipsa prima
etate infantie ut nec s̃m infantia quia humidum
istoz̃ ē ualde uaporabile & consumptibile a cali-
ditate & siccitate tyriacę. Vñ Galienus ī .li. de cō-
moditatib; tyriacę dicit oīo oportet̃ cauere ab hoc
farmacho. Maxima. n. ē eoz̃ uirtus magnitudis
farmaci q̃ uirtus infantū/ eo q̃ cito corp̃ dissol-
uit. Scctā conditio ē ex pte cōplexiois q̃ licet pos-
set̃ dari corpori tempato & fco in cōplexione ca-
lido tñ oī corp̃ nō secure datur. q̃ illd̃ distempat
ī caliditate. & pprie ī t̃p̃e etatis. ex qb; appar̃
q̃ tyriaca confert̃ corp̃oib; sanis ad conseruatiōes
ip̃orum cum p̃seruatione ut p̃uisiōe ex qb; cōfor-

Et si subtiliter speculeis poteris defendere q̄
in conseruatione quorundā sanorū. s. temporū
corporum ut frigidorū in t̄p̄e frigido triaca
p̄t dari. Ex hoc q̄ a proprietate cōfortat calo-
rem innatum: ut dicit Auerois tractatu de tri-
aca. Auicenna ponit q̄ dando parū ex ea & ra-
ro nō timebimus distempantiā ac calorem &
siccitate eius. Nec aliquē rōnel poss̄ inferri q̄
contrarium demonstrēt: ut apparebit & apparē
ex dictis q̄ dosis triacę & nūs dosium oportet
q̄ sit diuersus. Si enī datur ad purā conseruatio-
nem sanitatis si defendere uolueris istam p̄te o-
portet q̄ detur parum & raro. s. ad conseruatiōes
cū prouisione pl̄ & frequentius. Si uero ad curam
uenenoz actu oportet q̄ sit pl̄ in q̄titate. Ita uero
q̄titas & nūs stant ī extimatione ipsius medici.
q̄ omnia dicta confirmāt ex mentib; auctoz. Et
p̄ Galienus ī li. de comoditatib; triacę ponit ibi
multa uerba. Et circa hoc dicit. Consulo & p̄ horas
q̄ sunt circa constitutiōes & p̄ alias nocētes cās

4
accipere de hoc antidoto frequent' & p̄ sanū exi-
stentem. S & si dixerit ip̄e intelligit. de sano. non
optime illa expositio eēt puerilis. Quia corpus te-
p̄atum ita p̄t occurrere morib; aialium & pota-
tioni ueneni sic illud q̄ est distempatū lege Gal-
eni p̄dicta quia multa ponit dissonantia. Auerois
q̄ credidit formare sermoēs suos detriata super-
fundamenta galieni. hęc & quę dca n̄ confir-
mant' p̄ auctoritatē Auicenne. v. canone detiria-
ca tractatu de tiriaca ubi dicit. Ille q̄ utit' tiriaca
hora ut tempore sanitatis n̄ nocent ei uenena &
eum nō impediūt nocumta & fit securus ab egrī-
tudinib; pestilentialib; & penultio cap̄ de uirtu-
tib; cordialib; dicit. Homo tempore complexiois
quā utit' tiriaca confert ei ad confortatiōē; cōdis
ex qua auctoritate p̄t sumi q̄ Auicena cōcedit.
tiriacam ad conseruatiōē; sanitatis cōiunctā pui-
sioni. Et quā dicit q̄ prolongat p̄seruando a mō-
te potente p̄uenire ex occurſu aduenenosa & ad-
hoies uenenosos. S & sic tenere q̄ tiriaca i q̄tum

ē forma specifica contingat ī osuatiōe sanitatis pure: ī
quā cor confortat & calore nālem cōseruat: sē ualde
parz de ea dari debet. Tūc autē exponemus lēim sic
iacet. sē q̄ pl' hō prolongat ī uita debite utēs ea quā
sit tempatus q̄ hō ea utens intempate. licet nō occurrat
aliter ueneno. Et uidet q̄ Auicena hoc pl' uoluit.
nec contrariuz potuerit demonstrare. Si credere
uolueris testimoio Auicenne. hec & dca sūt de ī
tentione Andromachi ī tractatu suo de tyriacha cap
p̄ post prohemium q̄ pōt mltā dix: & pariter distin
xit tria iuuamta medicinarū. s. q̄ q̄das cōseruat
sanitatē & quidam cōferunt nocuētis medicinarz
& uenenoꝝ. Quēda conferunt aegritudinib; &
medians q̄ sicut totū illd sicut tyriacha. Et pōt
Andromach quā declarat ī quib; casib; conueiat
tyriaca sic dicit. Tyriaca magna iuuamta prestat q̄
seruando sanitatē. Nam quā ille q̄ bibit eā antecē
dens & bibens eā in sanitate phibet antecedes si
tyriaca cas que timent ex quib; soluūt q̄ia. P̄ q̄
ad Aueroim dico. q̄ si absolute phibet q̄ia ī con

9
seruatiōe sanitatis ei testimonium nō accepto & tūc s̄
rōnes suas noct̄ sano: q̄a fac̄ in eo dispositiōes uene-
nosas. hoc tñ non concedo & q̄ tyriacha hoc faciat.
nego. Quin probetur h̄um. s. q̄ hō sanus utēs tyria-
ci nō patitur a ueneno: uer̄: & quoniam dicitur q̄ nō
patitur similis ē ueneno. Ista ē falsa. Nā q̄ ē aliq̄
nō pati ab aliq̄ h̄t diuis cās. ut similit̄. s. distēpati-
opationē. s. q̄ nemo ē paties sibi determinatū sic
linum nō patitur a magnete nō q̄a sit simile s̄
ex hoc n̄ est determinatus actus agentis ita & in-
ppolito dicam. Auerois dicit q̄ tyriacha acquirit
hōi sano unam proprietatē p̄ quam nō patitur a
ueneno: nō q̄ illa pprietas sit uenenosa. s̄ q̄a hec
ē ei proprietatē. hoc probatur. Nam hoc ē famo-
sum & antiquū q̄ uilus ficuum cū nucib; ut auel-
lanis ualeat ḡtra uenena ut galienus 2° elem̄toꝝ
cap̄ de auellanis & auerois scribit. v. q̄libet cap̄
de nucib;. & Auicēna s̄xta quarti tm̄ pprietas
q̄ nucel acquirūt & ficus nō ē uenenosa. sic est
S. n. queret̄ aliquis ab aueroi. q̄a hō q̄ntur

nuab; & ficib; nō faciliſſimè patit̄ a ueneno. ipſe nō
diceret̄ q; hoc ſit factus ſimilis ueneno q; ficus
& nuceſ faciunt hoc / quoniam ſit cibi uſuales: ſed
hoc ē quia acquirit unam proprietatē p̄ quā hō
nō ē paratus pati a ueneno Igitur ī ratione auerois
fallacia conſequent̄ ad confirmatiōē; quoniam inuit̄
ī ſolutione cuius dicitur. Siritiaca nō facit p̄ ſimilitu-
dinē quā faciunt inter hominē & uenena hoc face-
re & quia complexio hōis eſt ſc̄a ḡraia ueneno
Dico q; eē factam contrariā ueneno pōt̄ intelli-
gi dupliciter. uno mō p̄ gradū complexiōis & hoc
ē falſum. Alio mō p̄ proprietatē acq̄ſitam &
hoc ē uerum. Dico igitur q; tiriaca pōt̄ h̄re
hōi ſano unam proprietatē; ſtante cū ſua ſa-
nitate quæ ē talis. Quia p̄ ea uenena nō agūt
iniuſtum hominē. & p̄ eā hō pellit & corrū-
pit uenena Tunc ad confirmatiōē auerois
ulterius cum dicitur: ergo hōis iſtam propieta-
tem ē ſimilis medicinis liberantib; a uene-
no: dico q; hoc ē uerum. Et quū dicitur medicis

q̄o

870

6
liberantes a ueneno sunt uenenose q̄ s̄ medie
inter corpus & uenena: q̄ talis hō erit uene-
nosus & elongatus huana a complexioe. Dico R. 10
ad hoc sic patet ex dictis Auerois: q̄ fundat
s̄ monē suū sup istam p̄positioē medicine que
liberant a ueneno s̄ medie inter corp̄ & uene-
na. Et ex hoc credit se formare sup radices ga-
lieni sic appar̄t in tractatu de triacha Auero-
is. Sed ista p̄positio quā sumit Auerois uniuersalis
ē particularis. Nam oīs medicina que liberat a
ueneno: ē media inter corpus & uenenum
Et p̄ consequēs nō oīs medicina est ueneno-
sa. s̄o Auicēna. iij. canone. fen. vi. tractatu
tertio cap. p̄. dicit q̄ accidit hoc medicinis li-
berantib; a ueneno. s̄. q̄ s̄ medie inter uenenu
& corp̄ q̄ dicit quibusda inest & nō omnibus
hoc probat p̄ ipm Aueroim q̄nto quolibet cap̄
de medicis. Bezoar uniuersal alit dicit. ii. q̄n
hō sanus comedit medicinas liberantes a mor-
te. ip̄e medicine s̄ sic uenenum exceptis

granul citri sic. n. grana citri hnt forma speci-
ficam p quam hō nō patitur a ueneno & expel-
lit ea & talis forma specifica nō ē hōi uenenu.
Imo sanus pot̄ uti eis. Ita eode mō dico de for-
ma specifica tyriacē. Similiter multi lapides
ptiosi sunt q nos confortat & hylares faciūt
& pellunt a nobis uenenu. ymo cadūt aialia
uenenosa tacta cum eis. aut illa debilitat.
Ad primā rationē sumptā ex Dmo quid dē
medicis que euacuat uenena sunt sitēs eis.
dico aliquid eē simile ei pot̄ intelligi duptr.
Vel tale quale ē illud i excessu sic carthamū
flanti & caro tyri. ueneno tyri. & sba scorpio-
nis. Et hoc mō nō ē semp necium q illud q
euacuat sit site. i. conforme i proprietate q
cum hoc sit euabile / & hoc euacuas longe lu-
mendo euacuationē & talis similitudo suf-
ficit. Et hoc pot̄ repperi i reb; hntib; forma
specificam que nos confortat t uigorant cali-
dum inatū in nob; quis uenenu euacuet &

80

corrumpat sic est tyriaca & multi lapides pretiosi
si Ad 2° dicitur dicentis quod idem corrumpit istas
ueneni non compedit homini sano. Dico quod est unum
salutem falsum: sed aliquid sic: & quum probat quod cor-
rumpit fortitudinis alterationis dicendum est: quod
hoc est uerum si facit qualitate excedenti qualita-
tem multum. Multa enim sunt contra mota qua-
litatem ueneni ut si facit hoc qualitate commota for-
ti ut excedenti qualitate multum; Multa enim sunt
quae corrumpunt uenena quae non faciunt ad talia: sed
faciunt hoc a forma specifica conuincta debili qua-
litati sic sunt grana citri. Lapidem quidam pretiosum
& terra sigillata & multa nota & ignota. Ad aliam
Rindeo: de enim quod est cuiusdam Brutii quod dicit quod illud
quod permutat sanum ad colericam complexionem est uene-
nosum & quod Dicendum quod Galienus loquitur ibi de
tyriaca ut athanasia data calida tempore aestatis
in constitutione & regione calida. Talis autem est
prohibita tyriaca. Et ideo puerilitate allegata est talis
auctoritas galieni. Ad ultimam ad me additam

dicendum ad Auicena cum dicitur quod tyriaca quantitas: firmi-
tata est fortiter quod actione sue transmutationis non com-
petit lino. dicendum quod ueritas est in intentione pure con-
seruanda ut dicendum quod ueritas est ratione simpliciter.
sed ratione forme specificae est uirtus cordul. Igitur pro-
cedimus cum tyriacha sic cum aliis rebus in quibus ex parte est
iuuamentum: & ex parte est nocuumtum. Dabimur .ij.
de ipsa tam parum & tam raro quod cum sua forma spe-
cifera possit sanitatem conseruare. Nam confortando
in natum calorem & cum suis qualitatibus simpliciter
non possit nos transmutare sic est: Verbi gratia quantitas
fabae ut lupini prout ut alia scilicet eximatione fide-
lium & exercitatorum medicorum. Et illa quantitas est
usus eius scilicet regas datas. Est autem conseruatus ueritas si
conseruat eam in intentione preservationis: ut iam apparu-
it. Nec debet quis ex hoc turbari nam in quantitate
prout uniuersale mixta potest saluari forma mixtio-
nis & operatur illum: ut mixtum & in quantitas
cuiuscumque simplicis ibi existentis in potentia si po-
neretur in actu non faceret operationem manifestam

ex q̄ soluitur p̄ma rō quā fac Auerrois contra Auice-
nam ī tractatu de tyriacha quā dicit. Illud q̄ con-
seruat sanitatē est cibus solus. Nam dicendū est
q̄ hoc ē falsum. q̄a medicāe aliquę appropriate poss
conseruare. Et si tu dicerel q̄ plurima simplicia
ī tyriaca sunt sita inqualitate calida & sicca Et
iō quecumq; q̄titas tyriacę data q̄ seruat formā
tyriachationis erit & excedens ī caliditate & sicca-
te. Dicendum q̄ iā Auicena ī fine de uirtutib;
cordialib; securauit nos ab ī dicens q̄ tyriaca n̄
multum excedit ī caliditate s; ī fine sc̄ti grad⁹
existit Et quia hoc ē ī tricata dosi. iō in ex̄ po-
namus q̄ sit dragmę unius. Ego dabo quātam
unius dragmę. Et dicam q̄ hęc dosi saluat
formā specificā que confortat cor hoīs sani optie
ut sani s; nec pot̄ ista q̄titas corpora distempare
ī calore ut siccitate: & tu contrariū ī pbare n̄ po-
teris. Ex p̄dictis igitur tene q̄ p̄ Galienū dicit q̄
medicā liberās a ueneno ē mediā ī ter corpus ho-
minis & uenena. Nō est aut̄ p̄positio uniuersalis

& particularis in medicinis aliquib. de quib; iam dictu
e. Tene g; q; tyruachi concedi pot; hoi q; tumq; sano
ad conseruatione pura ut ad conseruatione salte cum
preuisione obseruat; in conditionib; sup; scriptis.

TEXOR

Et hec de uenenis & eoz; remediis da; sufficiat
ad laude & g;ham incomprehensibilis di. Amen

Anno dñi millesimo ccc; septuagesimo mēsis decēbr;

De septem etatib; mundi & uiris illustrib; q;
fuerit in eis & de mirabilib; gestis. Prima
etas incip; a conseruatione mundi & creatione
ade; usq; ad tps diluuii a q; Noe p; arca euasit

Intendo originalit; succurte in &
conclulue describere singlas mundi
etates & monarchias processus ac
gnationes eaz; ut euident; appare
at un; fontum sumplit romanu; imp;us. Et
un; alij seculares principatus ipm romanu; imp;

precedentes. ut oculate appareat principatum ecclesie fuisse &
esse principatum orbis uniuersi & spiritualium ac temporalium. Et
protestor quod licet aliquotulum distabar a proposito necesse
est in uideretur breuiter discurrere ut sub compendio mun-
di discursus & processus habeatur eiusdem. Inchoam
igitur a prima mundi etate quae a creatione ad exordium
trahitur. Adam suae aetatis anno .xv. genuit gemellos
scilicet Chaim & Calamam suae. .xxx. genuit Abel
& del ^{bona} quae fuit ei Chaim uxor anno uero etatis. quae ipius
Abel uxor fuit. Anno uero cxxx. ipius Adae Chaim
occidit Abel fratrem suum in terra promissionis.

Homicidium
primum

Chaim ex eius uxore genuit enoch qui genuit Iuth
qui genuit manahel: qui genuit Matulale. qui ge-
nuit Lamech. Iste Lamech primus bigamiam contraxit
cum oddi & Gella eius uxoribus;

Bigamia prima

Lamech genuit ex oddi Abel qui primus arte musica
inuenit. Abel ad sonum malleorum tubalchaim in eis de-
lectatus proportionem & consonantiam in cantu inuenit
Eo tempore inuenta est ars sculpendi in lapide. Noqua
soror tubalchaim artem uariae texture adinuenit.

Abel musicae artis
inuento primus

Artes fabrilis.

Artes sculptibilis

Artes texture primae

Adam suae aetatis anno .c. xx. genuit Seth. Seth annoz
c. v. genuit Enos. Enos .c. x. annorum genuit Chanan.
Chanan annoz c. xl. genuit Iarab. Iareth annoz
c. xxx. ii. genuit Enoch. Enoch .c. xl. v. genuit Matusa-
lem. Matusalem annoz .c. xl. vii. genuit Lamech. q̄
tempore geniti sunt gigantes. Lamech annoz c. lxx.
viii. genuit Noe qui quinquagesimo aetatis suae anno
cepit construere arcam. In cuius constructione opar̄
ē annis centum & tunc creuit diluuiū q̄ fuit post
mundi creationē scdm .Lxx. interpretes & scdm
grecos & Latinos annis. M. M. xlvii. scdm uō iudos
M. M. xli. finita ē autem p̄ aetas usq; ad tps diluuij.
Que aetas caruit oī monarchia humana. Vixit tota
illa aetas in sui simplicitate sine legib; & gubernacu-
lo politice gubernationis & puniebat deus immediate
delinquentes sua manu.

Genus gigantū

*Archa p̄ con-
structa est*

abram

Scda aetas incoep̄ post diluuiū a noe usque ad
RINCIPIV scda aetatis fuit tpe Noe & tunc ce-
pit monarchia humana. & i noe & i oib; filiis ei &
descendentib; ab eo. Fuit monarchia mundi a deo.

tradita. & coep̄ in administratioe & gubernatione
ei t̄p̄e diluuii anno a natiuitate. CL. Noe īgressus
fuit archam cū uxore nuriū & filiis s̄. & post egres-
sione arche eodem anno f̄t̄ s̄ om̄s dies noe anni
viii. Lii. & nati sunt ex eo p̄ter fem̄as. uiri. xxiiii.

Filiū noe fuerunt Sem chameth lapheth. Cam genuit
chus: qui genuit nembroth qui fuit gigas & con-
struxit babilon. t̄p̄e heber de semine sem. gnatio
cham tenuit effercham usq; gnatioes. xxx. lapheth
genuit Zameth & alios q̄ tenuerūt europā. & pla-
gam septentrionale in asia a thauro monte usq;
ad flumen tharaim lapheth p̄ regnauit iussone

Sem genuit arphalath anno sc̄do. // & ex eo xv.
post diluuiū a q̄ descendert̄ Chaldei. Sem & genu-
it Assuch qui primus iuenit purpurā. Arphalath
filius Sem quū eēt annoꝝ // a q̄ descendert̄ assyrii:
cxxx. genuit chaniā. & post uixit annis. ccc. & //
Salla quū eēt annoꝝ c. xxx. genuit heber // genuit salla
& post uixit annis. ccc. Heber quū eēt annoꝝ cxx
xviii. genuit phaleth & sup̄uix̄ annis. cc lxx. t̄p̄e

Babilon.

Caldei

Inuentio purpure
& unguenta carni

*Hedificatio
turris babel*

Idola prima

*Principiu re
gni scythar*

*origo regni
egyptioz*

*Regnum
assyrioꝝ*

*Reg^m Armi
orum.*

cuius heber hedificata ē turris babel cuius altitudo fuit
v. clxxiiii. cubitoꝝ quā hedificauit Nembroth hic
post linguarū confusioneſ iuit ad p̄ſas & docuit eos
colere ignem. Phaleth quū ēēt annoꝝ. Cxxx. genu
it Ragauth & post uix annis. ccviii. hui t̄p̄re p̄ſue
runt constructa templa gentiliū & ydola p̄deis a ge
tilib colere coeperunt. Ragauth quū ēēt annoꝝ
cxxxii. genuit benich. cui t̄p̄re ortum hūit regnū
Sytharum ubi primus regnauit Ragauth. Benich
quū esset annoꝝ. cxxx. genuit Nachor & post uix
annis. cc. ſb hoc ortum ē regnū egyptioꝝ ubi
Zoges p̄ regnauit. Nachor annoꝝ. lxxviii. ge
nuit thare cuius t̄p̄re cœgit regnum assyrioꝝ ubi
primus regnauit. Dollus annis. xlv. Inchoauit et
hoc t̄p̄re regnum ſtratioꝝ: ubi primus regnauit
Argilaus a quo Argila quae nūc dicit̄ peloponēſis.
Thare quū ēēt annoꝝ. lxx. genuit Abraū nachor
& Aram p̄t̄m loth. Ex Sem filio noe descende
runt. xxvii. q̄ aliam tenuerūt. Finita ē ſa etas in
qua ſurrexerunt monarchie humane q̄z aliq̄

12
fuerit legitime & a dō date & aliquē uolente ut
i membroth & successorib; s̄. Et a diluuiō noe usq;
ad natiuitatē abrae fuerit anni cccc xlii. *Moysen.*

Tertia etas que incep̄ ab Abraā & durat usq; ad

RAAM natus ex thare anno xlii. regni Nini sc̄ti
regis assyriorū filii Belli p̄mi r̄ḡ anno p̄ abrahe
regnabat i grecia sitianus rex sc̄ti. anno. xx. regni
sui. & añ eum regnauerat. Argilais rex p̄mus. Ni
nus rex assyriorum dimicauit Zoroastera bacetia
noz magnum & famosum domum & mortuus
ē Ninus anno. x. abrae. Semiramis uxor ei suc
cessit quae regnauit annis. xlii. hec inuenit
ulum bracharum. regnū auxit intrauit lidiam
muris & babilonē circumdauit. Hoc t̄p̄e thebei
pauerūt egypto Abraā in prima ei etate degit ap̄t
cades ubi natus ē. Anno ei. l. fuit p̄ncipium iubi
lei ap̄t hebreos. & cōtinē iubileus annos quinq;
ginta anno abrae. Lxxv. facta ē ei a deo repro
missio. annis. cccc. añ q̄ data eet lex moysi i mon
te sinay. Lxxxvij. uō anno natiuitatis suae genuit

*Vfus brachaz m
uentor Semiramis*

ismaelem ex agar uxore sua. Isaac anno c^o x^o iiii. re-
gio cōfinium arabie que pentapolis dicebat^r a quinq;
urbib; .s. Sodoma Gomorra Adama Seboim & sego-
re diuino incendio celerit^r misso pp^r eoz^r peccā foede-
libidinis perit: nūc aquis submersa mare mortuū
appellatur & in fluit iordinis fluius. Anno abrae
c^o xxxvii. mortua ē Sara uxor sua. Eo t^o p^re p^rmus
creta insula regnauit. O^r Rel. indigena a q^o dicta
ē insula & denomiata ē. Anno cl^o abrae ex isa-
ach filio eius q^o erat. annoz. lx^o. nati s^o gemellis.
elau & iacob his t^o p^rib; ap^r argum regnauit. Isaac
Isaach moritur anno etatis suae. c^o lxxv. q^o t^o p^re la-
cob & elau fuerit etatis annoz. xv. Anno abrae
c^o. elau quum eēt annoz. xl. duab; uxorib; copu-
latur cuius fuit sozer. Anna filius sebeon q^o p^rmus
fec^r commisceri asinos equab; un^o mali nascunt^r. Ex
q^o natus ē apis: quē egyptii. Secupem nominauer^r
& coluer^r ut deum. Nyobe ex Isaac genuit
phoroneū qui primus grecis legem tribuit. & iudi-
tia eis constituit. Thesalus greci filius regnauit

Inuentor
gnis mu-
loz

Origo apum

in theſalia. Minerua uirgo tūc apparuit: q̄artes
lanificij inuenit. Iſmael poſt q̄ uix̄ annis. cxxxvii.
mortuus ē multa. Iacob hiſ t̄p̄ib; genuit ruben
ſymeonē & leui: & q̄um eēt: clxxxii. genuit lo
ſep̄b tūc fuit diluuiū in achaia ſub Zegite rege
an urbem conditam annis. M. xl. Iſaach morit̄
q̄um eēt annoꝝ. clxxv. relicto ſup̄ſtitite Iacob
filio ſuo annoꝝ. C. xx. Et anno Abrae. cc lxxx.
& Ioseph uenditus fuit iam annis. xii. p̄terit̄
q̄ tūc erat annorū. xvi. Ioseph erat. xxx. q̄n ſol
uit ſomniū pharaonis. Anno abrae trigesimo
fuit initiū iubilei. xlvj. Iacob morit̄ Anno. cxlvii.
etatis ſue p̄phetizal de x̄po. hoc t̄p̄e fuit q̄da no
mine prometheus: qui dicebat̄ creaffe hoīes: q̄a eos
ſua doctrina compelcuit a feritate ſua. Hic p̄mus
uſus anuloꝝ inuenit. Ioseph morit̄ etatis ſue.
Cx. poſt cuius obitū ſeruerūt hebrei i egyptiꝝ
annis. cxliiii. Fuert̄ aut̄ hebrei i egypto. annis. cc
xv. & tūc regnabat rex ſyrus a q̄ ſyria nūc no
minat̄. cū eēt annoꝝ

*Minerua X̄go
i uentrix artis
lanificij*

ple dimiſſa.

*Diluuiū p̄nulare
i achaia*

*Prometheus p̄m
anuloꝝ uſus
i uenit*

Ioseph moritur etatis sue .c. x. post cui obitu sui
 erunt hebrei egyptiis .c. xliiii. Fuerunt aut hebrei i
 egypto annis .cc. xv. & tuc regnabat rex Syrus a
 q Syria nuc nomiatur Amram de tibu leui cu
 eet annoz .lxx. genuit Moysen tpre greci regna
 te. Argo cepit hre segetes aliunde delatis semini
 b. Tuc tpris apparuit Atlas thlas frat prome
 thei magnus astrologus
 Mercurius nepos Athlantis apparuit inuentor
 multaz artium. Fuert aut tres mercurii. Her
 mes termegistus pbs. & mercuri minor
 Hac etate primus quadriga uinx Archilogus oli
 ua inuenta in arce.
 Moyses in heremo philosopbat & curetel & coriba
 tes primi in aruis modulata saltatione & modu
 latione inuenert. Diluuium in thesalia sb deuca
 lone tuc pncipe fuit Anno abrae .ccc. lxxx.
 & an urbem condita annis .viii. x. fuit incediu
 maximu sb phetonte. Hoc tpre apparuit Iob
 vie maxime patientie. Hoc tpre Balaa ppha

Athlas fr
 pmethei
 magi astro
 logus

Mercurius in
 uentor mt
 tarum
 artiu.

Hermes:
 Termegistus

Moyses phatus
 in heremo

Curetel
 Curibantel.

Diluuius i the
 salia
 pheton
 Iob

cognoscatur. Hic finit tertia etas in qua continuata e
 monarchia humana p[ar]tem legitima q[ue] a d[omi]no tradita
 successorib; Noe & patriarchis p[ar]tis dei. Et p[ar]tem uo-
 lenta & tyrannica p[ar]t[u]m uiolenti[ae] & usurpatione ho-
 minu[m] acquisita. **Quarta etas i[n]cepit a Moyses &
 durauit usq[ue] ad dauid regem & salomone[m] ei**
VARIA etas incoepit anno Abrae. / *filiu[m].*
 cccc[us] v. qum Moyses esset annor[um] LXXX. eduxit
 p[ar]tem israheliticam in ktis iulij. Moyses ascendit mo-
 tem synai. die aut[em] quinquagesimo ab ei[us] exitu de egypto
 legem accepit a deo. Et iudei lege[m] & l[ite]ras didicerunt
 & sic cepit lex ueteris testam[en]ti. Hoc t[em]p[or]e Cecrops
 metu plagaz egypti fugit i[n] grecia[m] & condidit Athe-
 nas. Qui primus ioui bouem imolauit. Egyptus
 regens eam prouincia[m] que uocabat[ur] actia nominauit
 ea[m] egyptu[m] a no[m]i[n]e suo: q[ui] prius messtram dicebat[ur].
 Archas filius iouis calixto & pelasgis i[n] suam ditio-
 ne[m] redactis eor[um] prouincia[m] archadiam uocauit.
 Anno ab Abraa[m] cccc[us] xlvi. Moyses an[te] ingressum
 terrae repromissionis morit[ur]. Iosue ei successit &

Incalendis iulij
 Moyses ascendit
 montem
 synai
 die aut[em] quinquage-
 simo legem accepit
 a deo

Cecrops metu
 plagaz fugit i[n]
 greciam con-
 didit athe-
 nas

ex p[ri]mus bouem
 ioui imolauit

Archas filius io-
 uis redactis calyx-
 to & pelasgis i[n]
 suam ditio[n]em
 eor[um] prouincia[m] Ar-
 chadiam nominauit

& terrā promissionis ingreditur elapsis a principio cre-
ationis mundi. M. M. vi. xxviii. scdm iudeos. &
scdm Bedam. M. M. xliii. tūc.

Danaus p̄ quinquaginta filias suas occidit quinquā-
ginta filios egypti dictis filiabus coniugio copulatos
evadente solo lino de q̄ Ovidius ept̄az tractat.

Et post p̄rem suum regnavit Buchus filius lybie
filie paphi filii thelagonii: q̄ tyrannide exerauit
i egypto. Tūc foenix cadmus fr̄es transier̄t de
thebis egypti in syriam a q̄ phenice regio illa foe-
nix ē appellata. In qua successer̄t thyrsus & A-
chon: quae ab ipis dicebat̄ prolomela.

Tūc europe filie fenicis mixtus ē. iupiter: qua
mox Aesterius rex cretensium uxore accipiens
ex ea genuit minoe. Radamantū: & sarpedo-
nem. Tūc dyonisius: q̄ dictus liber p̄ fili se-
meles filie cathmi: q̄ thebis regnavit p̄mus lras
grecis inuenit & usum vitis ad uinum. Datili
hoc t̄p̄e ferrum inuenēet. Eritonius tūc p̄mus
in greca uinx quadriga & fuit fili dardani: q̄

Inuentio h̄az
grecarū atq̄
usum vitis ad
uinum & h̄az
Inuentio ferri

regnauit i dardania. **A**mphion & corus tuc regna-
 runt thebis. **P**elops regnauit apud argos pelopēses
 uocati s̄. **T**ritolomeus cum longa nauī que uocabat̄
 serpens frumta prouincis ministrabat. hoc t̄pre in-
 uenta s̄ misteria. **A**mphion & chorus regnat the-
 bis cadmo expulso. **F**rilus & heles anorierca ob
 q̄ orit̄ fabula aurei uelleris. **T**ros tuc regnauit
 i dardania a quo dicitur troiani. **T**antalus rex
 fugioꝝ rapuit ganimede filium trois regis dar-
 danioꝝ ut eo abuteretur. **S**ycion regnabat sirome
 qui prius dicebat̄ aggilea. **P**lois ypodomia dux
 uxore filiam proloe & gorgone: que fuit mire-
 uenusta: ita ut uidentel eā figendo intuitu in eā
 q̄ lapidel amentel fiebant. **S**on uir fortis tuc fuit
 a q̄ Ionii dicti s̄. **D**yonisius p̄r transit ad indos
 & ap̄ indum flumen condidit nissa urbem.
Europa rapitur tuc a crethenlib; cui fuerat aries
 pro insigne. **M**lion tuc condita ē a dylo. **P**erle-
 us rege acrilio nō sponte occiso migravit agros.
Apollo regnauit ibi q̄ medicāe artem iuenit.

*prima nauis ho-
 neraxia p̄ uoci-
 tata spens.*

*Artis medicane Apol-
 lo inuentor.*

Dedalus
Europa
Gedeon
Iason
Orpheus
Medea
Scythe
Hercules
occidit nō
ydra: q̄ fuit
callidissim⁹
sophista.
minothaurus
Laumedon
Androgeus
Minos
Castor
Polux
Corus
Carthago
Athicus
Phalra
Thefeus

Dedalus tūc cognoscat. **E**uropa agenois filia tūc rapit. **G**edeon tunc iudicat ī iudeos. **I**ason pro aureo uellere in colchos nauigio ducat: ubi hercules castor & pollux fuerant. **O**rpheus poeta cognoscat. **M**edea ab insula colchos p̄ Iasonē uolūtāe transducit. **S**cyths prouocati a uesegoge rege egypti a suis sedibus tenderūt in egyptum. **H**ercules tūc occidit ydra: q̄ fuit callidissim⁹ sophista. **M**inothaurus fuit tūc filius regis minos crudel̄ nimis Laphitay & centauroy tunc fuit. **L**aumedon rex tūc regnabat in troya. **A**ndrogeus fil⁹ minois tūc dolo athenis occiditur: ob cuius mortē exitiale bellum fuit inter Atheniēses & crethenēses: qui minos mare optinuit: & p̄ insula cethe Leges constituit anno ante urbe condita. cccc̄ xl. **T**hefeus tūc helenam rapuit: quā Castor & polux fr̄es eī recuperarūt. **H**ercules agone olimpiatū cōstituit. **C**horus & carthago tyrii transmigrarūt de libia carthagine. Athicus rex tūc regnabat argis. **P**hedra adamauit ypolitum filium thesei athenienlis. **T**he-

seus fugit ab athenis ¶ Menelaus regnat lacedemo-
 nis. ¶ Agamenon ei menelai fr̄ & regnabat i gre-
 cia. ¶ Amazones bellantur contra thebas. ¶ Hercu-
 les anno. Lii. etatis sue pp̄ i tollerabiles dolores ier̄
 se in ignem: ubi uitam finiuit. ¶ Paris tūc rapuit
 helenam. ¶ Essebon iudex tūc regebat iudeos.
 Inter grecos & troianos bellum orit̄ exitiale raptu
 helene i quo Amazones p̄sidium troianis fuerunt.
 demū cum strage uasta grecoꝝ troia capta i arsa fun-
 ditus fuit annis trib; Anno natiuitatis abrae fuit.
 viii. xxxvii. ante urbem condita. ccc. a grecis
 troia deleta fuit. ¶ Abilon usq; ad subuersionē troye
 stetit annis. cxxvi. ¶ Menelaus & helena post
 troye subuersionē diuertit̄ ad turcum regē egypti
 q̄ fuit maritus achanda. ¶ Carmentis mat̄ euā dri
 latinas lr̄as tunc iuenit. ¶ Sanson fortissimus in
 iudea tunc annis. xx̄. pptm dei rexit. ¶ Carthago
 condit̄ a didone. ¶ Eneas italiam ingredit̄. ¶ Syre-
 nes meretrices sua uenustate plures nauigantel
 somerlerunt. ¶ Pyrtus Achillis filius in tēplo

Menelaus
 Agamenon
 Amazones
 Hercules

Paris
 Essebon

Amazones

Troia capta &
 i arsa
 a b dicitur

lapedous iudex iudeos
 fuit annis trib;

Lapedous iudex
 Menelaus

Carmenis

Sanson

Carthago tūc
 conditue

Eneas italia i grece
 ditna

Pyrtus.

filii hectoris

Hely sacerdos

*Launa u
dua nubit
eneae*

Samuel

Saul

Dauid

Latinus

Salomon

*Salomon templu
deo edificat*

delphis fraude macharii sacerdotis ab horeste tunc
occidit. ¶ Filij hectoris receperunt tunc ylion posteris an-
thenoris in expulsis heleno eis auxiliu ferente.
¶ Hely sacerdos ppter di regit ¶ Lidu mare obtinet.
¶ Launa uicua nubit enee ex q filiu genuit.
¶ Archa testamenti pditur ¶ Hely sacerdos di moit.
¶ Samuel tunc prophetauit. ¶ Saul sup ppter di re-
gnat. ¶ Dauid in regem isrl eligit. ¶ Latinus rex
regnat i alba q fuit filius regis latini & quintus rex
latinoz. ¶ Salomon succedit i regno isrl. Hic
finit quarta etas i qua imminere tyranni & ui-
olenta dmaso aut potate legitima a deo data
i eius pp remanente. **Quinta etas Incep.**
VINTA AETAS Incep a Salomone rege isrl
& durauit usq: ad pmos consules rome creatos
post expulsionē tarquini supbi ob uolentia lucre-
tie anno quarto regni sui. Salomon templum
deo edificare coepit q in annis. viii. copleuit
Ab exitu ppter de egypto usq: ad hac etatem flu-
xerunt. CCC LXXVIII. Trachos optinuit mare an-

annis .xviii. Sulachi rex egypti templū dñi spoliat
 ¶ Roboa filius salomonis regnat ¶ Tyberius rex alba
 norum in flumīe albula suffocatur a q̄ flum
 id tyberis fuit nōriatus ¶ Agrippa post ipm re
 gnat i alba sm q̄sdā. ¶ Homerus poeta tūc
 cognoscitur. ¶ Rhodii obtinuerūt tūc mare an
 nis .xxiii. ¶ Helyas p̄pha curru igneo rapit̄.
 Ioram regnante ap̄t iudeos. ¶ Frigeus mare
 obtinē annis .xxv. ¶ Zacharias p̄ha a iudeis
 occiditur inter altare & templum. ¶ Elyseus p̄ha
 tūc morit̄. ¶ Cyprii mare optinē. annis .xxxii.
 Foenices optinuerūt mare. annis .xlv. ¶ Sardana
 palus ultimus rex assyriorum regnat. q̄ regnate
 ¶ Babilon capta ē. & spoliata p̄ el p̄pham. Anno
 abrae .M. cc̄ viii. & finitū est regnū assyrioz.
 In q̄ regnauerūt reges .xxxvii. ab illo rege p̄ sar
 danapallo. ¶ Regnum medoz tūc incep̄ in q̄
 regnar̄ reges .viii. annis .cc̄ lx. q̄z ultim⁹ fuit
 rex astiages. ¶ Cyrus p̄sarum rex successit eide
 q̄ regnare coep̄ anno abrae .M. cccc̄ lv. ¶ Orieta

ad sardanapalluz
 ultimū regem

lium regnorū ordo sic successit siue pcessit **R**egno
Assyriorū successit regnum moedorū: cui successit re-
gnum p̄latum finitū in dario: quē supauit **M**ace-
donum rex Alexander. **A**lexander regnauit i on-
ente & in regno p̄latum: cui successit ptolomeus
& postea Cleopatra. **A**lexandrinorū regnum fine
hūit t̄p̄e q̄ Octavianus Augustus cesar Anno xii.
Imp̄ii sui supauit Antoniuū & cleopatram tūc
egyptus sc̄a est prouincia romanoꝝ. **L**ygurg²
t̄p̄e Alexandrinorū iura Lacedemoniis cōstituit
Heliodus habet̄ illustris. **P**hidon arguis ponde-
ra & mensuras tūc primus inuenit. **O**see isa-
yas & amos in iudeos tūc p̄phauer̄t. **O**lympias p̄.
ap̄t iudeos. **O**lympias sc̄a ap̄t latinos continē
annos .ccc̄. Fuert̄ ludi acaptiuitate teoye. fluxe-
runtq; a prima olympiade usq; adultima anni.
ccc̄vi. **A**Egyptii tunc mare optinuer̄t. **L**ace-
demonii q̄t̄ messanos p̄tinaciter bellauer̄t. **R**o-
mulus & remus generant̄ tūc. **B**attus: q̄ Ariste-
us cognomiatus ē. iubente oraculo cōdidit Cyrenē

& ozyrium. ¶ Achaz tūc regnabat ī iudea. ¶ Roma
tunc conditur Ordo & pncipiū urbiū conditaz
anno post diluuium cccc^olx. ¶ Chus filius cham filii
noe strux̄ turrim Babel cū tpre ut inuenit̄ inco
dice pontificat̄ ecclie rauennatis. ¶ Rauenna fuit
condita añ natiuitatē abrae Annis. cccc^olxxxii.
& ante romam conditā anni. M vii Lxv. ¶ Mel
sana uō a natiuitate abrae condita fuit annis
2487. ¶ Memphis egyptica añ condita fuit an
nis. ccl^{ta}. ¶ Sparta ī achaia condita fuit a spā
tho filio phoronei añ annis. cclx. ¶ Epidaur̄ añ
annis. ccc^oxxvi. cc Lxxxvii. ¶ Lesbos añ anis.
ccc^oxxvi. ¶ Athene a Cæcropē Annis. cccc^oxl. ¶ By
thunia a phoenice: q̄ prius dicebat̄ hebrita diu
añ annis. cccc^oLxxxvii. ¶ Corintus cōdita a sypho
añ annis. cccc^ox. ¶ Achaia ab Achaio ante annis.
vi. xx. ¶ Syrenes ī lybia añ annis. vi Lxxx. ¶ Illi
sai ab illo añ annis. vi x. ¶ Zyigus miletus &
tyrus Anno abrae fuerit condite. ¶ Carthago an
no vi xxxvi. fuit condita a didone p̄ Africanum

puissa & destructa post eius edificatiōē p̄ anno. vii.
Anno a natiuitate abrae M cc Lii. Olympiadis an-
no. vi. Anno tertio Achaz regis iuda Anno excidii
troye. ccc̄xlv. Ante natiuitate christi Anno. vii.
xi kl̄ maias Thyrus magnesia & micene i ita-
lia condite fuerunt anno vi xxxvi Roma eccte
tp̄e in die festo conditur a fr̄ib; gemellis romu-
lo & remo. Romul̄ regnare coep̄: s̄ & occiso fr̄e an-
nis. xxxviii Mil̄ & ini illo tp̄e obtinuer̄ mare.
Rō rapuerūt sabinas mulieres. Hebreoz multitudo
maxima i captiuitate ducta fuit Alamanasar de
samaria ad montes moedoz Thobias tūc fuit Sy-
billa erithea tūc floruit. Catura nūc dca catha-
ria & syracusa Ciuitates tunc i lycia condite fue-
runt. Helderis & alii tres p̄p̄he tūc p̄phauer̄t.
Romul̄ moritur & i campo martio sepellitur.
Senatores uno anno post mortem ip̄ius rē. p. gu-
bernar̄t. Numa pompilius sc̄ds rex romę regna-
uit annis. xl̄. Nicodemia: que dicebat̄ Aftas
Tarentū i apulea Gella i sicilia Phasel̄ m

pamphilia **Zizicus** Locrim in Italia ciuitates
magne tūc condite fuerūt. **Sybilla** erophita co-
gnoscitur: quae Samia dā ē. **Annus** p̄ mēses. xii.
tūc diuiditur **Vestalium** uirginū ordo tūc icēpit
Agalleo **Ferri** cōglutinū inuentū ē **Pithagoras** p̄hs
tūc floruit. **Tullus** hostilius tectius rex. rō. regna-
uit annis. xxxii. **Sybilla** creophila tūc fuit. **Ar-**
chilæus poeta grecus tūc floruit. **Phalaris** tiran̄
ī sicilia regnauit. **Lesgi** obtinuerūt tūc mare **Bi-**
zantium urbs ī grecia condit. Que Constantinopolis
d̄r. **Risteus** ī ponto. **Gellinus** ī sicilia ciuitates ma-
gnifice fuerūt conditae. **Ancus** rex quartus romæ
regnauit. annis. xxiiii. **Thales** milesius draco Legū
lator tūc splenduit. **Teremias** & **Odda** mulier
tūc prophetauerūt. **Dyrachium** q̄ añ epidaur̄ di-
cebatur tūc conditum ē. **Cyrene** **Cynope** **Ly-**
paxa **Prusias**. vrbes magnifice tūc cōdite fuerūt.
Sophonias ap̄t ludos tūc prophetauit. **Targnus**
sup̄ rex quintus regnauit romæ. annis. xxxvii.
hic romæ capitolium edificauit. & post triūphum

pmul i roma tyramnide exercuit. **T**oachim regna-
bat in iudea / cuius anno. iiii. Nabuchodonosor ba-
biloniae rex iudeam cepit. **T**emplum dni destrux
& uasa aurea asportauit de eo. **S**olon & Chilon &
quinq: alii phi: q. vii. sapientes uocabantur cogniti tunc
fuerunt. **H**ebreorum captiuitas i babilone durauit
annis. lxx. **G**alli eo tpre descendentes i italiam co-
stiterunt. Mediolanum. Brixiam. Veronā. Cremonā
ciuitates magnificas. **D**aniel pha tunc fuit. Mi-
sach Sydrach & Abdenago pueri tres de camino
ignis ardentis a domino fuerunt liberati. **E**zechiel tunc
pphauiit. **T**ullus phs tunc mortuus ē. **S**idorus po-
eta tunc claruit. **S**eruius tullus rex sextus regnauit
rome annis. xxxiiii. **R**ome censu tunc exacto ro-
cuiuu capita inuenta s. Lxxxiiii. **D**aniel ppha
tunc ē interpretatus scripturā mysticā quā uidit bal-
thasar rex babilone in pariete. **S**aphos poetissa
tunc claruit. **P**hilaris i sicilia tunc tyramnidem
itez exercuit. **C**yrus auu suū Astiagem bello
superauit & regnū suū ad plas transtulit. **C**reades

historicus cognoscit. ¶ **T**udith hebreæ pp̄ isrl̄ liberat̄
tūc cognoscit. ¶ **A**geus Azarias Malachias tūc p̄pha
uerūt. ¶ **C**yrus rex p̄saz̄ coep̄. spoliavit & destrux̄
babiloniā cuius ambitus erat stadior̄. cccc̄ lxxx̄.

¶ **L**atitudo muroz̄ cubit̄. l̄^{ta}. ¶ **A**ltitudo. cc. porte erex̄
centū. ¶ **C**yrus sup̄ans cresum regem lidor̄ s̄ pep̄cit
& eū restituit ī regnum. ¶ **C**ambises mortuo cyro
ēi p̄re in egypto. ¶ **B**abloniā rehedificauit. & inde
regrediēs egrotus damasci obiit. ¶ **L**ucretia filia
Iunii Bruti & uxor collatini tarquini opp̄ssa uia
filio regis tarquini sup̄bi p̄ de hoc cōq̄sta p̄ri & ui
ro coram eis gladio se transfixit ubi mortua est.

¶ **F**init etas quinta hic ī qua pars monarchiæ mū
di exiit tyrannizata. **SEXTA AETAS**

SEXTA AETAS Incoep̄ a p̄ma consulum rō^{na}. crea
tione & durauit usq; ad natiuitatē dñi iesu xpi.

¶ **P**rincipium uō etatis sexte annō urbis rō. cc̄xliiii^o.
incoep̄ q̄ tempore expulso ab urbe Tarquino sup̄
bo rege pp̄ opp̄ressionē Lucretiæ & suo filio uiolate.

¶ **P**rimi consules romę creati fuerūt. Brutus iunius.

pr̄ lucretia & collatinus ei maritus. Democritus Ana-
xagoras phi eo t̄pre nati fuer̄t. Largius p̄mus dic-
tator rome creatus ē. Spurius cassius magister mi-
litum. Pythagoras p̄hs tūc moritur. Pyndarus poe-
ta tūc claruit. Themistocles p̄hs morit̄. Sophocles
p̄hs claruit. Anaxagoras p̄hs morit̄. Socrates
nascitur. eo t̄pre fuit eclipsis solis magna. Helderas
sacerdos apud iudeos reuenerit. Virgo uestalis
ob stupr̄ uiua sepellitur. Darius rex p̄larum
successor̄ cyri regis in regno morit̄ anno ab urbe
condita. ccc lxxv. Xerxes filius ei s̄ i regno suc-
cessit. q̄ cum maxia comitiua armator̄ & nauu
transies in greciam uictus a grecis rediit. Anno ab
urbe condita. ccc. Creati s̄ decem uiri rectores ur-
bis remotis consulib; q̄ t̄pre Ro miser̄t in grecia
p̄ legib; habendis: quas a grecis optinuer̄t. Consu-
les rome iterum s̄ creati Anno ab urbe condita. cc
cc xxiii. Anno ab urbe condita. ccc. x. Ro
floruert hi uiri clarissimi & phi maximi. Ipcrus
medicus summus. Democritus Empedocles Par-

menides. Socrates Zeno. Sophocles poeta. Pericles
p̄hs moritur. Plato diuinus nascit. Dionisius
rex in sicilia tyrannide exercuit. Hester regina
hebreum pptm liberat. Democritus p̄hs morit̄
Xenophon p̄hs clariuit. Eclipsis solis magna fuit
Athenienses uti coepūt. Iris. xxiii. Gens cam-
pana constituit̄ in campania. Ethna ultra so-
litum ignem euomit. Diogenes Cynicus cla-
ruit. Socrates bibens uenenū morit̄. Plato p̄hs
clariuit. Galli Zenones romā capiunt & in-
cendūt excepto capitolio. Tribuni militū re-
motis consulib; romā regit. Aristoteles p̄hs ma-
ximus clariuit. Demosthenes orator oritur.
Philippus macedo regnare coep̄ Anno ab urbe
condita. cccc. Rō tunc fco censu inuenta
capita ciuium rō. clx. Rō tūc ap̄ cannos a-
lamnitib; ignominia receperunt. Plato p̄hs
diuinus morit̄. Alexander philippo p̄ri in-
regno successit. Qui anno vii. regni sui. Alexā-
driam construx̄ in egypto. Papius censor romę

notatus ē: & electus dux ad bellandum contra Alexan-
dram a q̄ fuit debellatus. ¶ Alexander orbe subigato
annoꝝ .xxxiii. ueneno p̄iit. ¶ Ptholomeus ī egypto
Alexandro in regno successit. ¶ Appius claudius rō
cognoscitur. ¶ Epycurus p̄hs clarus habet. ¶ Demetrius
¶ Valerius grecus nominat. ¶ Iadi filius ap̄t iudeos
nominatur. ¶ Seleucus rex Anno. xii. regni sui cō-
strux̄ Anthiochia Laodicia Appaucalessam Peda
& Seleuca a n̄re suo. ¶ Simeon iustus ap̄t iudōs
honoratur. ¶ Rō censu posito capita ciuiū inuēta
c̄clxx̄. ¶ Curus consul romæ samnitel̄ p̄ho supra-
uit. ¶ Ptholomeus philadelphus amicitia cum ro-
manis contraxit. ¶ Rō & Tarentini ad inuicē
tūc bellum cep̄unt: quib; auxiliū fuit Pyrrhus rex
epyrōtāꝝ seu. Epidaurōꝝ a ciuitate epydauri-
dicta nūc durachium. ¶ Lxx̄. Interp̄tes studio p̄ho-
lomei philadelphi diuinā scripturā traduxer̄t. ¶ Fa-
britius romanus sapientissimus & ualorosus cogno-
scitur. ¶ Curus romanus regē pyrrum p̄ho suprauit
ex q̄ ex italia secessit. ¶ Ariminū in romandiola. Be

neuentū in sammo. Ciuitates optime a romanis con-
dunt. ¶ Phanū i Alexandria ordiatur & a nō ab ur-
be condita. cccclxxvii. fuit i coeptū. ¶ Primū boel-
lum inter. rō^s. & Africanos tē oritur. ¶ Argentēus nu-
mus tūc primus figurat. rō. ¶ Achax cognofat. de
q̄ narrat Tullius. li. de officiis. ¶ Attilius regulus ro-
manus boellat contra poenos: de q̄ Tullius eode libro
& Boetius de conſolatione. ¶ Telus ſyrach libz ſapie
condidit. ſimone ei filio principe maxio apd iudos.
¶ Anno ab urbe condita. ccccLxxxiiii. coeptū eſt ſm
bellū puniū cum Annibale carthaginēſium duce.
¶ Neuius plautus & reximbiar ſcriptores uirtuoſiſſimi
cognofant. ¶ Maximilla rex numidie iuuenis ua-
loroſus & hispanus pro poenis i hispania cōtra romaos
pugnauit. ¶ Pax datur carthaginēſib; a rō^s. uictōib;
poſt conſumatioe; pugne annoz. xvii. ¶ Rō bellant
cū macedonib; ¶ Anthioas rex ſyria. ¶ Apollonius &
Titus. Cognofant illuſtres. ¶ Ennius poeta tūc clariſſ.
¶ Cælius comoed' mediolanēſis poëta. ¶ Terentius come-
dus carthaginēſis poeta. ¶ Titus Lilius patavinus tra-

gedus illustres cognoscant. **M**arco portio Catone cōsulib;
Rō bellauerit contra Anthiocū regem syrie. **A**nibal i
bithinia ueneno se interfecit: ne i manus rō. ueniret
Benonia subugata ē a romanis de qua triamilia hōiū
colonia s̄ adducta **A**ger datus ē eis a gallis **M**utina
& parma his tēpib; capte s̄ a romanis. **P**aulus
Emilius consul bello superat regem p̄sem. de q̄ scribit
boeti. **B**ellum puniciū tertium ceptum ē. **I**udas Ma
chabeus uiriliter pugnat pro fide & conseruatione legis
Aristarchus grammaticus & pantius poeta tūc floruert.
Carthago diruit p̄ sapione Africanū minore nepo
tem p̄mi. **M**aximilla rex numidie i amicitia rō. se
nex factus morit. **R**elinquet scypione africanū di
uisione regni sui inter ei filios. **R**ō acto censu inue
ta s̄ capita hominū. ccc. xxii **L**uclius poeta cogno
scitur **C**orinthus a romanis captus i cendit. **N**uma
tiam subuertit. p̄ Affricanū secundū. **L**ocustaz multitu
do i Affrica arborū folia herbasq; corrosit: qb; s̄mer
sis i mare & ad littus deduct. ita aerē corrupuert
q; clade illa. ccc. hominū p̄iert **N**arbona a romanis

missio de locustis

in gallia conditur consule mutio sceuola ¶ Pensauz in
romandiola conditur a rō. ubi Achaus morit. a quo
mons qui impedit ne a pensauro uideri possit fanv
fuit nominatus. ¶ Symon machabeus triumphat post
mortem fris sui Iote. ¶ Sceuola de dalmatinis triu
phauit. ¶ Carthago restaurat a romanis. ¶ Rō bellat
contra iugurtam regem numidiae Sapione nascia
consule. ¶ Lucretius poeta & pompeii bononiensis
scriptor tūc floruerūt. ¶ Plozius pceptor Ciceronis
pmus rhetoricam docuit. ¶ Sceuola alter pontifex
maximus romę habetur. ¶ Salustius hystoriograph
& fabius Catulus veronensis poeta illustres hēnt
¶ Varo narbonensis pbs & poeta ¶ Quintinus regu
larum scriptor. Marcus marius & Pomponius ma
gnus. Clarissimi tūc hēntur consules. ¶ Alexandria
regnat apd Iudeos ¶ Censu rō. acto Inuenta s capi
ta Ciuum rō. cccclxx ¶ Virgilius tūc orit mantue *Vergilii ore*
¶ Marcus Cato scds stoicus & pbs tūc claruit. ¶ Ora
tius flaccus poeta uenulii tūc nascit. ¶ Catilina ro
manus conuocat contra priam. ¶ Cæsar cōduc exer.

atum in gallia & uia sibi clausa dirupta p placenna
& Arminu reuertit roma. ¶ **T**ytus Liuius patauus
hystoriographus oritur que beatus Hyeronim' mltu
comendauit. ¶ **C**yrus uir pitissimus nascit de quo
Lucanus multa describit. ¶ **C**iuile boellum i ter po
peium & cesarem asprime geritur. ¶ **P**roelio acto
inter cesarem & ptolomeum regem egypti crema
ta e ibi maxima bibliotheca quam ptolomeus pbs
parauerat. ¶ **C**ato pbs uenenum bibit i africa ne
manus cesaris incurrat. ¶ **C**esar in consilio occidi
tur a Cassio & Bruto. xxii. uulnerib; cu stillis
argenteis. confossus Idib; maii. cuius cineres sup
columna in altum erectam posite fuerit. ¶ **O**cta
uianus dictator i locum cesaris eligit. ¶ **C**icero re
legat & iussu Anthonii occiditur. ¶ **O**uidius na
so nascitur. ¶ **L**ex falacia condit. Salustius mo
rit. ¶ **M**arcus antonius q sortitus fuerat cu Octa
uiano regnum seu impium orientale supatus apd
Attue & apd egyptum. Ab octauiano seipm occi
dit. ¶ **C**leopatra no recepta ab Octauiano aspidib;

Antony ovidij.

8
appositis ei mamillis ueneno occidit. **E**gyptus tunc
fca ē prouincia rō²⁷. quā pro rō¹⁵. p¹mus rex Cornelius
Gallus de q^o virgilius narrat. **A**nno urbis. ccc^o Lx
xxii. octauo Idus Ianuarii. **O**ctavianus caesar a
rō p¹to uocatus ē. Augustus & monarchia totius rō
imp¹ s¹ collata ē: q^o regnauit cū Antōio ei consorte
annis. xii. **E**t postea sol¹ p¹nceps. roman¹ & August²
p¹mus fuit annis. xliii. & ultra. **C**ensu tēposito
rō inuenta s¹ hominū capita centum quadraginta
iii² milia. **T**ūc Nicopol¹ ciuitas iux¹ Antem fca est.
Polidorus p¹hs p¹ceptor Augusti nāscit¹. **V**arro
p¹hs nonagenarius morit¹. **C**neliū Forliuētis
p¹ca: q^o p¹ pro rō¹⁵. rex aegyptum: **L**egati Indoz ^{illustrat¹ herur}
in hispania foedus & amicitia cum romanis foecerit.
Augusto bellum gerente cū Cattabiensib¹. **Q**uinti
lius cremonensis Virgilii & oratii cōtubernat mo
rit¹. **A**ugustus fit pontifex maximus: q^o p¹uignū
suū. **D**alium suo impio sbie¹ germanos: **S**te per
Tyberium priuignū suū: armenos & panonios sb
ie¹ **H**erodes i¹ palestina p¹ rō¹⁵ regit. **V**irgilius ^{Virgilij letu}

Bronduſij morit̄: cū oſſa neapoli delata ſ̄. ¶ **V**arus
& Tucha emendare cepit̄ poete virgiliū cōtuberna-
les ei' opus eneydos emendare cepit̄: ſ; ea lege q̄nil
adderent: ſ; demerēt. ¶ **E**milius macer poeta ve-
ronenſis ī alia moritur. ¶ **M**ARIA beatiffimā m̄r
Ieſu xp̄i nāſcitur. ¶ **T**itul' Liuius patavius hystorio-
graphus huc uſq; deſcripfit̄ hystorias rōz. ¶ **H**ero-
des edificat̄ caſareā in honore Auguſti. que p̄
dicebatur turris ſtationis. ¶ **E**t reſtaurauit̄ Sama-
riam quam apellauit̄ Sebeſtem. ¶ **I**tem cōdidit̄ Au-
guſtam Antidona. Antipridam ī honore p̄ris &
n̄ſris ſui. ¶ **H**erodiu ī comemoratiōe; eoz q̄ ſua
ples trax̄. ¶ **A**uguſtus ei' filiā in adulteio dephen-
ſam exilio damnat̄. ¶ **A**nno ab urbe cōdita. cccc̄xlii.
a natiuitate Abrae M̄ M̄. xv. natus ē dominus n̄r.
¶ **I**ESVS xp̄s in bethleem iuda. Anno a monarchia
imp̄ii Auguſti collata pp̄. R̄. xlii. ¶ **O**rator cōſul
q̄ de dalmatinis triumphauit̄ ī uilla tuſculana
morit̄ anno natiuitatis ſue. Lxxx. de q̄ Virgil' ſ̄
ī bucolicis narrat̄. ¶ **A**rchelaus poſt̄ mōte; herodis

origines

Ieſu x̄ nati-
uitas:

9
ei patris successit in regno **I**ESVS puer septemnis
cum maria matre ex egypto rediit. **C**ensu acto ^{ad ritas iudeor.}
R^o tempore pacis: q̄ fuit tempore xpi. p̄ tyberiu
& Augustum inuenta sunt capita. rō. nonagies cen-
tena & sexaginta milia hominū. **F**ames ualida tē
fuit R^o. **A**ugustus morit^r Anno etatis sue. Lxxvi
& de campania ductus sepultus ē in campo martho.
Herodes tetrarcha regnat ap̄ ludos. **T**yberius ce-
sar augustus regnauit seu impauit annis. xxiii.
Anno ab urbe condita. ccccccxlvi. & coep̄ impa-
re Anno xpi. xvi. **T**itus Liuius moritur anno
etatis suae. Lxxvii. **O**uidius poeta ī exilio morit^r
& sepultus ē in scythia ap̄ thomos opidum. **P**y-
latus a Tyberio mittit^r in iudeam. **I**OHANNES.
baptista p̄dicat ī deserto. baptizat & baptizatur a
xpo. **F**init hic sexta etas ī qua coep̄t R^o. p̄ con-
sules regere tyrannū expulsi: & computat hec etas
usq; ad quintumdecimū annū Tyberii Impatois.
A so anno darii regis p̄latum ī q̄ instauratum ē
templum Salomonis post captiuitatē. pp̄. iudaici.

in babilonem Anno. cccc xlviij a p̄ma edificatiōe
templi domini s̄b Salomone rege isrl̄. Anno. m̄ v̄.
xxxviii. A natiuitate abrae & nino rege Assyrioz
Anno. m̄m xl. a diluuiō usq; ad natiuitatē abrae
viiī xlii. Ab adam uō usq; ad diluuiū anno. m̄m
cc xlii. **SEPTIMA ETAS**

5

SEPTIMA etas Incoep̄ a natiuitate dñi nr̄i Iesu
xpi duratura ad sui libitum. Anno Tyberii impa-
toris xv̄. Iesus xps baptizat̄ a Ioh̄e bap̄. filio Zacha-
rie in iordane fluuiō; Qui p̄dicare coep̄ euange-
lium suum p̄ uniuersam iudeā. Christus sequenti an-
no ī Chana galilee aquam ī uinū conuertit. Ioh̄s
Baptista occiditur ab herode. Christus ī iudea a
pontio pilato damnat̄ ad crucē. Eclipsis sol̄ fuit
hora sexta. Luna xv̄. sc̄dm iudeos. Anno ip̄i Ty-
berij cesaris. xxi. Stephanus prothomartir̄ ī iu-
dea p̄ fide xpi a iudeis lapidatur. Tyberius opa-
tus ē in senatu ut xps coleret̄ p̄ deo. S̄ & Sena-
tus suadente uolusiano p̄fecto Tyberij prohibuit.
Q̄ Tyberius in campania deim̄ morit̄. Gaius

Gallicula filius germanici filii drusi fr̄s Tyberu Imp̄
 pator eligit̄. ¶ Pilatus in multas iades calamitates
 se ip̄m occidit. ¶ Gaius gallicola a suis p̄torib̄
 & proditorib̄ occiditur. ¶ Claudi quartus parens
 gaj & filius drusi eligitur. ¶ PETRVS ap̄t̄s romaz
 uenit ubi fuit ep̄s Annul. xxv. ¶ Claudius quartus
 anno sui imp̄i. & anno ab Abraā. M̄M. Lx. Rogit
 britaniā & triumphans rediit. ro^{as}. sexto ¶ Fames anno m̄se q̄ ab ea
discesserat
 ualida eo anno fuit romz. ¶ Matheus ap̄t̄s & eua
 gelista suum euangelium scripsit anno x. xlii. ¶ Mar
 chus euangelista anno sequenti scripsit euangelium
 suum: qui a p̄cro ap̄to Alexandria Ep̄s mittitur.
 ¶ Agrippa rex iudeorum morit̄: cui successit Agrip
 pa filius ei. ¶ Censu acto romz inuenta s̄. capita
 ro^{as}. ciuium. xlviii. centena & xliiii. ¶ Rauenne
 porta aurea facta ē. ¶ MARIA VIRGO bea
 tissima emisit spiritum. Anno etatis sue. lxxiii.
 Iacob ap̄t̄s ab herode Agrippa occidit̄ gladio. ¶ Sy
 mon magus a samaria romā uenit cui fuit di
 scipulus menander: nō minor eo ī arte magica

Terræ motus)

Foenix hoc tpe apparuit i arabia **C**laudius impa-
tor ueneno moritur **N**ero quinius impator eligitur
q regnauit annis xiii. mensib. viiii. & fuit gener
Claudii impatoris filius uo Agrippine sororis gau Gal-
licule & domitii. **T**erra motus maximus & eclipsis
tunc fuit. **N**ero matrem propria occidi fecit. **M**archus
Euangelista in alexandria martirizatus. **J**acobus minor
apostolus dictus fr dñi fuit eps iherosolym. **T**erme Neroniane
fuerunt romae. **L**ucanus Anneus cordubensis poeta in
pisoniana coniuratione deprehensus ad secandas uenas
medico brachium suum dedit. **S**eneca Anneus cordu-
bensis Lucani patruus in incisione uenarum & haustu
ueneni precepto Neronis interiit. **C**oliseus. romae hoc tpe
construitur. **Q**uinus Gullio fr Senecae declamator a-
gregius se propria manu occidit. **T**res urbes i Asia
terre motu perierunt. **N**ero decreto senatus pro suis
expensis accepit centies centena milia aureorum qui
ei auia uxorem octauiani Augusti occidit. **P**ETRUS
PAULVS. APOSTOLVS. romae sub Nerone martyrio co-
ronatus. Anno etatis petri. Lxx. a natiuitate xpi

Lv. xv. **C**linus post petrum romę ep̄s ordiatur
Nero metu senatus fugit. & latens in uilla se
ip̄m occidit. **G**alba sibi successit impio: qui
mense septimo ab octone occidit. **O**cto pau-
cos menses post inualum impiū uictus a uet̄^o im̄
se ip̄m occidit. **V**etrelinus post inuasionem
impij p̄ paucos menses a militib; uespasiani occidit.
Vespasianus impium tenuit annis. x. cuius iussu
Titus ei filius relictus ī obsidione iher̄m. eā sbiecit
a fundamentis q; ruit. ubi ex iudeis undecies cente-
na milia p̄t̄ mulieres & paruulos: q; uenditi fuer̄t
uulissimo p̄tio. **P**linius scriptor naturalis historie
cognosatur. **C**apitolium romę succendit. **P**ro-
digia magna & cometa uisa fuer̄t in lert̄z añ ei
sbuerione annis. xxxviii. q; signa fuer̄t p̄uia rui-
ne regni iudoꝝ. **J**osephus scriptor hystoriaꝝ il-
lustris ap̄ hebreos eo boello affuit: q; prophetauit
de impio uespasiani. **R**ō complur̄ie hominū in-
terfectioes fuer̄t inter eos. **T**ytus de templo dñi
oia ornamenta arcepta romā portauit. q; sicut dic

Anite sbuioem
Iertm̄ prodigia
& Cometa fuit.

Hieronimus repositus in templo pacis. **V**espasianus
Tytus eius filius uno curru pariter de iudeis triumpharunt. Qui triumphus fuit primus inter preteritos. c.
xx. porte lani hoc tempore sexto miliario ab urbe clau-
ulae sunt. **C**ololus erectus est in rhodos huius alti-
tudine pedum, cc. vii. in modum turris ad formam
humana. **R**uffus uir patritius a beato Apollinare bap-
tizatus raueenni ex raueenna: mox capue episcopus ordiatur.
Apollinaris primus episcopus ecclesie raueennatis martyrio
coronatus. **T**itus uespasianus filius annis. vii. post pa-
trem regnauit. **D**omitianus imperator successit eide
qui regnauit annis. xv. & mensibus. v. **Q**uintilianus
rhetor doctus romae primus ex puero fuit salariatus. co-
nelia maxima uirginum uestalium de stupro conuicta ui-
ua sepulta est. **C**lemens sanctus episcopus urbis ordinatur
que seduit annis. viii. & ultra. Iosephus tunc librum An-
tiquitatum descripsit. **P**antheon constituit romae que
nunc de sancta maria rotunda. **A**polonius Eustrates
phi cognoscunt. **T**heos euangelista relegatus in path-
mos. insulam graeciae anno christi. Lxxxvi. ubi scripsit

apochalipsim reuelatione diuina. q̄ antea romę i
oleo fecuenti missus fuerat. **E**leuterius urb̄ romę
ep̄s ordinat̄. **D**omitianus ī p̄ator occidit **N**erua
impio successit: q̄ regnauit annū unuz & m̄ses
iii. **I**ohes euangelista ab exilio retrahitur. **N**er-
ua annoꝝ Lxx. mortur **T**raianus impator deaz̄
regnauit annis. xviii. mensibꝝ. vi. **A**nacletus
urbis romę ep̄s ordinat̄. **S**imo ap̄ts annoꝝ. cxx.
martyrizatur **I**gnatius ep̄s Anthyoche romam
ductus bestiis tradit̄ deuorandus **I**udei exules
p̄ orbem diuagant̄: q̄ multas urbes ī festantel in
Libya & cipro oppressi a traiano finate de populat̄.
Traianus impator morit̄. **A**drianus. xi. impator
impio s̄ successit hic regnauit annis. xxi. fuit p̄hs
& filius **A**lexander p̄mus ep̄s rō ordinat̄: q̄ sedit ^{colobrim traiani}
annis. x. hic ordinauit aquā benedictam: & addi-
dit in missa. Qui pridie q̄ pateret̄. usque Hoc ē
corpus & constituit hostiam modicā ex azimo fieri.
Adrianus iudeos domuit. & dissipauit boello. q̄
rebedificauit ier̄z & eā noiauit.

mox obiit morbo ap̄ baual. ¶ Anthonius pius im-
pator. xii. impauit annis. xxii. qui uir iustus fuit
& genere Adriani. ¶ Ignius ep̄s urb̄ tūc fit: q̄ an-
nis. iiii. & constituit. baptizatū de fonte suscipi
a paterno & in confirmatioe & cathetizatioe clez
composuit & grad̄ distribuit. ¶ Pius ep̄s suc-
cessor ei' sedit annis. xviii. & constituit: ut pa-
sca die dominico celebraret. ¶ Hermes libz̄ pasto-
rate composuit. ¶ Galienus p̄gam̄ de p̄gamo orien-
tali sumus medicus romē illustris cognoscit. Tha-
urus. ¶ Septe Platonius Apollonius. Arianus
Maximus Basilides & Iustin' xp̄ianus Maximi
p̄bi hentur. ¶ Ptolomeus Alexandrinus Astrologus
tūc floruit. ¶ Anthonius uerus. xiii. Impator suc-
cessit impio. & regnauit annis. xviii. cum q̄ Lu-
cius ei' frater aliquot annis regnauit i consortem
imp̄ii eligendo & recipiendo hui' t̄p̄e fuit. ¶ Quarta
p̄sequitio xp̄ianoz: quarum. iiii. prima fuit t̄p̄e
¶ Neronis. ¶ Secda t̄p̄e Domitiani. ¶ Tertia t̄p̄e Traia-
ni deuoluntate senatus. ¶ Quarta t̄p̄e hui' Anthonii

q̄ morbo p̄iit: Comodius ī impio s̄ successit usq̄
ad t̄p̄a Leonis Imp̄atoris. q̄ una cum filio suo Con-
stantino regnauit: Impium romanū tunc transla-
tum ē ad francos & fuit primus Imp̄ator Krolū
magnus pipini filius. Impium romanū tūc fuit
diuisum in duos augustos. s̄licet ī duo ī pia: q̄
unum ī occidente romanū appellatū est. Alter
ī Oriente nuncupatū fuit & ē Constantinopolita-
num Impium & ei sedes ē. Constantinopolis ci-
uitas: Cuius regio d̄r romaniam. i. noua roma.

*Conclusio huius operis tractant̄ de vii. etatib̄
in coeptis ab Adam usq̄ ad p̄ns t̄ps.*

ISO Ergo disarsu Principatus mūdi appar̄ & q̄
totus orbis hūerit solum. iiii. maxia regna q̄ p̄-
mum fuit orientale: uocatū regnū Assyrioz.
Sc̄dm Medorum seu psarum. Que gens habitat
syriam inter Indum & tygrum flumina. Tertiu
septentrionale d̄cm reḡ macedonū seu grecoz.

in q̄ fuit monarchia Carthagenensium regis numi-
die. q̄ fuit post grecos p̄fectum ī lybia. Quarta
ī occidente: dictum romanum ip̄um q̄ fuit ro-
bustus aliis: q̄ os alios s̄buigauit. hoc rōnum p̄t
boella punica fuit auctum. Et post boellum ma-
cedonicum re. p̄. libera existente post boellum
ciuile inter Cæsarem & pompeū. Cæsar uictor
se dictatore fecit. in uicto senatu: q̄ dictatura
erat magistratus plenissime potestatis. Cæsar au-
tem se ab illo officio remouere notes Senatorū
conspiratiōe occisus: ut libertate solita potiret.
Marcus Anthonius cū exercitu Cæsaris fauore
plebis in surgens coep̄ p̄sequi Cæsaris occisores.
Senatus timens illum illius ceptus obuiare de-
ceuit. Et Senatus consulto. Octavianū nepote
Cæsaris & heredem: ut eoz q̄ aduindicta cæsa-
ris p̄perabant destructor fieret & p̄ncipe eligeret
Octavianus sibi & senatui Anthoniū hostes
publicū iudicauit. quia senatus decreta calcauit
p̄seques cæsaris occisores. Mortuis cōsulibus

apud Mutinā ubi boellum gerebat contra Antho-
nium Octavianus p̄ncipatū legionū accoep̄. Im-
dem ope Lepidi: q̄ fuerat magister militum ce-
saris. Octavianus & Antonius ad cōcordiū de-
uenerunt. Proditis aut̄ & interfectis occisoib̄
Cesaris. Octavianus & Anthonius inter se ro-
manum impium diuiserūt. Octavianus Occi-
dentale impium tenuit. Anthoni' Orientale
Impium ī eius p̄tem accoep̄. Mox illi discor-
dantes effecti sunt adinuicē hostes. Octau-
ianus Anthonio lupato a se ip̄o occiso romam
rediit Anno. xii. postq̄ fuerat p̄nceps electus.
Qui Octavianus tūc a senatu & pp̄. gratiose
receptus ab ip̄is dignitatē augustalem obtinuit
& factus monarchus fuit p̄ncipiū cōt̄ Augu-
stoz & ab hoc Octavianus ceteri impatores
Augusti noiant̄. Quia ip̄e octavianus auxit ī
p̄m Romanū plus ceteris impatoib̄. An̄a
aut̄ impatores cōni solum cesares nuncupa-
bant̄. Nūc uō nominant̄ Cesares Augusti

Nam eē Augustum maioris ē dignitatis q̄ cæ-
sarem esse. Octavianus aut̄ electus ab exer-
citu princeps Cæsar ē dictus s̄ confirmat̄
a senatu dictus ē augustus a q̄ senatu auc-
toritatem optinuit cæsares eligendi & cre-
andi & alios Augustos s̄ se: ut pat̄ in
Dioclitiano Impatore Augusto: q̄ maxima-
rum Augustum s̄ se & cæsares galeriū & con-
stantinū & successores unum & plures impio or-
dinavit. Tyberius Gaurm s̄stituit. Theodosius
s̄stituit filium suum. Tyberius sc̄ds genez suū.
Et licet̄ interdum duo ut plures simul for̄ Au-
gusti & cæsares Impiū tam̄ unum erat. hoc n. fa-
ciebant solum ut plures augusti pluresq; cæsares
Romanum impium facilius gubernātes habilius
barbaros & alios inimicos impu s̄buigaret. Sc̄dz
enim sc̄de impii. In urbe constantinopolitana ex-
opposito theuctoz posuerunt. Ibiq; ip̄atores Au-
gusti & cæsares plurimū habitabat: ut barbaros
sibi obiectos opprimer̄. S̄ q̄ t̄p̄ib; papae

Adriani primi R^os. oppressis a longobardis Augusti
ēent ī oriente morantes ibidem rōni cōsensu ipato-
ris & ope dicti Adriani papae diuidentes ipuz
& impio occidentis elegerunt q̄ uocatu fuit &
uocatur usq; hodie Impium. romanū. Francoz di-
gnitas Impialis. rō. impii. p̄mitus ē collata Karolo
n. magno filio pipmi regis. a q̄ t̄p̄e cura romanū
ipuum in duas p̄tes diuisum ulterius nō est unitum
Cui Karolo magno impatori. rō. ei francigena-
proles Imperio successit. usq; ad lodouicū tertiu
arnulfi. tunc illius lodouici ignauia rōnuz Impiv
fuit ita diuisum: ut aliq̄ tempore aliq̄ regnar̄t ī
gallia & aliq̄ t̄p̄e aliq̄ in Italia Imparent. Et ali-
qui ī Alemana tenent impium usq; ad p̄mū
Otonem theotonicum. Nam tūc theotonicū meri-
tus eoz deficientib; exclusis franchis & Italicis
ope romanae eccliae. Ius & potat̄ eligendi im-
patorem rōnuz optinuerit.

*De principatib; & noib; p̄ncipū eccliaſticoz &
ſc̄larium: Qui p̄ncipatib; ſc̄tm decurſu t̄p̄is p̄fuerit.*

150 & diligenter decurſo tēpore radicāt principatus tē-
poralis & ſpūalis Rōnis Impii: vt oculatē demōſtra-
retur principatū ecclie fuiſſe uerū. P̄ principatū ec-
cliaſticorū & tēporalium pro euidentiori declaratio-
ne explicabo nomina & uocabula principū eorū
ut radicatus cuilibet pateat qualitas principatū:
Qui principatus fuit p̄p̄ti dei & incepit. a Noe.
Incipiā ergo a patriarchis & ſucceſſiue ad alios
proceſſum meum diligam ſucceſſores

DE PATRIARCHIS INCIPI.

Abraā p̄mus p̄nceps & patriarcha a deo cōſtitutus
Iſaach ſecundus. Iacob tertius. Ioseph quartus. cū
tēpore ſtetit p̄p̄tis di in egypto ī ſecuritate Annis. c̄xliij.
Moyses quintus. Ioseph ſextus. Othomel ſeptim⁹
A oth octauus. Delbora nonus. Gedeon decimus
Abimelech undecimus. Tolla. xii. Iair. xiii. Iep̄te.
xiiii. Abessa. xv. Labim. xvi. Sanſon. xvii. Hely
ſacerdos. xviii. Samuel. xiiiiii. Saul rex. xx. Da-
uid rex. xxxi. Salomon. xxxii. Roboā rex. xxxiii.
Abia rex. xxxiiii. Aſſa rex. xxxv. Iofaphath rex.

xxvi. Ioram rex. xxvii. Ozias rex. xxviii. Attalia rex.
xxviii. Iobas rex. xxx. Amathias rex. xxxi. Ezechias
rex. xxxii. Manases rex. xxxiii. Amnon rex. xxxiiii.
Iosias rex. xxxv. Ioachim rex. xxxvi. Sedechias rex.
xxxvii. huius regis tēris fuit captiuitas & trāsmi-
gratio hebreorū in babillone

REGE PERSARVM.

Darius rex. p̄mus Xerxes rex sc̄ds. Darius sc̄ds rex
quartus. Artaxerxes sc̄ds rex quintus. Xerxes rex
sextus. Darius tertius rex septimus vltimus uict²
& supatus ab Alexandro rege macedonū.

REGES MACEDONVM GREC ORVM ET ÆGIPTIORVM.

Alexander magdo rex. p̄mus. Ptolomeus regi
rex. sc̄ds. Ptolomeus philadelphus rex. iiii. Pto-
lomeus eugete rex. iiii. Ptolomeus philopat² rex.
v. Ptolomeus epiphanius rex. vi. Ptolomeus eu-
geti secund² rex. vii. Ptolomeus sator rex. viii. Pto-
lomeus Alexander rex. viiii. Ptolomeus cleopatra
rex. x. Ptolomeus dyonisius rex. xi. Cleopatra An-

tonii regina. xii. Hic finitum ē regnū Macedonuz
græcorū & egyptiorum & postmodū facta est aegyp-
tus prouincia romanoꝝ.

REGES SIRIAE Anno Abrae. M vii iiii.

Incep̄ Regnum Syriae cui' Ebius Nicanor fuit
rex primus. Anthiocus Sother rex. secundus. An-
thiocus theos rex. iiii. Seleucus gallitus rex. iiii.
Seleucus ceramos rex. v. Anthiocus magnus rex.
vi. Seleucus eius filius rex. vii. Anthiocus rex. viii.
Pyphanicus eupater rex. viiiii. Demetrius rex. x.
Alexander rex. xi. Demetrius scots rex. xii. An-
thiocus siceces rex. xiii. Demetrius tertius rex.
xiiii. Anthiocus euripus rex. xv. Anthiocus Zi-
zibenus rex. xvi. Philippus rex. xvii. Hic fini-
tum ē regnum Syriae.

REGES LATINI Q̄ REGNARV̄T AN

Latini rex primus. Saturnus rex. **NIS. CL.**

scots. Picius rex. iiii. Ianus rex. iiii. Latini scots

rex. v. Enicalius rex. vi. Hic finitū est regnū

latinoꝝ. **REGES ALBANI.**

Ascanius aeneae filius rex primus. Siluius ei fr
rex scds. Latinus eucas rex. iiii. Alba fili⁹ rex. iiii.
Egyptus rex. v. Captus rex. vi. Carpentus rex. vii.
Tyberinus. rex. viii. Agrippa rex. viiii. Arenius
rex. x. Auentinus rex. xi. Proca rex. xii.

Amulius pater romuli rex. xiiii. Hic finis regu
albanor^x.

**REGES ROMANI CONSULES
ET ALII RECTORES RO^e VSQVE AD**

Romulus p^m rex. Senatus post **IMPATORES**

eum rexit uno anno. Numa pompilius rex scds

Tullus hostilius rex. iiii. Ancus rex. iiii. Tarquus

priscus rex. v. Tullius seruil⁹ rex. vi. Tarquus

supb⁹ rex. vii. Huius t^{re} cessarunt reges. ro. &

rexerunt roma primo p^{ps} postea consules Dem

tribuni militum p^o decennia tertia. Consules itez

& alii magistratus Ab expulsiōe regu usq^{ue} ad

Gaiū cesarē dictatorem fuerūt anni. cccc^o xliiii.

Gaius cesar dictator annis. Octavianus & Antho-

nus simul annis. xii. Postea coepunt i^mpatores. ro.

ut infra. **IMPERATORES ROMANOR^x**

Octavianus cesar Augustus Impator primus. Tyberius eius priuignus secundus. Gaius gallitula
iii. Claudius. iiii. Nero quintus. Galba. vi.
Oeto. vii. Vetrelinus. viii. Vespasianus. viiii.
Tytus ei filius. x. qui regnauit cum patre suo. Domitianus frater Titi. xi. Nerua. xii. Traianus. xiii.
Adrianus. xiiii. Anthonus primus. xv. Antonius uerus. xvi. Lucius ei frater cum eo. xvii. Commodus filius Anthoni ueri. xviii. Prætorius. xviiii.
Iulianus uerusta. xx. Seuerus auferus. xxi.
Anthonus canicula. xxii. Maternus. xxiii. Aurelius Anthenus. xxiiii. Alexander. xxv. Maximinus. xxvi. Gordianus. xxvii. Philippus & filius. xxviii. Verus. xxviiii. Gallus. xxx. Vellistanus. xxxi. Valerianus. xxxii. Galienus. xxxiii. Claudius. xxxiiii. Quintilius. xxxv. Aurelianus. xxxvi. Tacitus. xxxvii. Florianus. xxxviii. Probus. xxxviiii. Clarus & filii. xl. Dioclitianus. xli. Maximianus. xlii. Galerius. xliii. Constantinus sextus. xliiii. Constantinus

magnus. xlv. Constantinus scds. xlvi. Con-
stans. xlvii. Constantinus tertius. xlviii.
Dalmatius. xlviiii. Iulianus Apostata. L. Io-
uianus. Li. Valentinianus primus. Lii. Vales-
eius fr. Liii. Gratianus. Liiii. Valentinianus
scds. Lv. Theodosius primus. Lvi. Archadius.
Lvii. Honorius & Constantinus. Lviii. Theo-
dosius scds. Lviiii. Valentinianus tertius. Lx.
Martinus. Lxi. Leo maior. Lxii. Zeno ge-
ner ei. Lxiii. Angulfus. Lxiiii. Anastasius
primus. Lxv. Iustinianus primus. Lxvi. Iu-
stinianus maior. Lxvii. Iustinus scds. Lxviii.
Tyberius scds. Lxviiii. Mauritius gener ei. Lxx.
Phocas. Lxxi. Eradius. Lxxii. Constantinus iterum
primus. Lxxiii. Erachonas. Lxxiiii. Constantinus
scds. Lxxv. Constantinus tertius. Lxxvi. Vra-
dona fr eius. Lxxvii. Constantinus quartus.
Lxxviii. Iustinianus scds. Lxxviiii. Leo scds.
Lxxx. Tyberius tertius. Lxxxii. Iustinianus Ter-
tius. Lxxxii. Philippus. Lxxxiii. Anastasius scds

Lxxxiiii.

Lxxxiii. Theodosius tertius. Lxxxv. Leo s. Isau-
rus tertius. Lxxxvi. Constantinus quintus. Lxxxvii.
Leo quartus. Lxxxviii. Constantinus sextus. Lx-
xxviii. cū matre sua & mater post filium. Lx-
xxviii. Tunc diuisum ē impium in occidentem
& orientem. **IMPERATORES EXTRA**

Karolus magnus impator primus. **NCIA**
Lodouicus filius eius. ii. Lotarius eius filius. iii. Lo-
douicus socius eius filius. iiii. Karolus caluus. v. Ka-
rolus sumptus. vi. Arnulfus. vii. Ludouicus
tertius eius filius. viii. Finitum est impium. rōnum
Ad francos & reduchum ē ad italicos & ger-
manos uāio mō sbequentes unus post alter-
usq: ad Ottonē. **IMPERATORES ITALICI**
& ALAMANICI.

Berengarius in Italia Impator primus. Co-
radus ī Alemania. ii. Berengarius ī Italia.
iii. Henricus ī alemania. iiii. Berengari-
tertius ī Italia. v. Lotarius ī Alemania. vi.
Berengarius quartus ī Italia. vii. Rōnum

impium ad Alemanos reducatur.

IMPERATORES ALEMANICI.

Otto impator primus .i. Otto scds impator.
ii. Otto tertius impator. iii. Henricus primus.
iiii. Coradus primus. v. Henricus scds .vi.
Henricus tertius .vii. Henricus quartus .viii.
Lotarius tertius .viiii. Coradus scds .x. Fede-
ricus primus .xi. Henricus quintus .xii. Otto
quartus .xiii. Federicus scds .xiiii. Post hos Im-
patores fuit longa uacatio Impii. Redulfus
fuit postea Andulfus rex post ipm Albertus
rex. post eum Federicus rex. postea Enricus rex.
dem Lodouicus bauarius. postea Karolus rex post
eum.

IMPERATORES CONSTANTINO-

Nicophorus impator .primus .Mi **POLITANI.**

chael scds .Philarcus .iii. Leo amicus .iiii. Mi-
chael secundus .v. Neophilus .vi. Michael tertius.
vii. Basilius .viii. Alexander .viiii. Constanti-
nus .x. Alexander .xi. Romanus .xii. Constanti-
nus scds .xiii. Nicophorus scds .xiiii. Iohes in

terfector eius .xv. Basilius sc̄ts & Constantinus .xvi.
Constantius tertius fr̄ basili .xvii. Rōnus sc̄ts .
xviii. Michael quartus .xviii. Constantinus quar-
tus .xx. Theodora soror ei .xxi. Michael leuer
xxii. Isai .xxiii. Constantinus dux .xxiiii. Elo-
chia eius soror .xxv. Romanus diogenes .xxvi.
Nichophorus tertius .xxvii. Alexius .xxviii. Ro-
bertus .xxviii. Iohs p̄fectus .xxx. Michael ei
filius Quintus .xxxvi.

**De septem Climatibz mundi & p̄ de p̄ climate
In Cipiente In orientē.**

Primum clima diamoreos a dia q̄ ē de &
maurus .i. ethyops in diamoreos .i. de ma-
uris siue ethyopibz. In medio ei dies plixior
ē. tresdecim horarum. & polus ei eleuat̄
sup̄ horizontā .xvi. gradibz. Latitudo hui climat̄
ē. ccc̄l^{ta} miliariorz & Attribuit̄ Saturno Qui cir-
cuent mundū p̄agrat sp̄tam suam ī annis .xxx^{ta}.
Hoc clima incipit ī oriente vbi sunt īsule fomo-
se auro & argento foecundissime In indiaco Oceano

Contin& aut totam riperia indie meridional & o-
 cidental aethyopie. Arabia & Sabeg. Ite totum me-
 diterraneum mare qd amplissime terram sandit int-
 predictas riperias & insulam magnam recipiunt cum
 omnibus insulis in eadem continente. Item Conti-
 n& latissima thebaide deserta que est inter mare
 rubrum & nilum flumem egypti. & motus ethyopie
 & lacum abalie. Vbi secundum quosdam oritur Nilus flu-
 uius. & in intrat ethyopiam magnam quam contin&
 totam cum fluuio nilo per longum cum multis Ciuita-
 tibus & prouinciis fluminibus desertis & montibus inu-
 meris. in quibus desertis sunt serpentes. Aspides &
 basilischi. dracones. tygres. cocodrilli. latyri. mono-
 pedes & multa monstruosorum hominum genera. Vl-
 tra ethyopiam recta linea uersus meridiem sunt hoies
 uoluptatis que adorant ignem pro deo. & tam primi
 que sancti isti habent ad occidentem homines que adorant
 canes pro deo & tam primi que sancti semper de die habitant
 in cauernis Et habent pro religione. ut semper de mane
 exeant & quum sol oritur maledicunt ei propter nimium

calore q̄ de die nō p̄mittit exire In ethyopia magna
sunt Ciuitates innumere Inter quas ē Ciuitas ma-
gna ethiopum q̄ uocatur hermel In qua ē incre-
dibilis pp. multitudo. Sunt aut̄ ethyopes t̄nc̄-
ti coloris & homines xp̄iani. Iſti ethyopes Ieſus
xp̄m & beatam uirginē mariā depingūt nigro
colore: & ſimiliter ōs ſcōs & angelos ad con-
formationē coloris eoz. Demones uō pingūt
rubeos ad ſimilitudinē coloris ignis ī q̄ die noctuq̄
cremant. De m̄ transit hoc clima uſq̄ ī ethyopiā
occidentale & indiam ſup̄iore. de m̄ intrat oceanū
ubi continēt̄ inſulas q̄ uocat̄ forſit uentura & car-
naria. Inſula uechi marini Inſulam Lancelotti. In-
ſulam rochi. Inſulam inferni Inſulam laringrantie
Inſulam gomodina. Inſulam granola; & Inſula ſal-
uagiam. **SEcundum Clima**

ECVNDVM Clima d̄r diascene & in
medio eī dies prolixior. xiii. horarum &
dimidie. Et polus eleuat̄ ſup̄ orizon-
tā' xx. trib; gradib; quarta p̄te unius gradus

Latitudo.

Latitudo huius climatis est .ccc. miliariorum &
attribuitur Ioui qui circueit mundum pagrat spera
suam in annis .xii. Hoc clima a meridionali
parte paradisi deliciarum. incipit per meridionalem
indie partem opulentissimam continet & tran-
siens inde fluvium phison qui & Ganges dicitur
& transiens fluvium indum uniuersam continet
ethiopiā orientalem & superioris indie partem
in qua est opidum famosissimum uocatum Sufa in-
ter meridionalem partem & totam Arabiam la-
beam & sinum persicum: & sinum persicum ara-
bicum & superiorem intrat egyptum partem
illam: que est ad septentrionem thebaide in qua
est Ciuitas magna thebeorum de qua fuit beatus
mauritus cum tota illa sanctissimorum militum le-
gione. qui pro fide christi gloriosam coronam marty-
rii susceperunt. Est & in ea Ciuitas babilonie
qua rex persarum edificauit ad similitudinem
babilonis: quae est in chaldaea. Item orrea pharaonis
regis egypti edificata tempore ioseph patriarche

In hoc sc̄cto Climate ē illa famolissima ciuitas
Saracenorū uocata Mecha in qua ē sepulchrum
execrabilis Machometti & ē in Arabia. Item no
ta q̄ in media superiori ē Ciuitas Susla gloriosa
quonda regis assueri q̄ regnauit ab india usq̄
ī ethyopiam sup. centum .xxⁱ viii. prouincias.
Item imp̄tia s̄b hoc climate ē Ciuitas magnifica
parfipolis in qua regnauit oli rex Darius q̄ pu
gnauit cū Alexandro magno & uictus fuit ab
eo. P̄ egyptum superiore fluius nilus intras tra
sit in Amplissimas solitudines quēst̄ inter egyptu
Libiam & ethyopiam magna. dein p̄ agris montes
transit ad monstruosas hominū nationes. Sūt. n.
ibi Satyri & Acephali. i. homines sine capite haben
tes faciem in pectore. Item h̄ntes oculos ī humeris
Item h̄ntes unum oculum tantum ī fronte. Item
Lupi maxime stature. Item animal leuissimum
h̄ns cap̄ & pectus equinum cū anteriorib; cruri
b; posteriora uō Leonis. Item serpentes & basilis
chi. & aspides & alia innumera aūalia uenenosa

Item in ea boues ualde magnę stature hñtes cornua
Longissima & acutissima & inclinata uersus terraz pp
quã caulam nõ aliter q̃ uersus ceruicib; pabulat.
Item mare nubicum siue nubie mediterraneum
q̃ intrat i oceano occidentale In q̃ contin& insu-
las desertas .s. insulam de legname. Insula de pō-
tusco. Insulam ouu. Insula captam. Insula de
baccis. & Insulam de collib; **Tertiũ Clima.**

TERTIVM Clima dicitur alexandree ab
Alexandria Ciuitate & .i. medio ei dies
prolixior e .xiii. horaz. Et polus ele-
uatur supra orizzontã .xxx. gradib; & dimidia
unius quarti grad. Latitudo huius climatis est
cccc. miliarioz & attribuitur Marti. q̃ circũt mũ-
dum pagrat speram suã in duob; annis. Hoc
Clima in oriente & a septentrionali paradiso
ab equinoctio euali incipit & Ab india orien-
tali in qua e elephantum copia. Sũt aut in illis
regionib; multa monstruosorum hominũ ge-
nera. & sũt homines hñtes capita canina. Item

homines hñtel unum oculum tantū in fronte. Itē
hoies hñtel labium inferius tā magnū. ut possint
cum eo faciem totam copire. Itē homines statura gi-
gantea. i. longitudis. xii. cubitoꝝ. Item a pte ori-
entali hui' climatis sūt homines uiuetes de solo o-
lore. & homines sunt nō loquentes carentia
oris: pro ore aut hñt unum forām breuissimū
q̄ ceu p fistula hauriunt potum nō aliter come-
dentes. Item hoies salsum mare bibentes. Item i
eo ē prouincia q̄ dicitur pigmea i cuius montanis
uersus orientem hitant Pigmei homines cubita-
les cuius plium ē cum gruib. Est enī in eo pro-
uincia bilach magnum impium tartaroz. de m̄
Medoz regionem transies & p̄tia regna itat
pliam & assyriē & fluios magnos tygrin &
eufratem. Inter quos continus caldeam puicia
est Inqua magna ciuitas babilon & turris ba-
bel & Ciuitas thesiphontis quā p̄thi edificauit
runt ob emulationez babilonis. Habet in bi-
bilon thesiphontez. ab oriente ultra fluiū

tygrin deinde intra Arabiam magnam &
deserta Synai & continet monte synai cum
parte illa maris rubri ubi filii israhel transie-
runt. Et continet Nabatheam & terram fili-
orum Amon & idumeam s; aliqs. deinde in-
trat superiorem egyptum in qua est Ciuitas
Chaiaro: ubi moratur Soldanus saracenoꝝ
& Ciuitas damiante q; s; aliqs fuit Mem-
phis ciuitas studiorum. Deinde intersecas Ni-
lum transit in egyptum inferiore in qua est
Ciuitas Alexandriae saracenoꝝ Deinde con-
tinet Lybiam cum suis solitudinibus & de-
sertis in quibus sunt multa uaria genera animalium
Deinde Pentapolim & transiens fluum
lotum continet Cyrenem pentapolim & tripoli-
m. Byzantium prouincia Charthagis biza-
nce & Ceuchin in qua est magna Ciuitas tar-
tago q; hodie dicitur tunes Ciuitas in Climate
iiii^{to}. Deinde regnum getuloꝝ pertransies in-
trat Numidiam in qua est Ciuitas hyponesis

praesul fuit sanctus Augustinus cui regna
Metropolis Ciuitas fuit Syrtis. Deim p Mau-
ritaneam sitifesten. deim p cesarienses: de-
im p tingitanam. Omnes iste nationes
& regna in egypto inferiori usq: i occide-
tem sunt barbare nationes site iter mon-
tem Athlantem & mare magnum me-
diterraneum. Finit aut hoc clima i ocea-
no Athlantem monte continendo Impte
occidentali in q sunt insule infra scripte
s. Insula de lauentura. Insula sa georgij.
Insula de columbis. Insula de coruis marinis.

QUARTVM CLIMA.

1
QUARTVM clima dr diarodon a-
rhodo insula. & in medio eius
dies prolixior e. xiiii. horaz &
dimidie. Et eleuat pol sup ori-
zontam. xvi. gradibz & duobz quintis gra-
dus. Latitudo huius climatis e. ccc. ¹⁰²⁴ mili-
ariorz & Attribuit Soli q̄ circueſ madi;

pagrat speram suam i uno anno & .vi. horis.
Hoc Clima i oriente. Incip a septentrionali
oceanio paradisi. ubi nascuntur famosa flumina
uestilens & fluius Ganges qd est phison.
Vnum de .iiii. fluminib; paradisi. Et flu-
uius herois ubi e prouincia & impiu ma-
gnum tartaroz. Ganges. In orientali pte hui
climatis e India meridionalis habens ma-
gnam ptem montis Caucaii & sunt i ea mo-
struosi hoies hntes plantas auersas & digi-
tos octenos i pedib; : & Monopedes & hoies
hntes aures longitudinis ad ipoz staturam.
Dem pthorum plura regna continges pte
Asyrie & Mediam inferiorem continet cu
principib; Armenie. Et intersecato flumine
Tygris continet Mesopotania syriae i qua
e. Ciuitas Ninue & Ciuitas Baldach in-
qua fuit sedes Saracenz & prouincia ba-
billonia. Dem transies fluium Eufratem
transit i syria In qua continet Ciuitatem.

Arethae regis & regnum seor. Et syriam sebal
& syriam cales & syriam damasci. & syria
phenicis & Galileam & samaria & iudeam
inqua e lectm & philistim & palestina. In hac
syria. continet hoc clima famosissios montes Mo
tem Lybanum. Montem Carmetu. Montem
Tabor. Montem Nabor. Montem Abarim. Mon
tem Oliueti. Montem Montem
Sani. Montem nazareth & montem bathleem.
Item infra scripta flumina. s. Flum Eufratem
& Iordanum. Mare galilee & mare mortu
um & cetera omnia que continentur Ab An
thiochia ciuitate usq. ad terminos magne Ara
biae. Deim transiens maria puenit usq. in
hispania infra q spatium continet Insulas
infra scriptas. s. insulam Cypri Insula Crethe
& insulam sicilie. Et ptem meridionalem
Asiae minoris quae e frigia. i. theucra & tota
prouincia Achaie In qua s Ciuitates Motoni
Coroni Corinthii. Patrasi & Clarentie. It

in Italia partem regni Apulce usq; i siciliam
Insulam. Item totam hyspania p̄t̄ p̄tem sua
extraema septentrionale In qua s̄ hee p̄uice
s. Aragonia / Granata. Castella. Portus gallus
& Gallitia. In qua ē ecclia sc̄i iacobi apti Que
ōs prouincie hodie i regna. iiii. s̄ diuise. s.
in regnum Aragonū / Regnum granate In q̄
stant saraceni in ob̄obrium christianorū Re
gnum castelle. & regnum portus galli. Conti
nē hoc clima q̄ plurimas terras in ripia bar
barorum In p̄te Africe. Finit hoc Clima termi
num suum in occidentali oceano. In q̄ conti
nē Insulam uocatam Gades in qua columne
herculis uidentur. ubi & mare d̄r gadetaneū.

QVINTVM CLIMA

9 QVINTV clima d̄r diaromeos a ciui
tate roma & in medio ei' plixior
dies. xv. horaz. Et polus eleuatur
sup̄ orizontā. xv. gradib; & tertia
parte unius gradus. Latitudo hui' climatis

ē .cc. L^{va}. miliariorū & attribuit^r Veneri q̄ circu-
rens mundum pagrat speram suā in .ccc. xlv dieb^{us}
Hoc Clima ī oriente continet septentrionale pte
Impu gangel & septentrionale montis caucali. In
hoc Climate in oriente s̄ adhuc homines mostreo-
si q̄ plurimi. Deīn continet extrema regna p̄the
septentrionalis & magnā ptem monti caucali &
montem thaurū & montem Arath ī q̄ quieuit ar-
cha diluuij cum tota Armenia maiori & maiori
pte Armeniæ minoris. Deīn fere totā Asiam
minore .s. frigiam q̄ theucia d̄r. Continet q̄ p̄n-
cipū Mesopotamiæ & p̄ncipia fluminū tygris &
Eufratel & fluiū Arasim. Qui intrat mare cal-
pum. Continet Asiam minore & cum prouincijs
s̄. Capadocia. Cylia Inqua Tharsis Ilauria. Ly-
tia. pamphilia. Carim / Siponto / Persida. Lyc-
onia. Mirna / Lydia / Gallatiā. Frigia inqua fuit
troia & bithiniā. Suntq; ī ista ASIA. famose
Ciuitates. Anthiochia. Tharsis. Dardania magna
Troia. Ephesus. Philadelphia. Nicea & q̄ plures

alie Ciuitates. Extrema aut septentrionalis theuciae
In vi. Climate ē constituta. In hoc Climate ē fere
tota grecia p̄ter Achaum & Insulas Cypri. Rhodij
Crethae & alias complures Sunt & i eo prouinciae
greciae. Thracia in qua ē Constantinopolis thesalonica
Epirus Archadia. Clades. Macedonia
Boetia. Seruia & Assia. Dalmatia. Media superior
pars ungarie & Sclauonie. Insula Metellini Then-
don Nigroponte & Alie complures. Item i hoc
climate ē maior & melior pars ytalie. Vt Calabria
Appulea Apuliam / Lucania. Campania Tuscia pl
Lombardia Emilia romandiola Marchia Ancho-
nitana / Patrimonium. Ducat^{us} & s̄ s̄b hac pte Italie
Ciuitates famose. s. roma cap mundi. Neapolis
Capua. Aquila. Brundisium. Tarentum. Ancho-
na. Firmus Ariminum. Rauenna Bononia. In tu-
scia s̄ Alalium. Tudertum. Vulterra. Perusium. Cor-
toneum Senae. Aretium Florentia. Pisa. Luca
Castellum Item s̄b eode climate In italia s. Ianua
Spletum. Fulgineum. Eugubium. Fauentia. Fur-

liuum Cesena & multe alie inclite ciuitates Item Al-
pes apenini & famosa flumina. Tyber & Arnus in
Tuscia. Item insula corlice Insula helbe & plures
alie insule Item prouincia prouincia & prouin-
cia narbonensis. Burgundia equitania nor-
mandia. britania. Vasconia. pars francie &
montes pyrenei: q̄ diuidunt gallia & hispania
& fluuus rhodanus & Ciuitates famosas in
tia sauona Marsilia. Vienna Auinio mons pesula-
nus gironda, tollosa. Narbona & barzelona. Itē
continet totam ripariam septentrionalem hispanie
& sic finem suum habet hoc clima in occidentem.

SESTVM CLIMA

ESTVM CLIMA dicitur diarscenes ab ora uento
ibi flante. Et medio eius dies prolixior est .xv.
horarum & dimidie. Et polus eleuat̄ supra
horizontam .xlv. gradibus & duobus quintis gradibus.
Latitudo huius climatis est .cc. .xii. miliariorum &
Attribuitur mercurio q̄ circuit mundum peragrare
spem suam in tricenis .xxiii. diebus. Hoc clima

Incipit in oriente ad mare Sericū inter montem
sericum Caucasum & montes caspios: ubi ē pro-
uincia seres & eiusdem noīs Ciuitas agnes &
serica silua triades: q̄ de monte caucaso ex trib;
fontib; oritur huiusmodi prouincia hoīes aialū
lana carentes induunt uestib; quas faciunt de
lanugine arborū. Hoc clima continet Mare
sericum & prouintiā seres ac radices septentrionis
montis caucasi & lacum dardē q̄ dicitur Collariū
& montes fatan & Impium tartarorū q̄ dicitur de-
p̄sia continēt Inferioris Armenie & lacū suema-
re aspaltacium circumdatū multis magnis ciuita-
tib; inter quas ē maxima & famosa tartarorū ciuitas
norgantiū a fluuio norgante sic dicitur & ultimā p̄te
caspii maris q̄ dicitur Lynus lycicus & cetera p̄te
Armenie inferioris inter eulimū mare. & Aspal-
taciū & famosa flumina triades Attasim Arismas-
pā & dardan. que omnia flumina mare caspiū
intran. Item continet fluuū eulim & eulimū
mare ab eodē flumine sic dicitur. Sub eodē cli-

mate sunt principia superioris sythie ad monte
caucasum. Item continet maiore parte septentrio-
nalis maritime Asię minoris in qua parte est Imp-
rium trabeunde in eodem mari eusino: quod nau-
te uocant mare maus Continet et meridio-
nalem partem gazarie In qua est cassa Ciuitas tarta-
torum sub dominio ianuensum. Item continet
integraliter danubium fluum ab hostis et ubi intrat
mare usque ad ortum suum Et totum rhenum flum
germanie ab ortu suo usque intrat mare britanicum
quod est inter Angliam & daniam. Infra quod spatium per
longum continentem prouincie natholie in grecia
mons olympus, Ungaria, polonia, panonia sticia
Carinthia Austria, boemia Sbeuia olandia Barba-
tia Franconia, Gallantia, flandria picardia Fran-
cia, Alsatia, Aluerina montes brige & Alpes
Apenini quod diuidunt galliam cum tota germania superio-
ri. Item hystriam. Forz uilij. In italia Marchiam
taruulinam & fere totam Lombardiam cum montibus tu-
dentinis. Item pedes montium. In superscripto clima-

te sunt famose Ciuitates italie Aquilegia gradus Ter-
 gestum Vinum Inchoa Ciuitas uenetiar/ dñā &
 regina iustitiae & aequatis. Teruisium. padua. Vi-
 centia. Verona Ferraria. Mantua. brixia Mutina
 parma Regum Placentia papia & magnū Medio-
 lanum cum cremona/ aerna. laudu pgarū Cumū
 & Alijs ciuitatib/ magnificis. Inungaria Buda &
 Alba Ciuitates regales & Strigonū. Inter Boemia &
 Vngaria sunt Ciuitates/ Vienna. Pactauia Ratispo-
 la sup rheno/ Constantia. Basilea. Argentia Leo-
 prandria. Maguntia colonia. In boemia. praga.
 In francia parisijs & complurim/ alie magnific/
 ciuitates. Tandem ī oceano occidentali cōtin/ In-
 sulam brittaniae totum regnū Angliae & maiore
 partem insule hyberniae. & sic suū terminat cursus
SEPTIMUM CLIMA.

SEPTIMUM Clima dicitur diaripheos a
 montib/ rifeis riphais existentib/ ī eo-
 dem & in medio eius dies prolixior
 ē. xvi horarum & polus eleuatur sup orizonta/

xlviij. gradib; & duob; tertius gradus. Latitudo huius
climatis est centum. xlv. miliariorum & attribuitur
Luna quae circumiens mundum peragrat sphaeram suam
in xxviii. diebus. Hoc clima a septentrionali
mari serico & a montibus ripheis seu caspiis &
terris Gog & magog ubi incognitus Antixps
ut dicitur facit principium suum & transiens ++
per stiticas terras transiens superiorem hycaniam &
impium mare continet. quod est impium tartarorum in quo est
sepulcrum Imperatorum sive quod uocatur trocul & similiter per
terras Amazonum deinde transit per Albaniam. Alemaniam
Caminiam & mare thang; transiens fluvium thnam
quod dividit Asiam ab Europa & fluvium edil. deinde conti-
net Russiam in qua sunt Infideles. qui habent perpetuum auz
xpianis fratrib; de prussia boellus. Isti russiam dicunt
per deo adorare tonitruum. Item continet prusiam
pohetam & totam inferiorem germaniam & goth fland-
ciam. Continet et extremas partes maris goth fland-
ciae. In hac germania continet Lychnoniam. Saxoniam
Bavariam. Frigiam cum parte boemiae. deinde transiens mare

portal caspias et
mare caspiu ptra
sient sine traluē
sans ++

mare continet regnum datie q̄ fere toto mari cincta
ē. Inde in oceanum transies totum scothoz cōtinū
regnum & septentrionale p̄tem hybernie & ibi ē finis ei;

PRELATURE PROVICIARVM

NCIVITATE RŌNA s̄t Infrascripte ecclie q̄ p̄iarchis
dicunt vidt ecclia s̄s iohis Lateranensis q̄ h̄t p̄orem.
Ecclia s̄s p̄etri quae h̄t Archip̄sbitex: qui debet eē car-
dinalis. Ecclia. s̄s pauli quae h̄t Abbatem. Ecclia. s̄s.
Marie maioris q̄ h̄t Archip̄sbitex. Ecclia. s̄s. Lauren-
foris muros quae h̄t Abatem.

NENSIS

PRELATI ECCLIAE S̄S IHHANNIS LATERA

PRima aut ecclie vidt s̄s. iohis Lateranensis assigna-
ti s̄. vii. ep̄i ad celebranda officia diuina s̄licet
Sanctissimus d̄ns. p̄p. Ep̄s hostiensis. Ep̄s Albanensis
Ep̄s portuenis. Ep̄s sabmensis. Ep̄s tusculanus. Ep̄s
perestertus.

PRESBITERI CARDINALES.

Presbiti cardinales s̄. xxviii. nūo. q̄ diuili p̄ septe
narium residuis. iiii. ccc̄. p̄iarchalib̄ s̄ titulati vidt
i ecclia s̄s petri s̄t isti vidt. Presbit Cardinalis. t̄t̄ s̄t

grifogoni **P**raebit Cardinal tñ s̄s Cecilia **P**br. Car.
tñ s̄s Anestasia **P**br. Car. tñ s̄s lauretū in damaso
Pbr. Car. tñ s̄s Marci **P**br. Car. tñ s̄s Martini i
monte **P**br. Car. tñ s̄s Mariae transiberi Isti s̄s
in ecclia s̄a pauli titlari vidt **P**br. Car. tñ s̄s sabie
Pbr. Car. tñ s̄s Sixti **P**br. Car. tñ s̄s Marcelli.
Pbr. Car. tñ s̄s prisci **P**br. Car. tñ s̄s Albine **P**br.
Car. tñ s̄s susanna **P**br. Car. tñ s̄coz Nerei &
Archilei. *Isti sunt titulari i ecclia s̄e Marie maioris*
Pbr. Car. tñ basilice. **S**coz xii. **A**ptoz **P**br. Car.
s̄s Cyriaci intermis **P**br. Car. tñ s̄s Eusebii.
Pbr. Car. tñ s̄s potentiane **P**br. Car. tñ s̄s vital.
Pbr. Car. tñ s̄coz Marcellini & petri **P**br. Car.
tñ s̄s Clementis. *Isti titulari i ecclia s̄a lauretū*
Pbr. Car. tñ s̄coz praesedis **P**br. Car. tñ s̄s petri
aduuncula **P**br. Car. tñ s̄s lautii i lucineli
Pbr. Car. tñ s̄s Crucis in lercz **P**br. Car. tñ s̄s Ste
phani i caelo monte **P**br. Car. tñ s̄coz Iohis &
pauli. **P**br. Car. tñ s̄coz. ^{oz}iiii. coronatoz martiz.
Diachoni Cardinales **D**iaconus. Car. tñ s̄e Ma -

riæ i dñica q Archidiacon' alioꝝ Diaconus Car
tt scē lucie ad septisolum Diaconus Car. tt' scē
marie i agro Diaconus. Car. tt' ss theodori Dia.
Car. tt. ss Mariae i colmedu Dia. Car. tt' ss ge
orgii aduellus Aureum Dia. Car. tt. scōꝝ Colme
& damiani Dia. Car. tt' scē marie noue.
Dia. Car. tt' ss Adriani Dia. car. tt. scōꝝ Ser
gii & bachi Dia. Car. tt' ss Mariae i uia lata.
Dia. Car. tt' scē Mariae i porticu Dia. Car. tt'
ss Angeli Dia. Car. tt. ss Nicolai i carcere tu
liano Dia. Car. tt. ss Eustachii Dia. Car. tt'
ss lucie inter ymagines. Dia. Car. tt' scī Viti
i Marcello Dia. Car. tt' ss Agathe

Isti sunt epi immediate subditi rō pontifici

Eps hostiensis Eps portuensis Eps Albanensis Eps
penestinus Eps Sabinensis Eps tusculanus Eps Ti
burtinus *In Campania* Eps Anagninus Eps bi
guinus Eps ferentinus Eps Alatrinus Eps Veru
lanus Eps Teracinus Eps Soranus Eps fundan'
Eps gaetanus *In Marlia* Eps furconensis ut Atq

legieris. Eps Marlicanus. Eps Vallicelis. Eps Teatinus
Eps perinensis. Eps Aprutinus. *In tuscia*. Eps Lu-
trinus. Eps Nepesinus. Eps Ciuitaten. Eps Ortan.
Eps balneoregen. Eps urbe Veteranus. Eps Viterbien-
ul tuscanen. Eps Castren. Eps Sauanen. Eps Clu-
nus. Eps perulinus. Eps Arretinus. Eps Castellanus.
Eps Grossetan. Eps Viteranus. Eps senensis. Eps
lucanensis. Eps pistoniensis. Eps florentinus. Eps
felulanus. Eps lunensis. *In ducatu spolitano*. Eps
Assulinus. Eps fulginensis. Eps Nucernus. Eps
Egubinus. Eps spoletanus. Eps Reatinus. Eps Tu-
dercinus. Eps Amelinus. Eps Narnensis. Eps te-
ranensis. *In Marchia Anconitana*. Eps Esula-
nus. Eps Firmanus. Eps Saminensis. Eps Auxi-
manus. Eps Eginus. Eps Senegallensis. Eps fanensis.
Eps pelauensis. Eps Serofintromis. Eps Calensis.
Eps urbinas. *In romandiola*. Eps Ariminensis. Eps.
Feranus. *Insula sicilie*. Metropolis panormitanus
hos hns suffraganeos vidt Epm Agrigensis. Eps
Macarensem. Epm Maltense. Archiepiscopus

montis regalis hñs hos suffraganeos vidt. Ep̄m
Syracusanum. Ep̄m cataniēse; **M**etropolis melan̄
hñs s̄b se hos suffraganē. vidt. Ep̄m cephaluctēse;
Ep̄m pactensem. **In Calabria** **A**rchiep̄scopatus
reginul hñs hos suffraganeos. vidt Ep̄m Cassanē
sem. Ep̄m nectastrensem. Ep̄m Cathacensem. Ep̄s
Cærouensez. Ep̄m trouiensez. Ep̄m Opientez.
Lucrensem. Ep̄m bouensem. Ep̄m giratēsem. Ep̄s
Squilatensez. Ep̄m Militinēsez: q̄ ē dñi pp̄ **A**r
chiep̄atus cusentinus hos hñs suffraganeos vidt
ep̄m Macuranensez Archiep̄s Rosanus Ep̄s bisi
manensis ē d. pp̄ **A**rchiep̄atus s̄s Severinē hos
hñs suffraganeos vidt Ep̄m ebraicēsez Ep̄m lan̄
ti Leonis. Ep̄m gerentinū. Ep̄m Seroniēsez. Ep̄m
Semostrate. Insula. **In regno Apulle** **A**rchiep̄s
Corlanus hñs hos suffraganeos vidt. Ep̄m Mora
uenensem. Ep̄m montis uiridēsez. Ep̄m Satranē
sem. Ep̄m Laquedonēsez. Ep̄m babatiēsez. Ep̄m
s̄s Angeli de lombardis. **A**rchiep̄s Acherontinus
hñs hos suffraganeos vidt Ep̄m Morauenēsem

porentinē. Ep̄m Vestanensē. Ep̄m teicariCESem
Ep̄m venulienSē. Ep̄m grauinēSē. Ep̄m Anglo
nenSē. **Archiep̄atus** Tarentinus h̄ns hos suffra
ganeos. vidt Ep̄m MuruleSē. Ep̄m Castillonote
Sē. **Archiep̄atus** Brundulinus h̄t hos suffraganeos
vidt Ep̄m AstunenSē. **Metropolitanus** ē d. pp. Ar
chiep̄iscopatus Ideontinus h̄ns hos suffraganeos. vidt
Ep̄m MontinēSē. Ep̄m CastrenSē. Ep̄m Gallipolita
nen. Ep̄m LucienSē. Ep̄m LucenSē. **Metropolis** Barentinas h̄ns hos suffraganeos vidt
Ep̄m betontinēSē. Ep̄m SelphitanēSē. Ep̄m viui
natenSē. Ep̄m rubenSē. Ep̄m SalpenēSē. Ep̄m Can
nonenSē. Ep̄m bitertinēSē. Ep̄m coraplenēSē. Ep̄s
SinerumenēSē. Ep̄m pollimanēSē. Ep̄m lauellanēSē.
Metropolis TeanenSis h̄ns hos suffraganeos vidt
Ep̄m vestanenSē. Ep̄m teicariCESē. Ep̄m venulienSē
Ep̄m grauinēSē. Ep̄m AnglonēSē. **Archiep̄atus**
Tarentinus h̄ns hos suffraganeos vidt Ep̄m Muru
lenSē. Ep̄m CastillonoteSē. **Archiep̄atus** Brundu
linus h̄t hos suffraganeos vidt Ep̄m AstunenSē.

Metropolitanus ē d. pp. **A**rchiepatus Ideontinus
hms hos suffraganeos vidt Ep̄m Montinēlez. Ep̄m
Castrenlez. Ep̄m Galipolitanēsem. Ep̄m Lucienlez
Lucanenz. Metropolis Barentinas hms hos suffra-
ganeos vidt ep̄m betontinēlez. Ep̄m Selphitanēlez
Ep̄m iuunatenlez. Ep̄m Rubenz. Ep̄m Salpenēlez
Ep̄m Cannonēlez. Ep̄m Bituntinēlez. Ep̄m Corapse-
nenlez. Ep̄m Sinerunenēlez. Ep̄m pollumanensem.
Ep̄m lauellanēsem **M**etropolis tranēsis hms hos
suffraganeos vidt Ep̄m Vestanēlez. Ep̄m Troia-
nensem. Ep̄m Melpbienlez. Ep̄m Rapollone-
sem q̄ ē dñi pp. **A**rchiepatus beneuetan̄ hos hms
suffraganeos vidt. Ep̄m tellesinēlez. Ep̄m sc̄e
Agathe. Ep̄m Alpbiensem. Ep̄m montis cōiūni
Ep̄m montis marini. Ep̄m Auellinēlez. Ep̄m
Vitānēsem. Ep̄m Arianenz. Ep̄m boianēsem
Ep̄m Asculensem. Ep̄m Lucheruenz. Ep̄m Ter-
tibbonenz. Ep̄m Draconatenlez. Ep̄m Marianē-
sem. Ep̄m florentinensem. Ep̄m Cuiatēlez. Ep̄m
Alarinēsem. Ep̄m Termolenlez. Ep̄m frequētānēlez.

Ep̄m Treuentinēsem . Ep̄m Ruuinēsez Ep̄m Vardi-
ensem . Ep̄m Naulanensem . Mitropolis Saleru-
tānus hos h̄ns suffraganeos . vidt̄ Ep̄m Capadac̄n-
sem . Ep̄m policastrensez . Ep̄m misq̄tanēsez ut
miscanenses . Ep̄m Miscanenses . Ep̄m Satinēsez
Ep̄m Athenienses Ep̄m Marlicensem . Archie-
patus Malphiatanus hos h̄ns suffraganeos vidt̄
Ep̄m Capritanēsez Ep̄m rauellanēsez . Ep̄m Seallen-
sem . Ep̄m Mitonenses Archieps Suxentinus hos
h̄ns suffraganeos . vidt̄ Ep̄m Lobrensez . Ep̄m eq̄n-
sem . Archiepatus Neapolitanus hos h̄ns suffra-
ganeos vidt̄ . Ep̄m Auerlanenses . Ep̄m Nolla-
nensem . Ep̄m putrelanēsez . Ep̄m Cumanēsem
Ep̄m Aceranensem . Ep̄m Insulanēsez Archiepa-
tus Capoanus hos h̄ns suffraganeos vidt̄ Ep̄m
theanensem . Ep̄m Caluenses . Ep̄m Calmulanēsez
ut Calmenses Ep̄m Castratanēsez . Ep̄m Liuelanē-
sem . Ep̄m Venefranēsez . Ep̄m Seimonēsez . Ep̄m A-
quiriatenses . **IN TVSCIA** Episcopatus pisa-
nus hos h̄ns suffraganeos vidt̄ Ep̄m Massanēsez

Ep̄m Liacenses. Ep̄m Aleriensēs Archiep̄atus Ianue
hos h̄ns suffraganeos vidt̄ Ep̄m bobiensēs. Ep̄m Ma-
ranensem. Ep̄m Aprumatenses Archiep̄atus Raxie-
nas hos h̄ns suffraganeos vidt̄ Ep̄m Adriensem. Ep̄m
Comaciensem. Ep̄m ceruensem. Ep̄m forluuenses
Ep̄m Cesenatenses. Ep̄m Sarcinenses † Robiensem
Ep̄m Fauentinesēs. Ep̄m Imolensem. Ep̄m bononi-
ensem. Ep̄m Mutinenses. Ep̄m reginenses. Ep̄m par-
mensē

IN LOMBARDIA Archiep̄atus Me-
diolanensis hos h̄ns suffraganeos vidt̄. Ep̄m p̄ga-
mensē. Ep̄m braxienses. Ep̄m Cremonensem.
Ep̄m laudensem. Ep̄m Nouariensem Ep̄m vercellenses
Ep̄m Sporiensem. Ep̄m Thaurienses. Ep̄m Astenses.
Ep̄m Aquensem. Ep̄m Albenenses. Ep̄m tortonensem
Ep̄m Sauiensem. Ep̄m Albigenenses. Ep̄m vigitane-
sem Ep̄m papientem. Ep̄m placentinū ep̄m ferrariensis

et exempti

IN MARCHIA TARVIGINA Patriarchatus
Aquilensis Hos h̄ns suffraganeos vidt̄ ep̄m Ma-
tuanum. Ep̄m Cumanū. Ep̄m Tridentinū. Ep̄m
Veronenses. Ep̄m paduanū. Ep̄m vicentinū. Ep̄m

tarulinum. Ep̄m concordienſes. Ep̄m Cenetenſes. Ep̄m Fel-
trenſes & bellunenſes. Ep̄m Pollenſes. Ep̄m Parentinu
Ep̄m tergeſtinum. Ep̄m p̄kenenſes. Ep̄m luſtopolitani
Ep̄m Emonenſes. **IN DALMATIA SVpra MARE**

Patriarchatus gradenſis h̄ns hos ſuffraganeos v̄z Ep̄s
Caſtellanum. Ep̄m Torcellanum. Ep̄m Equilinum
yeſulanum. Ep̄m Caprolenſem. Ep̄m Clugienſem. Ep̄s
Ciuitatis noue Archiep̄atus gradenſis h̄ns hos ſuf-
fraganeos vidt. Ep̄m Signenſem. Ep̄m Auſarenſes
Ep̄m Veglenſem. Ep̄m Arbenſem. Ep̄m Nonenſem
ARchiep̄atus ſpalatinus h̄ns hos ſuffraganeos vidt.

Ep̄m Traurienſem. Ep̄m Signonenſes. Ep̄m Sear-
donenſes. Ep̄m Coroacenſem. Ep̄m Kerbanenſem.
Ep̄m Thimenenſes. Ep̄m Sibicenſem **AR**chiep̄at
Ragulinus hos h̄ns ſuffraganeos vidt. Ep̄m Stagnien-
ſem. Ep̄m roſenoiſenſes. Ep̄m Tribinenſes. Ep̄m Ci-
tharenſes. q̄ erat ſuffraganeus Archiep̄atus barreſis
Ep̄m Roſenſem. Ep̄m buduanenſes. **IN ALBANIA**

ARchiep̄atus Atibarenſis hos h̄ns ſuffraganeos vidt
Ep̄m dulcinenſes. Ep̄m Druiotenſes. Ep̄m Polloniateſes.

Ep̄m Sardinensem. Ep̄m Arbarensem. Ep̄m Sardinensem. Ep̄s
Scutarensem. **IN VNGARIA** ¶ Archiep̄atus Stri-

gonensis hos h̄ns suffraganeos vidt. Ep̄m Agriensem. Ep̄s
Mircensem. Ep̄m Vatiensem. Ep̄m Iauriensem. Ep̄m
quinq; clientez. Ep̄m Vestrimensem. Archiep̄atus Col-

lacenensis hos h̄ns suffraganeos vidt. Ep̄m ultra Silua-
nensem. Ep̄m Rachabiensem. Ep̄m Varadiensem. Ep̄m
Cenadensem. **IN POLONIA** ¶ ARChiep̄atus

Gusnensis hos h̄ns suffraganeos vidt. Ep̄m vrath-
lauensem. Ep̄m vvedulacensem. Ep̄m Lubricensem

Ep̄m Vermariensem t vladislamensem. Ep̄m ploce-
sem t morzouensem. Ep̄m Gracouielem. Ep̄m poz-
nauensem. Ep̄m Mazouensem. Ep̄m pomerauielem.

¶ Camulensem. **IN ALEMANIA**. ¶ ARChiep̄at^{us}

Magontinus hos h̄ns suffraganeos vidt. Ep̄m pra-
gensem. Ep̄m Mozouensem. ¶ holouicalem. Ep̄m her-

stensem. Ep̄m Augustensem. Ep̄m heriupolensem ¶ quia.

Ep̄m burgensem. Ep̄m Constantiensem. Ep̄m Cusien-

sem. Ep̄m Argentinensem. Ep̄m Spirensem. Ep̄m var-

matigensem. Ep̄m Verdenensem. Ep̄m hildehemensem.

Ep̄m Albiſtadienſes. Ep̄m Gadebunēſem. Ep̄m ban-
deburgenſem. Archiep̄atus Coloniēſis h̄ns hos
ſuffraganeos vid̄t Ep̄m Leodiēſem. Ep̄m Traiect-
tenſem. Ep̄m Monafterienſes. Ep̄m Midenſes. Ep̄s
Oſemburgenſem. ARChiep̄atus bremonēſis hos
h̄ns ſuffraganeos vid̄t Ep̄m Bardiuicēſes. Ep̄m
Sclēſuicēſem. Ep̄m Calcheburgenſes. Tcentionēſem
Ep̄m Luuiconēſes. Ep̄m Rigenſem. ARChiep̄atus
Nigenſis p̄ d̄nm Alexandrū papam. iiii. de nouo
creatus h̄ns hos ſuffraganeos. vid̄t Ep̄m Oſilienſes
Ep̄m Carbatenſes. Ep̄m Curaniēſes. Ep̄m Vironiēſes
Ep̄m Culinenſem. Ep̄m Varinēſem. Ep̄m pomezi-
cienſem. Ep̄m Sambronēſem. Ep̄m Ruthunienſem
uſcmenſem. ARChiep̄atus Madeburgenſis h̄ns hos
ſuffraganeos vid̄t Ep̄m Albergenſem. Ep̄m brag-
deburgenſes. Ep̄m Siſſenēſes. Tmilnienſes. Ep̄m Mel-
leburgenſes. Ep̄m Simonēſem. Tmigburgeſem. AR-
chiep̄atus Salceburgen h̄ns hos ſuffraganeos vid̄t.
Ep̄m patauientēſes. Ep̄m Batſponēſes. Ep̄m Faſſigenē-
ſem. Ep̄m burcenſes. Ep̄m Beſſinēſes. Ep̄m Secomēſes.

Ep̄m Rineſtinenſis. Ep̄m Bauedimeneſis. Ep̄m Ramleſis
Ep̄m Stocomenſis de nouo ſi creati. ARChiepatuſ
Treuerenſis hoſ h̄nſ ſuffraganeos vidt. Ep̄m Metz
lem. Ep̄m Tullenſem. Ep̄m Virduneſem. ARC
hiepatuſ Treueſienſis hoſ h̄nſ ſuffraganeos vidt. Ep̄s
baſilienſis. Ep̄m bacilameneſis. Ep̄m bellicenſem

IN PROVINCIA. ARChiepatuſ ebredune
ſis hoſ h̄nſ ſuffraganeos vidt. Ep̄m Digineneſis. Ep̄s
vicienſem. Ep̄m Antipolitaneſis. Ep̄m Glaudete
ſem. Ep̄m Secuacenſem. ARChiepatuſ Aqueliſ
hoſ h̄nſ ſuffraganeos. vidt. Ep̄m Aptenſis. Ep̄m
regenſem. Ep̄m coronienſem. Ep̄m Vapitenſem.
Ep̄m Siſtantenſis. ARChiepatuſ Autellateſis
hoſ h̄nſ ſuffraganeos vidt. Ep̄m Maſſilienſis. Ep̄m
Tholomenſis. Ep̄m Aunioneſem. Ep̄m Auraliſce
ſem. Ep̄m Valioneſem. Ep̄m Caucliceſis. Ep̄m tri
caſtellenſem. Ep̄m Carpenteratenſis. ARChiepatuſ
Vianneliſ hoſ h̄nſ ſuffraganeos vidt. Ep̄m Va
lentinenſis. Ep̄m Vinarienſis. Ep̄m Diaueneſem.
Ep̄m gratiopolitaneſis. Ep̄m Maurianeſem

Ep̄m Sebenensem **IN BVRGVNDIA** ¶ **AR**
Chiepat̄us Lugdunensis h̄ns hos suffraganeos vidt.
Ep̄m eduensem. Ep̄m Matistoriēse. Ep̄m Cabil-
lonensem. Ep̄m Ligonensem Archiepat̄us se-
nonensis habes hos suffraganeos vidt. Ep̄m pa-
rieliensem. Ep̄m Carotēse. Ep̄m Aurdianēse
Ep̄m Niunensem. Ep̄m Antysiodorēse. Ep̄s
Trecensem. Ep̄m Meldenumēse **INFRAH-**
CIA. ¶ **AR**Chiepat̄us remensis hos h̄ns
suffraganeos vidt. Ep̄m Suesionēse. Ep̄m Ca-
thalanenēsem. Ep̄m Camaracensem. Ep̄m Ter-
nacensem. Ep̄m Morinēsem. Ep̄m Atrebatēse
Ep̄m Ambianēse. Ep̄m Nouomēse. Ep̄m Sil-
uanatēse. Ep̄m Belbatēse. Ep̄s laudunēse
INNORMANDIA ¶ **AR**Chiepat̄us roto-
maensis hos h̄ns suffraganeos vidt. Ep̄m Baia-
censem. Ep̄m Abricensem. Ep̄m Ebroicēsem. Ep̄s
Sagientem. Ep̄m Constantiensem. ¶ **AR**Chiepat̄us
Thoronensis hos h̄ns suffraganeos vidt. Ep̄m Cano-
manensem. Ep̄m Redonensem. Ep̄m Ardeganē-

sem. Ep̄m Nancetensēs. Ep̄m Coculopitenēs. Ep̄m
Venctensem. Ep̄m brictensem. Ep̄m Leoneſem.
Ep̄m Dolensem. **IN AEQVITANIA** ¶

ARChiepatus vituriensis hos h̄ns suffraganeos vidt
Ep̄m Claremontaneſes. Ep̄m Rutheneſes. Ep̄m
Caturuensem. Ep̄m lemonicenſes. Ep̄m Numate
sem. Ep̄m Albienſem. Ep̄m Auienneſes; exemptū

Archiepatus burdegallensis hos h̄ns suffraganeos
vidt Ep̄m pictauensem. Ep̄m Sanctoneſes; Ep̄m
Engoliſienſem. Ep̄m Petragōtense; Ep̄m Agene
sem. **IN VASCONIA** ¶

ARChiepatus Auxi
tanensis hos h̄ns suffraganeos vidt Ep̄m Aqueſes
Ep̄m Lecoreſes; Ep̄m Conuſateſes. Ep̄m conſera
nensem. Ep̄m Rigonenſes; Tarinneſes; Ep̄m Cloren
sem. Ep̄m Valatenſem. Ep̄m Adurenſem. Ep̄m ba
ronensem. Ep̄m Laſtatenſes. **IN SCOTIA** ¶

ARChiepatus Narbonensis hos h̄ns suffraganeos vidt
Ep̄m Carthalenenſes; Ep̄m biterenſes. Ep̄m Agateſes
Ep̄m Ledonenſem. Ep̄m tholoſaneſes. Ep̄m Mago
lenſem. Ep̄m Neumaſtenſes. Ep̄m vicenſem. Ep̄m

Cluensem. **IN CATHALONIA.** ARCHIEPiscopatus teracensis hos habns suffraganeos videt Episcopum barchi-
monensem. Episcopum berundensem. Episcopum Auxonensem t
vicensem. Episcopum halirdensem. Episcopum hostenses. Episcopum
tharaloneses. Episcopum Calagoritaneses. Episcopum Vrgelen-
sem. Episcopum Cesarauugustenesem. Episcopum Cursensem
Episcopum pambibensem. **IN SPANIA** ARCHiepatus Tolettanus hos habns suffraganeos videt. Episcopum
Securitanenses. Episcopum hoxomenses. Episcopum burgenses
exemptu. Episcopum pallentinesem. Episcopum Segobiesem
Episcopum Centensem. ARCHiepatus emitenlis hos
habns suffraganeos videt Qui ARCHiepatus est cop
stellanen. Episcopum Albulensem. Episcopum placentineses.
Episcopum Salamantineses. Episcopum Elboresem. Episcopum Caurieses
Episcopum vlibonensem. Episcopum legionenses. Episcopum subceses
Episcopum zamorenses. Episcopum Cuiratenses. Episcopum Egitanenses
ARCHiepatus bracharensis hos habns suffraganeos
videt. Episcopum portugallenses. Episcopum Colubrienses. Episcopum
lamecensem. Episcopum Aurienses. Episcopum Tridensem. Episcopum
Lucensem. Episcopum Astoricenses. Episcopum Minclucensem

rensem // ARChiepatus dubliensis hos hns suffra-
ganeos vidt Ep̄m feronenſe; Ep̄m decanie Vloſ-
lorienſem. Ep̄m dengledalenſe; Ep̄m denthel-
darenſem. Ep̄m Darenſem ARChieps caſſedeliſ
hos hns ſuffraganeos vidt. Ep̄m planateſem
Decendalunenſe; t launenſe; Ep̄m delimineth
t lumirecenſem. Ep̄m de mlula. Ep̄m De cathay
Ep̄m de calumabrath. Ep̄m de uelech t lmalcen
Ep̄m de roſce emſem. Ep̄m vatuſſordenſe; t ua-
luſordenſem. Ep̄m Laſmorenſem. Ep̄m Dedua-
miana ut Cluanenſe; Ep̄m Cortarienſe; t coramay
Ep̄m Roſailichie t ardfertonenſe; // ARChiepat
thuamenſis hos hns ſuffraganeos vidt. Ep̄m et ma-
ico Ep̄m de cellalaid. Ep̄m Roſcomonenſe; Ep̄m de
culuari fertich. Ep̄m Achadenſe; Ep̄m de conaim
Ep̄m Decelmudarach. **IN SARDINIA** CARChi-
epatus Callaritanus hos hns ſuffraganeos vidt. Ep̄s
ſulcaſanenſe; Ep̄m dolienſem. Ep̄m Suelenſe; // AR
Chiepatuſ thauritanuſ hos hns ſuffraganeos vidt
Ep̄m planatenſe; Ep̄m Amburienſe; Ep̄m ſifarceſe;

Ep̄m Castrensem Ep̄m Ottanensem Ep̄m rosanensem
ARChiep̄atus Argoren̄sis hos h̄ns suffraganeos vidt
Ep̄m uslemsem Ep̄m sc̄e iuste Ep̄m terre Albe
Ep̄m Cuirtatensem Ep̄m Saltemensem q̄ ē d̄ni. pp̄.
VITRA MARE **(** PATRIARCHA Ierosoli-
mitanus q̄ h̄t s̄b se has Metropoles & hos suffra-
ganeos vidt. Ep̄m Ebronensem Ep̄m ludensem
Ep̄m Ascalonensem // ARChiep̄atum tyrensem
h̄ntem hos suffraganeos. vidt. Ep̄m Aconensem
Ep̄m Sydonensem Ep̄m berithensem Ep̄m pene-
adensem. q̄ alio nōie d̄r belmensis // ARChie-
piscopatus Cælatee h̄ns h̄nc suffraganeū vidt
Ep̄m Sebastiensem q̄ d̄r Samariensem. ARChiepa-
tum gacensem h̄ntem h̄nc suffraganeū. vidt Ep̄s
Tyberiademsem. ARChiep̄atus petragoriensem q̄
nullum suffraganeū h̄t **IN ANTIOCHIA.** In
Antiochia p̄iarcha Anthiocenus h̄ns s̄b se centū
Liii. cathedrales eccl̄ias Adinstat illi' euangelici
uerbi. Et impletum ē rethe magnis piscibus.
clui. de qb; his t̄p̄ib; hos h̄t ARChiep̄os cū

IN ANGLIA. ARCHIEPATUS cantuariensis hos

hñs suffraganeos vidt Ep̄m lodomenses. Ep̄m
roffensem & rōensem. Ep̄m Caſostensem. Ep̄m

exemensem. Ep̄m uinctomeles Ep̄m velieneses

Ep̄m bactomelem. Ep̄m salesburiensem. Ep̄m A-

gomenes. Ep̄m heresordensem. Ep̄m Cōuetron-

sem. Ep̄m Lycheſaldensem. Ep̄m Linguinēsem

Ep̄m normantensem. Ep̄m helieneses. Ep̄m Mene-

nensem. Ep̄m laudanensem. Ep̄m bagorenses. Ep̄s

de ſcō Alaph. ARCHIEPATUS eboracensis hos hñs

suffraganeos vidt Ep̄m Donelienes. Ep̄m Karleo-

lensem. Ep̄m candidie caplensem. **INDATIA**

ARCHIEPATUS Ludonensis hos hñs suffraganeos

vidt Ep̄m Rorislodensem. Ep̄m Sūerinensem

Ep̄m Octomensem. Ep̄m Souucelem. Ep̄m Ripen-

sem Ep̄m vippensem. Ep̄m Aralmensem. Ep̄m

Burglauenses. **IN NOVERGIA** ARCHIEPAT̄

Indrosiensis hos hñs suffraganeos vidt. Ep̄m Ber-

genslem Ep̄m Octauragiense. Ep̄m Amarense. Ep̄s

hirmatipienles Ep̄m halloenses. Ep̄m hortadenses

Ep̄m Sordensem ⁊ Insulanēse Ep̄m Husolaudese

Ep̄m Grande laudiensem **INSUEVIA** **CA**

Chiepatuſ vllanēſis hoſ h̄nſ ſuffraganeos vidt

Ep̄m Agarienſem. Ep̄m Struunēſem. Ep̄m tin-

gacopenſem. Ep̄m Staremſem. **IN SCOTIA.**

CEp̄s ſſ. Andree exemptuſ. Ep̄s vlagueliſ. Ep̄s

Candidecaſenſiſ. Ep̄s Dumtellenſiſ. Ep̄s Dabit-

miblanenſiſ. Ep̄s brechinēſiſ. Ep̄s Auerdone

ſiſ. Ep̄s Murenenſiſ ⁊ Moraniēſiſ. Ep̄s roſio

narchionenſiſ ut roſenſiſ. Ep̄s Cathanenſiſ. Ep̄s

Daragathelenſiſ ⁊ Lyſironenſiſ. **IN HIBERNIA.**

CARChiepatuſ Harmaten̄ p̄maſ totiuſ hibernie

hoſ h̄nſ ſuffraganeos vidt. Ep̄m Cornenſem

Ep̄m dunthalethglanſenſe; ⁊ dundene; Ep̄m

Egeuenſem. Ep̄m lugundunēſe; ⁊ elettorenſem

Ep̄m dunirarenſem ⁊ nouigradenſe; Ep̄m

Connauaſenſe; ⁊ conarenſem. Ep̄m Eloneſem

Ep̄m Ardicadenſem. Ep̄m Raclurenſe; ⁊ radu-

rienſem. Ep̄m Ragbedenſem. Ep̄m Dunēſem

Ep̄m danligarenſe; ⁊ Durichenſe; Ep̄m radlu

transcriptis suffraganeis s̄. vidt ARChiep̄m laodiceſez
Archiep̄m gabullenſez Anteradenſez Archiep̄m tripolina
tenſem. Archiep̄m babilienſez cuius Ciuitas de bibli
um nūc nō de bibol&h. Archiep̄m aphanueſez q̄ h̄
hūc ſuffraganeū vidt Ep̄m vallamieſez. ARChiep̄m
edeſeth. q̄ alter de rex medoz. ARChiep̄m Tulipe
ſem. q̄ alr de elioſopitanenſis. ARChiep̄m Corſienſez
ARChiep̄m manuſtrenſez **IN INSVLA CIPRI.** Ar
chiep̄atus Nicolienſis h̄ns hos ſuffraganeos vidt Ep̄m
paphoniem. Ep̄m ſamagoſtaneſem t ſamagoſten
ſem. Ep̄m Limiconienſez. **IN BVRGARIA.** Ar
chiep̄atus tarnouienſis h̄ns hos ſuffraganeos & eſt
primas ARChiep̄m ualbridienſez ARChiep̄atum
poſtribulonenſez hos h̄ns ſuffraganeos vidt. Ep̄m
ſcopienſem. Ep̄m pigarienſem. Ep̄m bidienſez. Ep̄s
Bazabullenſem **IN GRECIA.** Ecclia Con
ſtantinopolitana h̄ns hos ſuffraganeos vidt Ep̄m ſo
lūbrienſez. Ep̄m Naturenſem. Ep̄m Spigarenſem
Ep̄m palladenſez. Ep̄m dorchenſez. Ep̄m calcedo
nenſem ARChiep̄atus hiratenſis hos h̄ns ſuffraganeos.

vidt Ep̄m Badoſtenenſis . Ep̄m piſtaſienſis . Ep̄m Gal
lipolenſem . Ep̄m Damnenſis . Ep̄m Curlocenſis . Ep̄m
Archadopolitan . Ep̄m Miſſinenſis . ARChiepatuſ pr
nienſis hoſ h̄nſ ſuffraganeos vidt . Ep̄m Citroneſem
Ep̄m verionenſis . Ep̄m troianeſem . Ep̄m Adrimitanenſem
Ep̄m latoxenſis . Ep̄m Nichomedienſis . Ep̄m lupidi
enſem . Ep̄m de pallea . Ep̄m De Epigonia . Ep̄m li
barienſem . ARChiepatuſ Veriſionenſis hoſ h̄nſ ſuf
fraganeos vidt . Ep̄m Ruſionenſem . Ep̄m Appreſem
Ep̄m Riſfallenſis . ARChiepatuſ Macidenſis nulluſ
h̄nſ ſuffraganeu . ARChiepatuſ Andripolitanenſis
Nullum h̄nſ ſuffraganeu . ARChiepatuſ Tranopoli
tanuſ h̄c h̄nſ ſuffraganeum vidt Ep̄m Amenſem
ARChiepatuſ mateenſis h̄c h̄nſ ſuffraganeu vidt
Ep̄m Xanctienſem . ARChiepatuſ philippenſis hoſ
h̄nſ ſuffraganeos vidt Ep̄m Xpolitaneſis . Ep̄m Dra
gmenſis . Ep̄m luplepolitaneſis . ARChiepatuſ Sero
nenſis nullum h̄nſ ſuffraganeu . ARChiepatuſ The
ſalonicenſis hoſ h̄nſ ſuffraganeos vidt Ep̄m Citrone
ſem . Ep̄m Verionenſis . ARChiepatuſ larinenſis hoſ h̄nſ

suffraganeos vidt. Ep̄m Dimitrense; Ep̄m Almare
sem. Ep̄m Cardicense; Ep̄m Sidonense; Ep̄m Naza-
rotense; Ep̄m dimicense; ARChiepatu Neoprensis
huc h̄ns suffraganeu vidt. Ep̄m Lauatense; t Lauarese;
ARChiepatu thebanensis h̄ns h̄ns suffraganeos vidt
Ep̄m Sarothemele; Ep̄m Castonase; ARChiepatu
Atheniensis hos h̄ns suffraganeos vidt. Ep̄m Termo-
polense; Ep̄m Daualienle; Ep̄m Salonense; Ep̄m
Nigropontense; Ep̄m Abellonense; Ep̄m Reconeles;
Ep̄m Magarensem. Ep̄m Egrinense; **IN ACHAIA.**

ARChiepatu Corinthiensis huc h̄ns suffraganeu
vidt Ep̄m Arginense; ARChiepatu patracelis
h̄ns hos suffraganeos vidt. Ep̄m Claricense; Ep̄m
Mothonense; Ep̄m Coronense; Ep̄m Amidense;
Ep̄m Cephaludense; Ep̄m Andreuilense; Ep̄m
Latricense; ARChiepatu corphiensis ARChie-
piscopatu Duracensis. ARChiepatu Duracelis
ARChiepatu ciatensis **INSVLA CRETE.**

ARChiepatu Crethenlis h̄ns suffraganeos vidt
Ep̄m Caticense; Ep̄m Ariantese; Ep̄m Milopolita-

liensem ut Milopolitanese, Ep̄m Kirotoouisiense.

IN SVLA RODOS ARChiep̄atus Colocelis. qui
& de rhodum nullum h̄ns suffraganeum.

PRELati q̄ tenentur uisitae limina aptoz p̄tri &
Pauli rome & quib; t̄p̄rib; . Appuli . Italici Singulis
annis . Theotonici Gallici vngari prouinciales Si-
culi . biennijs . Anglici Hispani vltimamini qua-
triennijs **CRISTIANI IMPERATORES**

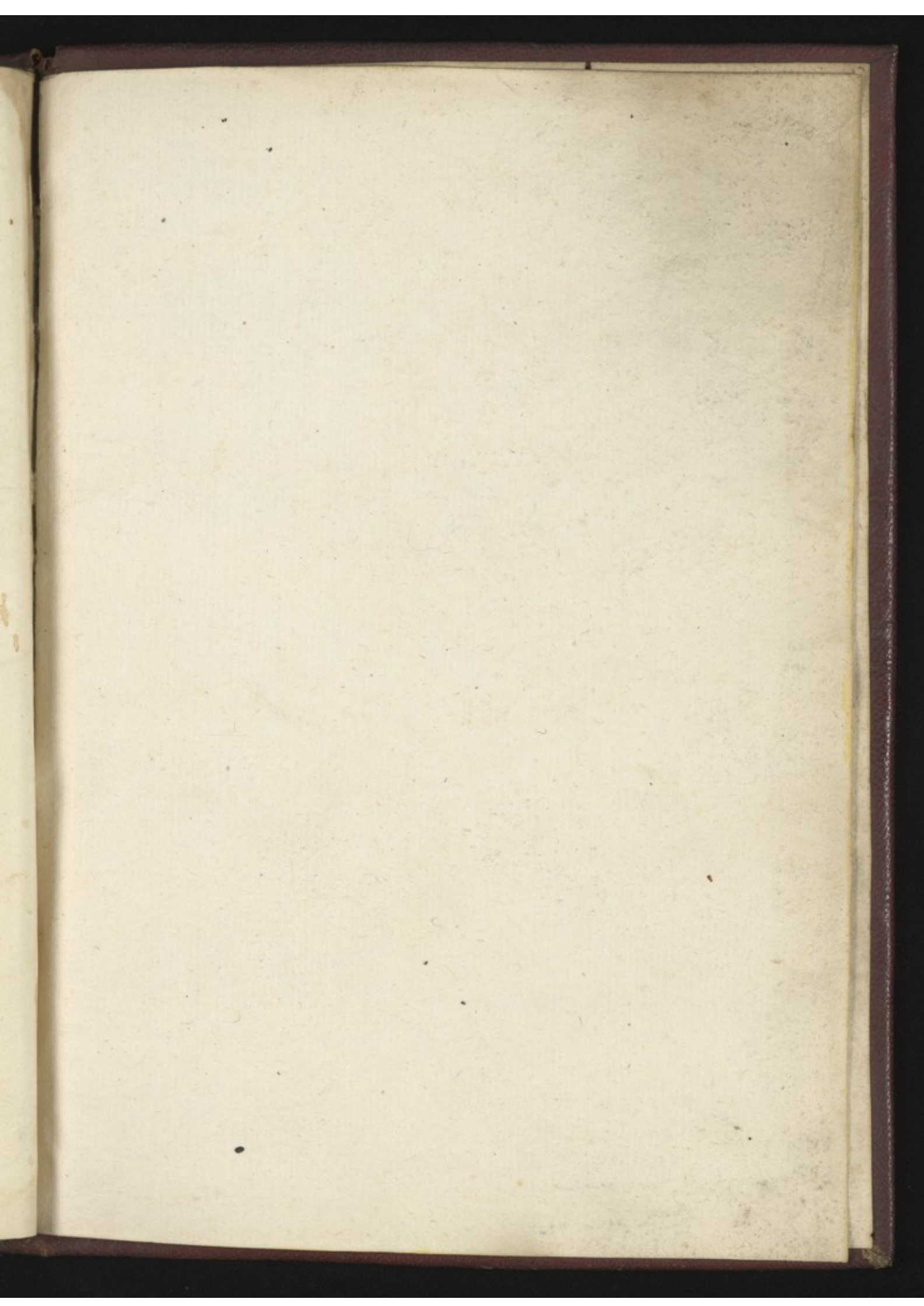
IMPERATOR rōt̄ Impator Constantinopoli-
tanus **CRISTIANI REGES** **R**EX fran-
corum . Rex Angloz . Rex castelle . Rex vngaroz
Rex Aragonum . Rex Portugallensis . Rex Sicilie
Rex Gothorum Rex Dacorum . **REGES IN**
HIBERNIA **C**atholicus thomachie d̄ns &
magister . **R**EX Minauie **R**EX uultouie **R**EX
Collensis . Mane datulus .

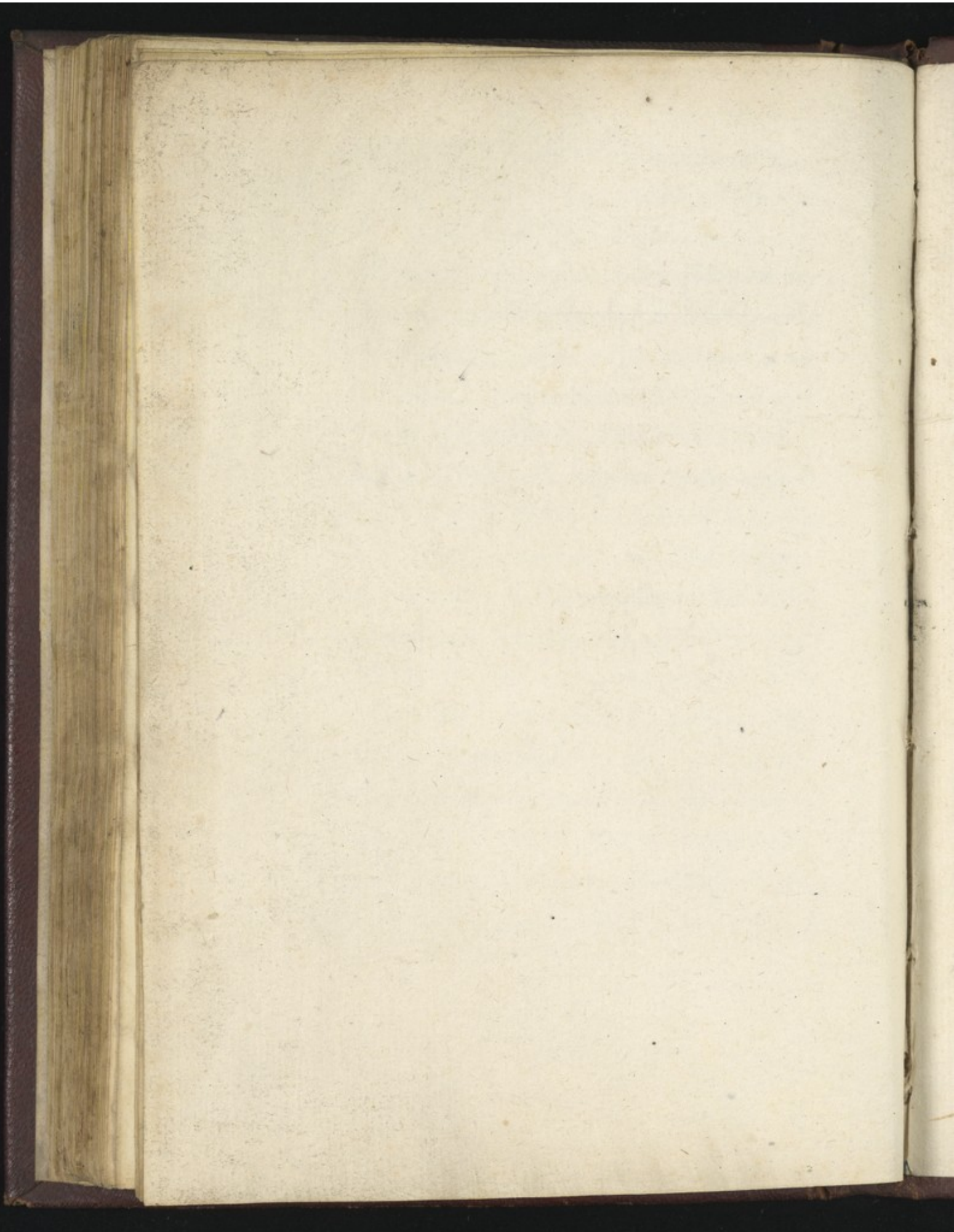
Et hec de prelaturis prouinciaz sufficiant .

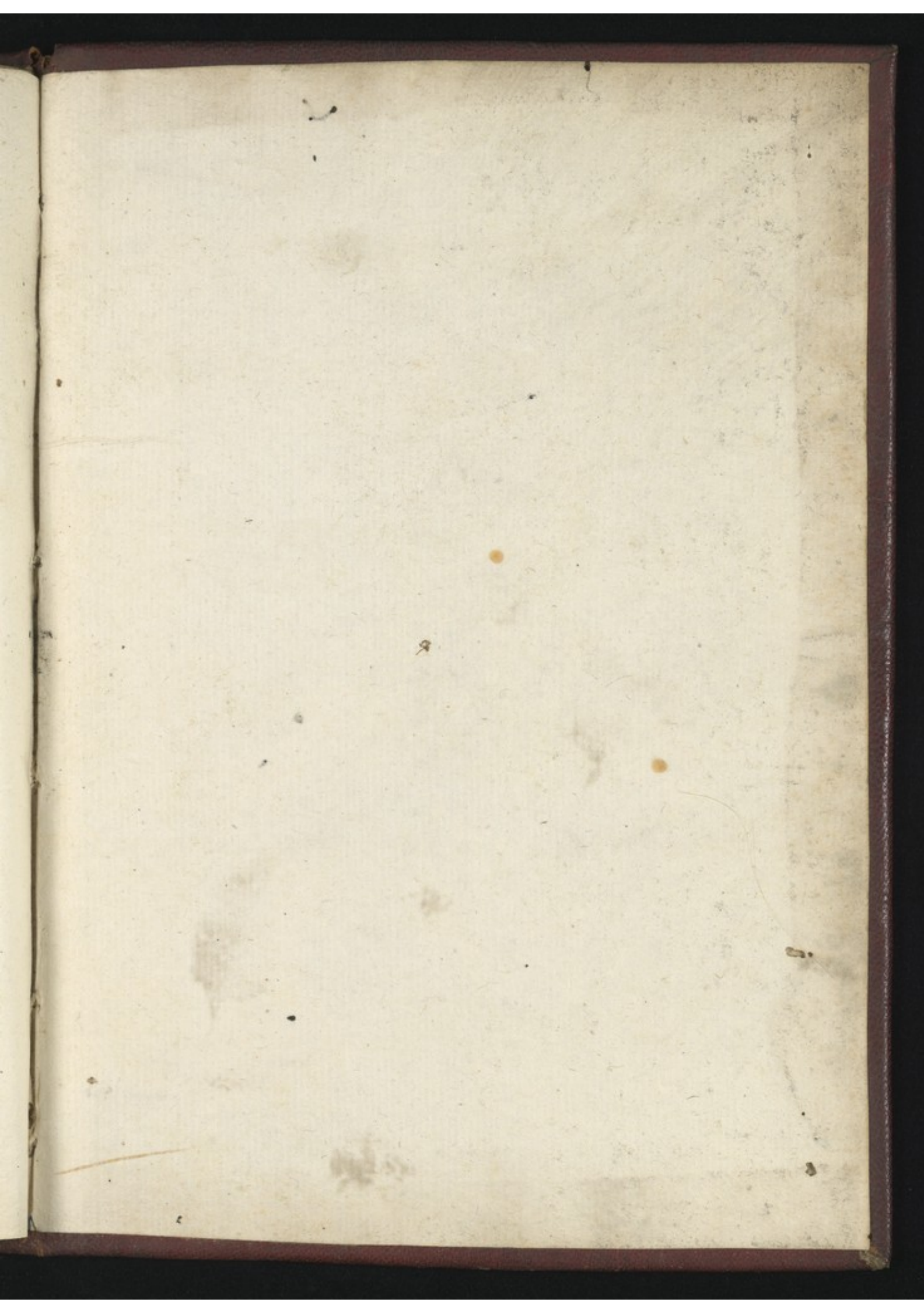
Completus . ss . Daruet Anno d̄ni . Mccc . lxx .

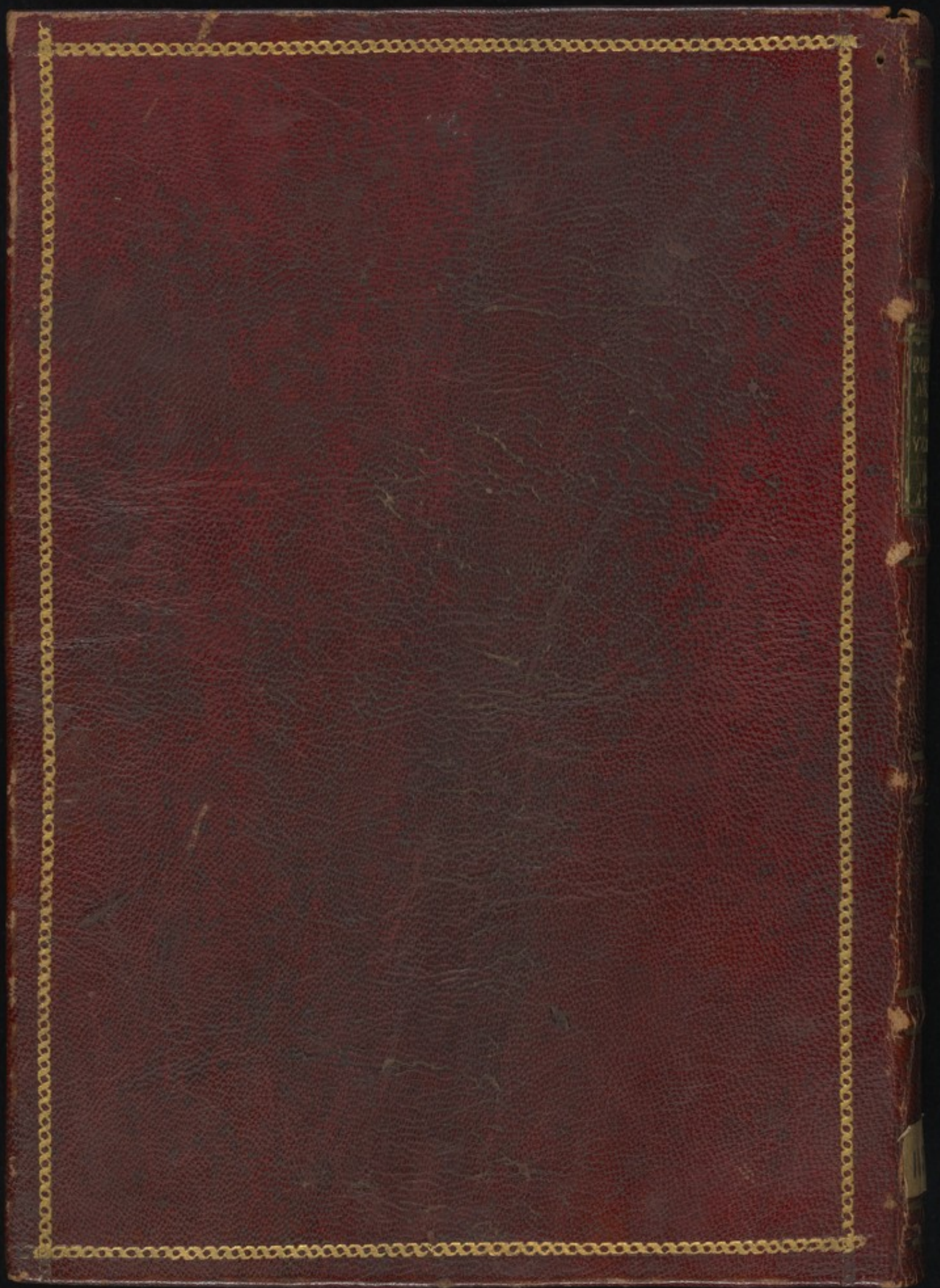
die īd̄ Martis . Foelicter

+
triennijs

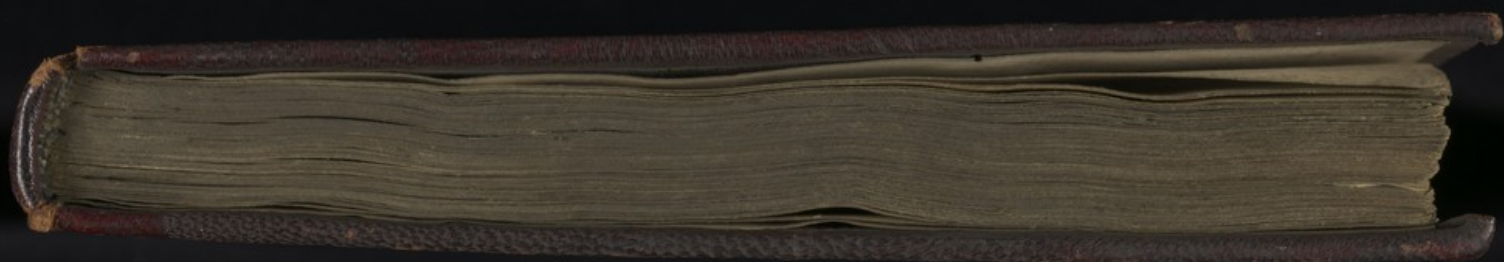

PEIR: DE
ABANO
DE
VENEN:

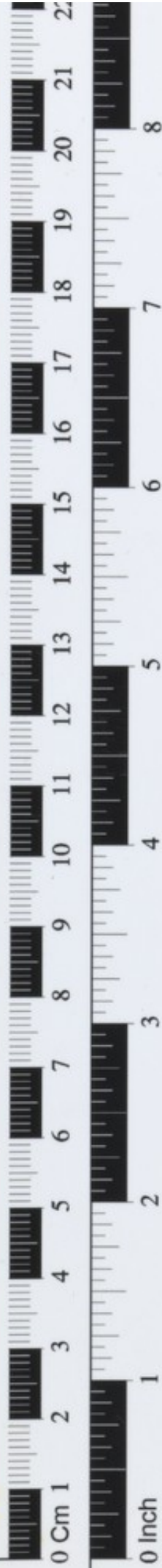
M. S.
1470

11895.

The Wellcome Library

392

annis .xviii. Sulachi rex egypti templū dñi
Roboā filius salomonis regnat Tyberius
norum in flumīe albula suffocatur a c
id tyberis fuit nōriatus Agrippa post
gnat ī alba sm q̄sdā. Homerus poe
cogno
nis .xx
loram
obtin
occid
tūc m
Foenu
palus
Babil
abrae
Inq̄
danapallo. Regnum in q̄cloz
regnar̄t reges .viii. annis .cc̄lx. q̄z ult
rex astiages. Cyrus platum rex succe
q̄ regnare coep̄ anno Abrae .Mccc̄lx

The Wellcome Library

lluz
m